

Fiscale aspecten van de Wet toekomst pensioenen

17-06-2022 | Door Bernd Heijnen MSc, en
drs. Kees van Oostwaard beiden werkzaam bij Athora Netherlands

Hoewel bij deze uitgave de uiterste zorg is nagestreefd, aanvaarden auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele (druk-)fouten en/of onvolkomenheden.

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Van Principeakkoord naar Wet toekomst pensioenen	5
Toegestane opbouw.....	7
Pensioenvormen.....	10
Nettopensioen.....	17
Overgangsrecht.....	19
Lijfrente.....	24
Wet bedrag ineens.....	31
Overig.....	35
Wetteksten.....	38

Inleiding

Op 30 maart 2022 is het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen bij de Tweede Kamer ingediend. Het is de bedoeling dat de wet al per 1 januari 2023 van kracht wordt. Dat betekent een kort wetgevend proces voor zo'n omvangrijke - en ook belangwekkende - herziening van pensioenakkoorden. Het is dan ook zeer de vraag of dit haalbaar én verantwoord is.

Met deze uitgave hopen we een ieder die meer wil weten over de wijzigingen op fiscaal terrein als gevolg van de Wet toekomst pensioenen - in de praktijk ook wel Pensioenakkoord genoemd - inzicht te bieden. We beogen niet een volledig beeld van de fiscaliteit rondom pensioen (en lijfrente) te bieden. Toch schrijven we niet uitsluitend over de wijzigingen. Voor een goed beeld is het naar onze mening wel noodzakelijk al bestaande en niet gewijzigde elementen mee te nemen.

Voor de inhoud - en dan met name de beschrijving van de huidige pensioen- en lijfrentevormen - hebben we ook gebruik gemaakt van bestaande teksten uit de *Belastingbox* die in het verleden door Reaal is uitgegeven. Waar nodig hebben we die teksten uiteraard aangepast aan de laatste stand van zaken.

Deze uitgave is een 'levend document'. Als bijvoorbeeld de parlementaire behandeling daar aanleiding toe geeft of inzichten wijzigen, zullen we deze uitgave zo snel mogelijk daarop aanpassen.

Aan het slot van deze uitgave is een overzicht van de artikelen in de loon- en inkomstenbelasting opgenomen. Daar waar ons dat handig lijkt

voor de inzichtelijkheid hebben we de oude tekst doorgehaald laten staan. De wijzigingen zijn **gekleurd** weergegeven.

Dit digitale boek verschijnt als speciale uitgave van het tijdschrift *Financieel Actief*.

Deze uitgave beschrijft de stand van zaken op 31 maart 2022.

Bernd Heijnen en Kees van Oostwaard
Amstelveen, april 2022

Begin april 2022 zijn diverse documenten gepubliceerd - zoals bijvoorbeeld aanpassing van uitvoeringsregelingen in concept - die aanleiding zijn om deze uitgave aan te passen.

Deze aangepaste uitgave beschrijft de stand van zaken op 2 mei 2022.

Bernd Heijnen en Kees van Oostwaard
Amstelveen, mei 2022

Inmiddels is ook de Nota naar aanleiding van het verslag naar de Tweede Kamer gezonden en levert nadere bestudering ook nieuwe inzichten (en vragen) op.

Deze uitgave beschrijft de stand van zaken op 17 juni 2022.

Bernd Heijnen en Kees van Oostwaard
Amstelveen, juni 2022

Hoofdstuk 1 Van Principeakkoord naar Wet toekomst pensioenen

Inleiding

“Het Nederlandse pensioenstelsel is een groot goed en staat bekend als een van de beste ter wereld.” Zo start het SER-document waarin het Principeakkoord is vastgelegd. Nederland staat stevast in de top van de ranglijsten als het gaat om de landen met het beste pensioenstelsel.

Toch is al sinds 2010 gesproken over aanpassing van het stelsel. Dat lijkt toch met name ingegeven door de publieke opinie. De pensioenuitkeringen blijven achter bij de verwachtingen - slechts weinigen hadden zich gerealiseerd dat het pensioen gekort zou kunnen worden en indexatie leek vanzelfsprekend - en vervolgens stegen de AOW - en pensioenleeftijd ook nog eens. Terwijl tegelijkertijd de rendementen van veel pensioenfondsen niet bepaald slecht te noemen zijn.¹

Na vele onderzoeken en rapporten lag er in 2019 een Principeakkoord. Na het Principeakkoord volgde in de zomer van 2020 het Pensioenakkoord. Vervolgens zijn op 16 december 2020 het concept wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen en de bijbehorende memorie van toelichting voor internetconsultatie gepubliceerd.

Op de internetconsultatie kwamen zeer veel reacties binnen. Het kostte de betrokken ministeries daardoor veel tijd om al die reacties te verwerken. Daardoor kon het wetsvoorstel en de bijbehorende Memorie van Toelichting pas eind november 2021 voor advies naar de Raad van State worden gezonden.

Op 30 maart 2022 is het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer ingediend. De Memorie van Toelichting omvat maar liefst 363 pagina's.

De grote lijnen

Momenteel zijn de hoofdlijnen van ons pensioenstelsel nog gebaseerd op de inrichting van de samenleving, de voorkeuren van werkgevers en werknemers en de resultaten op de financiële markten in de twintigste eeuw. De regering wil het pensioenstelsel aanpassen aan *“gewijzigde maatschappelijke voorkeuren en financiële omstandigheden en aan de manier waarop we in de 21e eeuw leven en werken”*.

De basis van het wetsvoorstel is de wijziging van het civiel-juridische pensioenkader in de Pensioenwet (en de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000 en de Wet verplichte beroepspensioenregeling). Door de nieuwe wijze van pensioenopbouw moet ook het fiscale kader worden aangepast. Op dit moment begrenst het fiscale kader de opbouw van pensioenaanspraken. Na de invoering van de Wet toekomst pensioenen vormt de uitsluitend de inleg van pensioenpremies de begrenzing. Verder wordt met het wetsvoorstel beoogt de regels voor opbouw van oudedagsvoorzieningen in de tweede en derde pijler zo veel mogelijk te uniformeren.

Momenteel kent de Pensioenwet drie contracttypen:

- de uitkeringsovereenkomst
- de kapitaalovereenkomst, en
- de premieovereenkomst.

Na invoering van de Wet toekomst pensioenen blijft alleen de premieovereenkomst over.

¹ Ontleend aan: 'Principeakkoord pensioen: nog veel werk te doen!', *Financieel Actief*, 24 juni 2019

Kijkend naar de pensioenfondsen is het de bedoeling dat in het nieuwe pensioenstelsel positieve resultaten sneller ten goede komen aan de ingegane pensioenen, respectievelijk aan de opbouw van de voor het pensioen gereserveerde vermogens. Aan de andere kant leiden negatieve resultaten sneller tot een verlaging van die pensioenen en vermogens dan bij de huidige uitkeringsovereenkomst het geval is. Dit betekent dat minder beloofd kan worden en tegelijkertijd meer waargemaakt moet worden. Ook moeten contractelementen ingebouwd worden die grote negatieve of positieve uitslagen dempen.

Drie typen premieovereenkomsten

Onder de nieuwe wetgeving zijn uitsluitend nog drie typen premieovereenkomsten mogelijk. Het gaat om de volgende typen:

- De solidaire premieovereenkomst
Deze premieregeling kenmerkt zich onder meer door één collectief beleggingsbeleid voor in ieder geval de overrendementen voor actieve, gewezen en toekomstige deelnemers en pensioengerechtigden. Bij deze premieregeling worden het beleggingsrisico, het micro- en macro-langlevenrisico gedragen door de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Ook toekomstige deelnemers delen mee in deze risico's via een integrale solidariteitsreserve, die verplicht onderdeel vormt van dit type pensioenovereenkomst.
- De flexibele premieovereenkomst
Dit betreft de bestaande zuivere premieovereenkomst. Deze wordt onder meer gekenmerkt door een gescheiden opbouw- en uitkeringsfase, waarbij op pensioendatum een opgebouwd individueel pensioenkapitaal wordt omgezet in of gebruikt voor een

levenslange pensioenuitkering. Hierbij wordt gewerkt met zogenoemde life-cycles.

- De premie-uitkeringsovereenkomst
Dit betreft een zuivere premieregeling tot 15 jaar vóór de AOW-gerechtigde leeftijd. Vanaf 15 jaar voor de AOW-gerechtigde leeftijd kan op verzoek van de deelnemer het opgebouwde kapitaal aangewend worden om gegarandeerde vaste levenslange pensioenuitkeringen vanaf de pensioendatum, in te kopen.

De eerste twee vormen staan open voor alle pensioenuitvoerders. Voor de laatste vorm geldt dat alleen verzekeraars een nominaal pensioen kunnen garanderen.

Voor flexibele premieovereenkomsten is nog opgemerkt² dat de opbouw- en de uitkeringsfase te onderscheiden zijn. Met het kapitaal dat voortvloeit uit de premie-inleg - die tot de pensioendatum wordt belegd - kan vanaf de pensioendatum een vastgestelde uitkering of een variabele uitkering worden aangekocht. Bij uitvoering door een verzekeraar kan de (gewezen) deelnemer shoppen voor een uitkering bij de eigen of een andere uitvoerder. Bij uitvoering door een pensioenfonds is shoppen alleen mogelijk als het pensioenfonds de uitkeringsvorm die de (gewezen) deelnemer wenst niet uitvoert.

² Onderdeel 3.1 Memorie van Toelichting

Hoofdstuk 2 Toegestane opbouw

Algemeen

Een pensioenaanspraak is onbelast op voorwaarde dat die aanspraak aan de fiscale eisen voldoet.³ Een eventuele bijdrage van de werknemer die als bijdrage voor de pensioenregeling wordt ingehouden, behoort niet tot het loon en is om die reden aftrekbaar.⁴ Uitkeringen uit een pensioenregeling worden belast bij de gerechtigde.⁵

De aanspraak onbelast laten om vervolgens de uitkering te belasten wordt ook wel de omkeerregel genoemd. Dit is namelijk het tegenovergestelde van de hoofdregel waarbij een aanspraak wordt belast.

Dit principe blijft overeind, maar als uitvloeisel van het Pensioenakkoord gaan ook de fiscale regels voor pensioen flink op de schop.

De regering heeft gekozen voor een systematiek met leeftijdsonafhankelijke premies en een daarbij passende, actuariael neutrale pensioenopbouw. Hier komt - zo is de bedoeling - een einde aan de herverdeling van jongeren naar oudere deelnemers en van laagopgeleiden naar hoogopgeleiden. Daarbij is gekozen voor een leeftijdsonafhankelijk (vlak) premiepercentage in plaats van een met de leeftijd toenemende premiepercentage (progressieve premies). Dit moet zorgen voor stabielere en beter voorspelbare pensioenpremies. De hoogte van de pensioenpremie is voor werkgevers niet langer afhankelijk van de (gemiddelde) leeftijd van hun werknemersbestand.

De arbeidsmarktpositie van oudere werknemers kan hiermee ook verbeteren. Zij worden niet duurder op het vlak van pensioenpremies naarmate hun leeftijd toeneemt.

³ Artikel 11, lid 1 letter c. Wet op de loonbelasting 1964

⁴ Artikel 11, lid 1 letter j., 1° Wet op de loonbelasting 1964

Voor de jongere deelnemer zal de pensioenpremie straks hoger zijn dan nu. In combinatie met een langere beleggingshorizon is de verwachting dat dit ook meer pensioen oplevert.

De regering voegt daar nog aan toe dat de voorgestelde systematiek ook beter aansluit bij hetgeen in het buitenland gebruikelijk is. Dit kan van belang zijn voor werkgevers met werknemers in meerdere landen.

Nadelen zijn er zeker ook. Het te bereiken pensioen groeit minder aan naarmate de deelnemer ouder wordt. Anders gezegd: er is sprake van degressieve opbouw. Verder heeft het missen van pensioenopbouwjaren in het begin van de carrière meer invloed dan in het huidige systeem.

Uit onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau⁶ concludeert de regering dat het effect voor vrouwen gering is. Zij bouwen bij leeftijdsonafhankelijke premies nagenoeg hetzelfde pensioen op als met een tijdsevenredige opbouw.

Doelstelling

Na de compensatieperiode (die duurt tot 2037) kan fiscaal gezien hetzelfde pensioen worden bereikt als nu mogelijk is. De pensioenambitie is 75% middelloon in 40 opbouwjaren, of omgerekend een pensioen van 80% van het gemiddelde loon na circa 42 opbouwjaren.

⁵ Artikel 10, lid 1 Wet op de loonbelasting 1964

⁶ SCP, Werken aan de start, jonge vrouwen op de arbeidsmarkt, 2018.

Voor het bepalen van de maximale fiscale premiegrens - die voor alle pensioenregelingen gaat gelden - wordt aangesloten bij de URM-methodiek op basis van de uniforme scenario'set. Daarbij geldt het uitgangspunt van budgettaire neutraliteit.

Beschikbare premie: maximaal 30%

Zoals in hoofdstuk 1 aangegeven blijft in de nieuwe wetgeving alleen de beschikbare premie als opbouwvorm over. In het nieuwe systeem wordt voor het nabestaandenpensioen nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen nabestaandenpensioen vóór de pensioendatum en nabestaandenpensioen na de pensioendatum. Voor het nabestaandenpensioen vóór de pensioendatum kan geen opbouw meer plaatsvinden, maar wordt dit uitsluitend op risicobasis verzekerd. Het nabestaandenpensioen na de pensioendatum maakt onderdeel uit van de beschikbare premie voor het ouderdompensioen.

De voorgestelde premiegrens voor het ouderdompensioen en het partnerpensioen bij overlijden op of na pensioendatum bedraagt 30% van de pensioengrondslag. De berekening van de premiegrens is gebaseerd op de parameters zoals opgenomen in de volgende tabel⁷:

Tabel 1. Gehanteerde parameters bij berekenen premiegrens bij invoering

	Parameter	Waarde	Opmerkingen	Huidige Staffelbesluit pensioenen
1.	Rendement	1,5%	Betreft reëel rendement	In beginsel 4%, maar ook 3% en marktrente
2.	Indexatie	Met prijsinflatie.	Gebruik van reëel rendement biedt ruimte voor indexatie met prijsinflatie	Geen, indexatie uit overrendement
3.	Pensioenleeftijd	68 jaar	Geldt vanaf 2018	68 jaar
4.	Opbouwtermijn en ambitie	Vanaf 28 jaar tot pensioenleeftijd, 75% middelloon	Huidige ambitie	1,875% per jaar, overeenkomend met 75% in 40 jaar.
5.	Carrièrepatroon	Conform 3-2-1-0	Dit is volgens de Wet LB 1964 (artikel 18a, derde lid, onderdeel b)	Conform 3-2-1-0
6.	Startloon	€ 20.000		€ 50.000
7.	Franchisebedrag	Actueel bedrag	Uitgaande van franchisemethode, 40 opbouwjaren en 100/75	Actueel bedrag
8.	Overlevingstafel	Prognosetafel AG 2020	Actuele overlevingstafel, geen leeftijdscorrectie toegepast.	GBM/GBV 2012/2017, met leeftijdscorrecties -5 en partner -6
9.	Geslacht	Geslachts-neutraal		Man met partner vrouw
10.	Soort partnerpensioen	Uitgesteld opgebouwd	Conform advies StvdA	Tweede kolom
11.	Leeftijdsverschil partner	3 jaar	Volgens de Wet LB 1964 (artikel 18b, vierde lid)	3 jaar
12.	Kostenopslag	Geen	Betreft premie exclusief uitvoeringskosten. Vermogensbeheerkosten dienen uit het rendement betaald te worden	Idem

⁷ Memorie van Toelichting, pag. 115

Er komt een mechanisme voor aanpassing van deze fiscale premiegrens. Uitgangspunt is wel dat de fiscale premiegrens wordt vastgezet tot 2037. Alleen als er ontwikkelingen zijn die leiden tot aanpassingen in de zogenoemde scenarioset van De Nederlandsche Bank (DNB) waardoor de premiegrens meer dan 5%-punt stijgt of daalt, wordt de fiscale premiegrens tussentijds aangepast. De tijdelijke verhoging gedurende de compensatiefase (tot 2037) wordt verder beschreven in het hoofdstuk Overgangsrecht.

Het aanpassingsmechanisme wordt in de wet vastgelegd.⁸ Dat biedt zekerheid over de wijze van aanpassen. In feite zal het aanpassingsmechanisme uitsluitend op veranderingen in het reële rendement worden gebaseerd. En dit reële rendement bestaat uit de componenten verwacht rendement en inflatie. Andere elementen die zijn gebruikt voor de vaststelling van het percentage van 30 - zoals geslacht, leeftijdsverschil, carrièreontwikkeling, het aanvangssalaris, franchise - veranderen niet of nauwelijks. Andere elementen zoals levensverwachting en pensioenleeftijd houden elkaar in evenwicht.

De premiegrens van 30% moet de ruimte bieden voor ouderdomspensioen - 75% middelloon in 40 opbouwjaren - plus een partnerpensioen op opbouwbasis bij overlijden op of na pensioendatum van 70% van het ouderdomspensioen. De premiegrens is inclusief:

- kosten voor vermogensbeheer
- het afdekken van beleggingsrisico, zoals het kopen van een beleggingsgarantie.

De premiegrens is exclusief:

- administratiekosten
- incasso- en excassokosten

- risicopremies voor:
 - een partnerpensioen bij overlijden voor pensioendatum
 - wezenpensioen
 - nabestaandenoverbruggingspensioen
 - arbeidsongeschiktheidspensioen
 - premievrijstelling bij invaliditeit.

Deze risicopremies zijn (additioneel) fiscaal aftrekbaar. De vergoedingen voor bovengenoemde kosten en risicopremies mogen niet worden aangewend voor hogere aanspraken op ouderdomspensioen of partnerpensioen bij overlijden op of na pensioendatum.

⁸ Artikel 18a, lid 6 Wet op de loonbelasting 1964

Hoofdstuk 3 Pensioenvormen

Algemeen

Zeker na de invoering van de Wet fiscale behandeling van pensioenen (ook wel de Witteveen-wetgeving genoemd) per 1 juni 1999 zijn de fiscaal gefaciliteerde pensioenvormen nauwgezet omschreven. Voldoet een pensioenvorm niet dan is de pensioenregeling niet langer zuiver en is de zogenoemde omkeerregeling niet (langer) van toepassing. Met als vervellende consequentie dat de pensioenaanspraak belast wordt. Het is daarom zaak binnen de lijnen van de wet- en regelgeving van de verschillende pensioenvormen te blijven.

Ouderdomspensioen

Een ouderdomspensioen is een levenslange inkomensvoorziening bij ouderdom voor (gewezen) werknemers. Dit betekent dat het pensioen vanaf de pensioeningangsdatum tot het overlijden van de pensioenge-rechtigde moet worden uitgekeerd.

Het ouderdomspensioen wordt uitgekeerd aan de (gewezen) deelnemer. Voorwaarde is dat hij op de pensioeningangsdatum in leven is.

Sinds 1 januari 2018 is de pensioenopbouw gericht op een pensioenleef-tijd van 68 jaar. Eerder pensioenuitkeringen ontvangen is fiscaal slechts mogelijk als de opgebouwde pensioenrechten 'actuaireel' worden herre-kend. Het ouderdomspensioen kent een uiterlijke pensioeningangsda-tum. Het pensioen mag niet later ingaan dan vijf jaar na het moment waarop de AOW-gerechtigde leeftijd wordt bereikt. Het ouderdomspensi-oen wordt uitgekeerd zolang de pensioengerechtigde in leven is.

Per 1 januari 2018 is het uitgangspunt dat iemand op 68-jarige leeftijd een pensioen van maximaal 75% van het gemiddeld verdiende loon kan bereiken.

In het huidige stelsel kan gekozen worden voor een eindloon-, middel-loon- of beschikbarepremieregeling.

Na invoering van de Wet toekomst pensioenen mag - afgezien van over-gangsrecht (zie apart hoofdstuk) uitsluitend nog pensioen in de vorm van een beschikbare premie worden toegezegd.

De premie per dienstjaar voor een ouderdomspensioen en een partner-pensioen bij overlijden op of na pensioendatum bedraagt maximaal 30% van de pensioengrondslag. Hoewel in de conceptwetgeving het premie-percentage van 30 is opgenomen, kan dit nog altijd worden aangepast vóórdat de wet is ingevoerd. Het percentage hoort bij het rendementscohort van 1,5% tot en met 1,75%. Dat wil zeggen bij een marktrente van 1,5% tot en met 1,75%. Indien de huidige marktrente blijft stijgen en de wet nog niet is ingevoerd is het plausibel dat het percentage van 30 naar beneden wordt bijgesteld tot 28% of zelfs 26%. Na invoering van de wet kan het premiepercentage per vijf jaar en voor het eerst in 2037 wordt aangepast met een minimale aankondigingstermijn van drie jaar. Voor een aanpassing van de premiegrens wordt gekeken naar de langjarige gemiddelde rendementsverwachting. Eenmalige uitschieters zoals tijdens deze huidige hoge inflatie hebben een beperkte invloed op dit langjarige gemiddelde. Het kabinet verwacht daarom niet dat de premiegrens op korte termijn moet worden aangepast.

Voor het antwoord op de vraag welke kosten begrepen zijn in de premie kunnen bij algemene maatregel van bestuur nadere regels worden ge-steld. De pensioengrondslag is het pensioengevend loon verminderd met de franchise welke is vastgesteld op € 14.544 (2022).

Aan de zogenoemde inbouwmethode komt een eind. Uitsluitend de franchisemethode is nog toegestaan.
Verlaagde franchises blijven mogelijk.

Het ouderdomspensioen mag onder de nieuwe regels niet eerder ingaan dan op de eerste dag van de kalendermaand waarin de werknemer of gewezen werknemer de leeftijd bereikt die tien jaar lager is dan de AOW-gerechtigde leeftijd, tenzij in de pensioenregeling een eerdere ingangsdatum als uiterlijke ingangsdatum is opgenomen. En het ouderdomspensioen mag niet later ingaan dan op het tijdstip waarop de werknemer of gewezen werknemer de leeftijd bereikt die vijf jaar hoger is dan de AOW-gerechtigde leeftijd. Dit laatste punt is dus ongewijzigd.

Termijn aankoop pensioen

Op dit moment verschilt de termijn voor aankoop van een uitkering in de tweede van de termijn in de derde pijler.

Het gaat dan om de periode tussen het einde van de opbouwfase (de expiratedatum) en de ingangsdatum van de uitkeringen. Voor een lijfrente is die termijn in de wet vastgelegd. Voor pensioenen geldt een zogenaamde redelijke termijn.

Voor de aankoop van een ouderdomspensioen geldt in de praktijk een termijn van zes maanden bij in leven zijn en twaalf maanden bij overlijden. Voor lijfrente geldt dat wettelijk is vastgelegd dat de uitkeringen bij leven moeten ingaan op 31 december van het kalenderjaar volgend op het jaar van expiratie en bij overlijden op 31 december van het daaropvolgende kalenderjaar. Bij bijzondere omstandigheden kan de inspecteur de termijnen verlengen.

Een overschrijding van deze termijnen leidt in beide pijlers ertoe dat het pensioen onzuiver wordt of de lijfrente niet meer voldoet. Daardoor wordt

de waarde van de aanspraak ineens belast is ook revisierente verschuldigd.

Voorstel is om de systematiek van de tweede en de derde pijler te harmoniseren. Voor pensioenen gaat dan ook de wettelijke termijn zoals die nu al geldt voor lijfrenten, gelden. Dit betekent dat gekozen is voor de ruimste termijnen zoals die nu gelden.

Partnerpensioen

Een partnerpensioen (PP) voorziet in de verzorging van de partner van de (gewezen) werknemer als hij komt te overlijden.

Gerechtigde partnerpensioen

Het partnerpensioen kan worden uitgekeerd aan:

- de (gewezen) echtgenoot van de (gewezen) werknemer;
- de (gewezen) geregistreerde partner van de (gewezen) werknemer;
- de (gewezen) partner van de (gewezen) werknemer met wie hij of zij een duurzame huishouding voert of heeft gevoerd en met wie geen bloed- of aanverwantschap in de eerste graad bestaat.

Er is momenteel sprake van een duurzame gezamenlijke huishouding als de werknemer in het kalenderjaar meer dan zes maanden met dezelfde persoon een huishouding voert. Zij moeten gedurende die tijd op één gezamenlijk adres zijn ingeschreven in de Basisregistratie Personen (BRP). Ook een partnerpensioen van bijvoorbeeld een grootouder voor een kleinkind of van een broer voor een zus is mogelijk. Zij moeten dan wel voldoen aan de voorwaarden voor fiscaal partnerschap. Ook moet blijken uit het pensioenreglement wie als partner kwalificeert.

De werkgever kan het partnerbegrip wel beperken (bijvoorbeeld tot de echtgenoot of geregistreerde partner) maar niet verder uitbreiden dan het fiscaal partnerschap.

Onder de Wet toekomst pensioenen gaat een uniform partnerbegrip voor zowel de Pensioenwet als de Wet op de loonbelasting 1964 gelden.

De fiscale wet verwijst daarbij naar artikel 1 van de Pensioenwet. In artikel 1 van de Pensioenwet komt de volgende omschrijving van het begrip partner:

- a. echtgenoot;
- b. geregistreerd partner; of
- c. de meerderjarige persoon die met de werknemer of de gewezen werknemer een gezamenlijke huishouding voert, tenzij het betreft een bloedverwant in de eerste graad, een bloedverwant in de tweede graad in de rechte lijn, een meerderjarig stiefkind of meerderjarig voormalig pleegkind.

Van een gezamenlijke huishouding is volgens de nadere vastlegging⁹ sprake indien:

- de betrokkenen een notarieel verleden samenlevingscontract hebben gesloten waarin zij zich wederzijds hebben verplicht bij te dragen in de kosten van levensonderhoud; of
- er sprake is van een samenlevingsverklaring waarbij is voldaan aan de voorwaarden, zoals hierna omschreven voor een bepaald dan wel een onbepaald partnerpensioen.

Bij een bepaald partnerpensioen is sprake van een gezamenlijke huishouding indien en zolang er een door beide betrokkenen ondertekende samenlevingsverklaring is, waarin zij verklaren woonachtig te zijn op hetzelfde adres en voor elkaar te zorgen. Dit wordt ook wel de partnerverklaring genoemd.

⁹ Artikel 2a Pensioenwet

Bij een onbepaald partnerpensioen is sprake van een gezamenlijke huishouding als:

- voor het overlijden van de werknemer of gewezen werknemer er een door beide betrokkenen ondertekende samenlevingsverklaring is waarin zij verklaren woonachtig te zijn op hetzelfde adres en voor elkaar te zorgen; of
- na het overlijden van de werknemer of gewezen werknemer er een door een betrokkene ondertekende samenlevingsverklaring is waarin hij verklaart partner van de overledene te zijn geweest en hij aannemelijk maakt ten tijde van het overlijden of, indien relevant, op enig moment voor het overlijden een gezamenlijke huishouding met de overledene te hebben gevoerd.

Van het aannemelijk maken van het voeren van een gezamenlijke huishouding met de overleden werknemer of gewezen werknemer een gezamenlijke huishouding is in ieder geval sprake bij inschrijving op hetzelfde adres gedurende zes maanden en een van de volgende omstandigheden:

- uit hun relatie is een kind geboren of heeft erkenning plaatsgevonden van een kind van de een door de ander;
- het gezamenlijk eigendom van een huis; of
- een huurcontract op beider naam.

Het wetsvoorstel biedt de ruimte om in gevallen waarin op basis van het vorenstaande het partnerschap niet kan worden aangetoond ook andere criteria mee te laten wegen. Denk daarbij aan het feit dat de nabestaande in het kader van socialezekerheidsuitkeringen aangemerkt was als partner of dat de partner opgenomen was in het testament.

Ook als de nabestaande de begunstigde is in het kader van een andere overlijdensrisicoverzekering.

Dit geeft pensioenuitvoerders de mogelijkheid om in situaties waarbij de partnerdefinitie onredelijk uitpakt alsnog partnerschap vast te stellen. En daarmee het recht op nabestaandenpensioen toe te kennen.

Partnerpensioen van bijvoorbeeld een grootouder voor een kleinkind of van een broer voor een zus is niet langer mogelijk.

Voor al ingegane uitkeringen van partnerpensioen heeft de definitiewijziging geen gevolgen.

Fiscaal partners en partnerpensioen

Het aanmelden van een partner voor de pensioenregeling heeft tot gevolg dat, als dit nog niet bestond, fiscaal partnerschap ontstaat.

Het aanmelden als partner in een pensioenregeling kan alleen wanneer de uitvoerder over de identiteitsgegevens van de partner moet beschikken om in aanmerking te komen voor partnerpensioen.

Ingangsdatum en einddatum van het partnerpensioen

Het partnerpensioen moet onmiddellijk ingaan na het overlijden van de (gewezen) werknemer of onmiddellijk op het moment dat het recht op een Anw-uitkering vervalt. Het partnerpensioen wordt uitgekeerd tot het moment van overlijden van de partner van de (gewezen) werknemer of een eerder afgesproken datum.

In de nieuwe situatie mag een partnerpensioen bij overlijden vóór de pensioendatum niet eerder ingaan dan op de eerste dag van de kalendermaand waarin de werknemer of gewezen werknemer is overleden en het mag niet later ingaan dan op de eerste dag van de maand volgend op de kalendermaand waarin de werknemer of gewezen werknemer is

overleden.

Hoogte van het partnerpensioen

Tot voor kort was de norm dat het partnerpensioen niet meer bedroeg dan 70% van het ouderdomspensioen. Momenteel staat in de wet dat een op een eindloonstelsel gebaseerd partnerpensioen per dienstjaar of ontbrekend dienstjaar niet meer dan 1,160% van het pensioengevend loon of bereikbare pensioengevend loon mag bedragen. Voor een partnerpensioen op middelloonbasis is dit 1,313% van het pensioengevend loon of bereikbare pensioengevend loon.

Voor partnerpensioen dat is verzekerd op risicobasis geldt een goedkeuring van de staatssecretaris van Financiën¹⁰. Op basis van deze goedkeuring mogen alle in Nederland in dienstbetrekking doorgebrachte dienstjaren bij de bepaling van de hoogte van het pensioen in aanmerking worden genomen. Wel moet daarbij worden voldaan aan de in het besluit opgenomen voorwaarden.

Na de invoering van de Wet toekomst pensioenen wijzigt de norm drastisch. Een partnerpensioen bij overlijden vóór de pensioendatum mag niet meer bedragen dan 50% van het laatstgenoten pensioengevend loon. Bovendien geldt als voorwaarde dat het partnerpensioen bij overlijden vóór pensioendatum wordt verzekerd op risicobasis. Opbouw van een dergelijk pensioen wordt dus niet langer toegestaan.

Voor het partnerpensioen dat ingaat bij overlijden van de deelnemer na het bereiken van de pensioendatum geldt dat dit onderdeel uitmaakt van het pensioenkapitaal dat tevens bestemd is voor het ouderdomspensioen en bedraagt maximaal 70% van het ouderdomspensioen. In zoverre verandert het nabestaandenpensioen niet.

¹⁰ Besluit van 11 december 2018, nr. 2018-28514, Stcrt. 2018, 68 653

Een partnerpensioen bij overlijden op of na pensioendatum mag niet eerder ingaan dan op de eerste dag van de kalendermaand waarin de werknemer of gewezen werknemer is overleden en mag niet later ingaan dan op de eerste dag van de maand volgend op de kalendermaand waarin de werknemer of gewezen werknemer is overleden.

Nieuw - en wettelijk verplicht - is ook dat het partnerpensioen diensttijd-onafhankelijk wordt. Dit is vooral van belang bij baanwisselingen op hogere leeftijd.

Geen wettelijke verplichting maar een mogelijkheid voor sociale partners is om overeen te komen dat de pensioenregeling na afloop van de periode van loondoorbetaling bij ziekte, premievrij voort te zetten. Dit is dan van toepassing zolang er recht bestaat op een WIA-uitkering.

Bijzonder partnerpensioen

Bij een scheiding wordt in de huidige situatie het tot aan de scheidingsdatum *opgebouwde* partnerpensioen afgesplitst als bijzonder partnerpensioen ten behoeve van de ex-partner. Als sprake is van een partnerpensioen op risicobasis komt bij een scheiding geen bijzonder partnerpensioen tot stand voor de ex-partner.

Wezenpensioen

Een wezenpensioen (WzP) is een inkomensvoorziening na het overlijden van de (gewezen) werknemer voor zijn kinderen en/of pleegkinderen.

Gerechtigde wezenpensioen

Het wezenpensioen wordt momenteel uitgekeerd aan (pleeg)kinderen die de leeftijd van dertig jaar nog niet hebben bereikt. Een (pleeg)kind wordt aangemerkt als halfwees als de ouder die deelneemt aan de pensioenregeling overlijdt en het (pleeg)kind jonger is dan dertig jaar. Een

(pleeg)kind wordt aangemerkt als volle wees als de overgebleven ouder komt te overlijden en het (pleeg)kind nog geen dertig jaar is. Er is geen wettelijk maximum gesteld aan het aantal (pleeg)kinderen aan wie een wezenpensioen kan worden toegekend en uitgekeerd.

Ingangsdatum en einddatum van het wezenpensioen

De uitkeringen gaan direct in na het overlijden van de (gewezen) werknemer of onmiddellijk op het moment dat het recht op een Anw-uitkering vervalt. Een wezenpensioen mag nu nog uiterlijk worden uitgekeerd tot de dertigjarige leeftijd van het (pleeg)kind.

De Wet toekomst pensioen gaat verandering brengen in de maximale duur van het wezenpensioen. Zoals gezegd kon onder het huidige regime de uitkering doorlopen tot de leeftijd van 30. In de nieuwe wet is de eindleeftijd gesteld op 25 jaar. Een minder grote wijziging ondergaat de ingangsdatum van het wezenpensioen. Het wezenpensioen mag op zijn vroegst ingaan op de eerste dag van de kalendermaand waarin de werknemer of gewezen werknemer is overleden en mag niet later ingaan dan op de eerste dag van de maand volgend op de kalendermaand waarin de werknemer of gewezen werknemer is overleden.

Hoogte van het wezenpensioen

De hoogte van de uitkeringen is momenteel in een eindloonstelsel 0,232% per dienstjaar (inclusief ontbrekende dienstjaren) van het (bereikbaar) pensioengevend loon. Voor middelloonregeling is dat percentage 0,263. Voor volle wezen worden deze percentages verdubbeld. Na invoering van de Wet toekomst pensioenen bedraagt het wezenpensioen voor halve wezen maximaal 20% van het laatstgenoten pensioengevend loon. Voor hele wezen bedraagt het wezenpensioen 40% van het laatstgenoten pensioengevend loon.

Diensttijd speelt geen rol meer en dat is een vereenvoudiging, maar ook een verbetering.

Het wezenpensioen mag in het nieuwe stelsel nog uitsluitend op risicobasis verzekerd worden.

Dit is een verruiming ten opzichte van de bestaande situatie.

Aanleiding is een technische verkenning van de Stichting van de Arbeid waaruit blijkt dat de huidige maxima voor wezenpensioen niet voldoende zijn voor het financieren van de kosten van opgroeiende kinderen.

Arbeidsongeschiktheidspensioen

Een arbeidsongeschiktheidspensioen (AOP) is een inkomensvoorziening bij arbeidsongeschiktheid van de werknemer die langer duurt dan één jaar.

Gerechtigde arbeidsongeschiktheidspensioen

Het arbeidsongeschiktheidspensioen wordt uitgekeerd aan de arbeidsongeschikte werknemer.

Ingangsdatum en einddatum van het arbeidsongeschiktheidspensioen

Een arbeidsongeschiktheidspensioen mag ingaan na het eerste jaar van arbeidsongeschiktheid en eindigt bij de ingang van het ouderdomspensioen, of eerder indien en voor zover men niet langer arbeidsongeschikt is. Meestal gaat een arbeidsongeschiktheidspensioen in na 104 weken van arbeidsongeschiktheid, omdat aansluiting is gezocht bij de ingangsdatum van de WIA-uitkering.

Hoogte van het arbeidsongeschiktheidspensioen

Een arbeidsongeschiktheidspensioen mag niet uitgaan boven wat naar maatschappelijke opvattingen redelijk moet worden geacht. Een arbeidsongeschiktheidspensioen kan in ieder geval als pensioen in de zin van de Wet op de loonbelasting 1964 worden aangemerkt als het niet meer bedraagt dan 100% van het laatstgenoten loon vóór arbeidsongeschiktheid.

Afgezien van de plaats in artikel 18 Wet op de loonbelasting 1964 verandert er niets aan de fiscaliteit rondom arbeidsongeschiktheidspensioen. Daarmee blijft deze pensioenvorm minder strikt omschreven. De praktijk kan daar - zo is de afgelopen twee decennia gebleken - goed mee uit de voeten. Het arbeidsongeschiktheidspensioen wordt naar zijn aard verzekerd op risicobasis. De premie voor deze pensioensoort mag leeftijdsafhankelijk blijven (met uitzondering van verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen).

Nabestaandenoverbruggingspensioen

Het nabestaandenoverbruggingspensioen (NOVP) is een tijdelijke aanvulling op het partnerpensioen en/of wezenpensioen ten behoeve van de partner en/of het kind. Een nabestaandenoverbruggingspensioen kan worden afgesloten zonder dat een partner- en/of wezenpensioen is toegezegd, maar het kan ook naast een partner- en/of wezenpensioen worden afgesloten.

Ook na invoering van de Wet toekomst pensioen blijven het partnerpensioen en het nabestaandenoverbruggingspensioen van elkaar gescheiden toezeggingen.

Gerechtigde nabestaandenoverbruggingspensioen

Het nabestaandenoverbruggingspensioen wordt uitgekeerd aan de partner en/of (pleeg)kinderen jonger dan dertig jaar van de overleden werknemer.

Aangezien de eindleeftijd van het wezenpensioen is verlaagd naar 25 jaar, geldt deze verlaging van de maximumleeftijd ook voor het nabestaandenoverbruggingspensioen dat toekomt aan wezen.

Ingangsdatum en einddatum van het nabestaandenoverbruggingspensioen

Evenals het partnerpensioen en het wezenpensioen gaat het nabestaandenoverbruggingspensioen direct in na het overlijden van de (gewezen) werknemer¹¹ of onmiddellijk na beëindiging van het recht op een Anw-uitkering¹². De uitkeringen eindigen uiterlijk op de AOW-leeftijd (van de gerechtigde), bij eerder overlijden van de gerechtigde of op een eerder overeengekomen datum.

Hoogte van het nabestaandenoverbruggingspensioen

Het nabestaandenoverbruggingspensioen mag niet meer bedragen dan het gezamenlijke bedrag van 8/7 maal de nominale Anw-uitkering inclusief de vakantietoeslag (2022: €) en het verschil in verschuldigde premies volksverzekeringen over het partnerpensioen vóór en na de AOW-leeftijd. Dit bedrag bestaat uit de Anw-compensatie.

¹¹ In de wet staat dat het nabestaandenoverbruggingspensioen ingaat in de periode die aanvangt op de eerste dag van de maand waarin de werknemer of gewezen werknemer is overleden en die eindigt op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de werknemer of gewezen werknemer is overleden.

Met de premiecompensatie (het verschil in premies volksverzekeringen over het partnerpensioen voor en na de AOW-leeftijd) is geen rekening gehouden, omdat de hoogte van het partnerpensioen onbekend is. Het nabestaandenoverbruggingspensioen kent een nominaal maximum en is op risicobasis verzekerd. Daarom geldt geen maximaal opbouwpercentage per dienstjaar.

De premiecompensatie komt in de nieuwe wetgeving te vervallen. Het nabestaandenoverbruggingspensioen bestaat straks dus alleen nog maar uit compensatie van het (mogelijk) ontbreken van Anw-uitkeringen. Het nabestaandenoverbruggingspensioen wordt uitsluitend op risicobasis verzekerd.

Deelnemingsjarenpensioen

Het deelnemingsjarenpensioen - in eerste instantie bij de introductie 40-deelnemingsjarenpensioen genoemd - was bedoeld om werknemers die op jonge leeftijd gestart zijn met werken, vroeger met pensioen te laten gaan dan de reguliere pensioenleeftijd. Hiermee werd ook tegemoet gekomen aan het verzoek om een regeling te treffen voor werknemers in zogenoemde 'snel slijtende' beroepen.

Deze vorm van pensioen komt nu te vervallen.

¹² Onmiddellijk betekent in dit geval uiterlijk de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin het recht op Anw-uitkering voor de nabestaande eindigt.

Hoofdstuk 4 Nettopensioenen

Het nettopensioen is in 2015 geïntroduceerd bij de invoering van de aftopping van het pensioengevend loon. Het nettopensioen voorziet in pensioenopbouw voor het inkomen boven de aftoppingsgrens. Een nettopensioen moet door de werkgever zijn toegezegd en wordt betaald vanuit het nettoloon. De omkeerregel is hierop dan ook niet van toepassing. De waarde van een nettopensioen is vrijgesteld van vermogensrendementsheffing in box 3 (inkomen uit sparen en beleggen). Daarnaast zijn de latere uitkeringen van het nettopensioen vrij van belastingheffing.

De inleg voor het nettopensioen is gemaximeerd op het pensioengevend loon boven € 114.866 (2022) dat wordt vermenigvuldigd met een leeftijdsafhankelijk percentage (staffel). Wanneer meer wordt ingelegd, wordt dit beschouwd als een schending van de voorwaarden.

Daarnaast wordt ook als schending aangemerkt als op een tijdstip:

- een netto pensioen aanspraak geheel of gedeeltelijk wordt afgekocht of vervreemd dan wel formeel of feitelijk voorwerp van zekerheid wordt;
- de verplichtingen met betrekking tot een aanspraak op een nettopensioen overgaan op een andere (niet-toegestane) verzekeraar;
- de belastingplichtige een bijdrage van een inhoudingsplichtige heeft ontvangen ten behoeve van het nettopensioen, terwijl deze inhoudingsplichtige niet in dezelfde mate aan zijn overige werknemers die voor het overige in dezelfde omstandigheden verkeren een bijdrage heeft verstrekt;

- een aanspraak op nettopensioenen anderszins niet langer als zodanig is aan te merken.

Wanneer in een jaar een schending van de voorwaarden plaatsvindt, wordt in het daarop volgende jaar een bij forfaitaire benadering bepaald bedrag in box 3 in aanmerking genomen om de genoten box 3-vrijstelling terug te nemen. In het jaar ná het jaar waarin de schending heeft plaatsgevonden wordt 50% van de nettopensioenen aanspraak (waarde op 1 januari van het jaar van schending) vermenigvuldigd met tien en in de vermogensrendementsheffing in box 3 betrokken. Is het aantal kalenderjaren tussen 1 januari 2015 en het moment waarop de schending plaatsvindt lager dan tien, wordt niet met tien vermenigvuldigd, maar met het aantal kalenderjaren tussen 1 januari 2015 en het moment van schending. Daarnaast geldt nog een tegenbewijsregeling.

Het is de bedoeling dat het nettopensioen ook onder de Wet toekomst pensioenen blijft bestaan. Wel wordt het in overeenstemming gebracht met de wijzigingen die worden voorgesteld voor het pensioen waar de omkeerregel op van toepassing is (het 'bruto'-pensioen). Voor het netto-ouderdomspensioen en nettopartnerpensioen bij overlijden op of na pensioendatum wordt dezelfde premiegrens voorgesteld als voor het brutopensioen maar gecorrigeerd met de nettofactor. Deze nettofactor is nu al in de wet vastgelegd.¹³ Voor het nettopartnerpensioen bij overlijden voor pensioendatum en het nettowezenpensioen worden dezelfde begrenzinnen voorgesteld als voor het brutopensioen. En ook geldt een correctie met de nettofactor. De premies voor het nettopartnerpensioen bij overlijden vóór pensioendatum en het nettowezenpensioen bovenop de premies voor het netto-ouderdomspensioen en nettopartnerpensioen bij overlijden op of na pensioendatum.

¹³ Artikel 5.16, vierde lid, Wet IB 2001

Dit is gelijk aan de systematiek bij het brutopensioen.

Net als bij het brutopensioen gelden voor nettopensioen diverse keuze-mogelijkheden, zoals variabilisering, uitruil, voortzetting partnerpensioen bij overlijden voor pensioendatum en wezenpensioen).

Voor het nettopensioen geldt geen eerbiedigende werking voor bestaande premiestaffels. Volgens de Memorie van Toelichting is de reden dat dit niet nodig is. De nettopremiegrens is ongeveer gelijk is aan het percentage dat vaak in het hoogste leeftijdscohort in de premiestaffel voor het nettopensioen wordt gehanteerd. Omdat nettopensioen een vrijwillige regeling is, geldt daarvoor niet de wettelijke verplichting van een leeftijdsonafhankelijke premie. Een progressieve premie blijft voor nettopensioen dus mogelijk.

Als per 1 januari 2023 de Wet toekomst pensioenen ingaat hoeft het nettopensioen nog niet te voldoen aan de nieuwe regels. Dit hoeft pas uiterlijk 1 januari 2027. Hiervoor wordt overgangsrecht opgenomen middels wijzigingen in het wetsvoorstel.¹⁴

¹⁴ Nota naar aanleiding van het verslag, 36 067, p. 87.

Hoofdstuk 5 Overgangsrecht

Inleiding

Om de transitie naar de premieregeling met leeftijdsonafhankelijke premie soepel te laten verlopen is een wettelijk transitiekader opgesteld. Voor dit transitiekader zijn afspraken gemaakt waarmee partijen zoals sociale partners, werkgevers en pensioenuitvoerders ervoor kunnen zorgen dat bestaande pensioenovereenkomsten tijdig voldoen aan de nieuwe wetgeving. Uiterlijk op 1 januari 2027 moet de pensioenovereenkomst zijn aangepast aan het nieuwe wettelijk kader waarbij een overgangperiode geldt vanaf 1 januari 2023 tot 1 januari 2027. Het nieuwe fiscale kader geldt niet voor dienstjaren van vóór 2023.

Aanpassing aan nieuw fiscaal kader

Bestaande pensioenregelingen op 31 december 2022 kunnen als zodanig nog worden voortgezet binnen het huidige fiscale kader zolang deze in de overgangperiode niet op belangrijke punten worden gewijzigd. Dit betekent dat er voor bijvoorbeeld huidige uitkerings- of premieovereenkomsten tot 1 januari 2027 de tijd is om op bepaalde punten te worden aangepast. Daarbij hoort één uitzondering en dat zijn de premie- en uitvoeringsovereenkomsten met progressieve premies die worden uitgevoerd door een verzekeraar of premiepensioeninstelling. Op deze uitzondering wordt verderop in dit hoofdstuk dieper ingegaan. Nieuwe pensioenregelingen ná 1 januari 2023 moeten direct voldoen aan de nieuwe wetgeving.

Als pensioenaanspraken, die op 31 december 2022 al bestonden, tijdens de overgangperiode worden ingevaren dan gaan de regels van het nieuwe fiscale kader ook voor de ingevaren pensioenaanspraken gelden. Eventuele bijstortings- en toeslagverplichtingen die voortkomen uit

afspraken rondom de huidige pensioenovereenkomsten blijven geëerbiedigd. Dit geldt ook voor ingegane premievrijstelling bij invaliditeit.

Overgang nabestaandenpensioen

Zoals hierboven genoemd zal invaren van oude pensioenaanspraken tot gevolg hebben dat deze onder de nieuwe wet- en regelgeving gaan vallen. Dit heeft belangrijke gevolgen voor ook het nabestaandenpensioen. Het uitgangspunt is dat bij een transitie naar het nieuwe fiscale kader het nabestaandenpensioen moet kunnen worden herleid. Dit is met name van belang in situaties van bijvoorbeeld overlijden of scheiding. (Ex-)partners kunnen met nadelige gevolgen worden geconfronteerd als na de transitie er geen nabestaandenpensioen meer is, is verminderd of niet te herleiden is. Daarom vindt de regering het belangrijk dat het overgangsrecht in het geval van de transitie bewerkstelligt dat bestaande aanspraken nabestaandenpensioen (dus ook bijzonder partnerpensioen) worden behouden in het geval dat een (gewezen) deelnemer overlijdt voor pensioendatum of gaat scheiden. Een consequentie van dit overgangsrecht is dat een nabestaande een extra hoog (bijzonder) partnerpensioen krijgt (dat hoger kan uitvallen dan 50% van het laatst genoten loon omdat met reeds opgebouwde aanspraken geen hoeft te worden gehouden) of dat na transitie een risicodekking geldt van ten hoogste 50% van het pensioengevend loon.

Progressieve premies

Een grote groep deelnemers, met name diegenen die hun pensioenregeling opbouwen bij een verzekeraar, kan te maken krijgen met een onevenwichtige transitie. Dit heeft te maken met een combinatie van het niet kunnen invaren van aanspraken en de bedoeling om niet te compenseren middels een hogere pensioenpremie bij de transitie naar een leeftijdsonafhankelijke premie. Een hogere pensioenpremie gaat namelijk in tegen het idee om de transitie kostenneutraal uit te voeren.

Vanwege bovengenoemde redenen heeft de regering besloten om een overgangsregeling te introduceren die het mogelijk maakt om bestaande regelingen met een progressieve premie te eerbiedigen. Zoals genoemd gaat het om bestaande pensioenregelingen op 31 december 2022 die niet meer dan op ondergeschikte punten na 31 december 2022 worden gewijzigd. Wat precies wordt geschaard onder ondergeschikte punten moet gaan blijken in lagere regelgeving zodra is ingestemd met de Wet toekomst pensioenen. Zodra een regeling op meer dan ondergeschikte punten wordt gewijzigd na 31 december 2022 moet de regeling overgaan naar de leeftijdsafhankelijke premie van artikel 38r Wet op de loonbelasting 1964 zoals hieronder opgenomen of naar een leeftijdsonafhankelijke en dus vlakke premie. Het is dus mogelijk om ook ná 31 december 2026, ofwel de overgangsperiode, een leeftijdsafhankelijke beschikbare premieregeling te blijven voeren.

Eerbiedigende werking wordt niet toegestaan voor werknemers die vanaf 1 januari 2027 in dienst treden. Hoewel daarvoor begrijpelijke redenen voor worden aangevoerd, betekent dit mogelijk wel dat oudere werknemers niet snel vrijwillig over zullen stappen naar een nieuwe werkgever.

Overzicht leeftijdsafhankelijke premie van artikel 38r Wet op de loonbelasting 1964 gebaseerd op een rekenrente van 1,5%.

Indien de belastingplichtige bij het einde van het kalenderjaar	Percentage
15 jaar of ouder, doch jonger dan 20 jaar is	19,0
20 jaar of ouder, doch jonger dan 25 jaar is	19,8
25 jaar of ouder, doch jonger dan 30 jaar is	21,0
30 jaar of ouder, doch jonger dan 35 jaar is	22,6

35 jaar of ouder, doch jonger dan 40 jaar is	24,4
40 jaar of ouder, doch jonger dan 45 jaar is	26,4
45 jaar of ouder, doch jonger dan 50 jaar is	28,6
50 jaar of ouder, doch jonger dan 55 jaar is	31,0
55 jaar of ouder, doch jonger dan 60 jaar is	33,8
60 jaar of ouder, doch jonger dan 65 jaar is	37,0
65 jaar of ouder is	40,0

Op basis van het huidige fiscale kader en staffelbesluit mogen beschikbare premieregelingen met een marktrentestafel worden gevoerd. Hierbij hoort een kostprijs gebaseerd op een fiscaal maximaal middelloonpensioen. Voor de bepaling van die kostprijs wordt uitgegaan van een marktrente. Bij een stijging van de marktrente moeten regelingen gebaseerd op die marktrente worden aangepast. Bij een stijging van de marktrente houdt dit in dat de premiepercentages per cohort lager worden (bij een hoger verwacht rendement hoeft immers minder ingelegd te worden voor hetzelfde resultaat). Het gelijkblijvende premiepercentage van 30 en de afgeleide staffel zoals hierboven in de tabel weergegeven zijn gebaseerd op een rekenrente van 1,5%.

Zoals genoemd in hoofdstuk 3 is het niet ondenkbaar dat vóórafgaand aan de invoering dit percentage en bijbehorende afgeleide staffel nog worden aangepast bij een alsmaar stijgende rente.

Gebeurt die aanpassing niet, dan kan de vreemde situatie ontstaan waarin het afsluiten van een marktrentestaffel binnen het huidige fiscale kader op basis van een rekenrente van 1,5% niet is toegestaan omdat de marktrente te ver boven dit percentage ligt. Daar tegenover staat dat vervolgens, op 1 januari 2023 bij de invoering van de wet, kan worden overgestapt naar de veel ruimere onaangepaste staffel van artikel 38r. Dat lijkt een ongewenst effect. De rendementstabel van artikel 18a wordt dan eigenlijk uitgehold. In 2022 al overstappen naar de staffel van artikel 38r en bijbehorend nieuwe fiscale kader is niet mogelijk. Zolang de Wet toekomst pensioenen nog niet van kracht is moet het huidige fiscale kader en Staffelbesluit nog worden gevolgd. Dit is ook bevestigd door het Centraal Aanspreekpunt Pensioenen.

Wijziging van ondergeschikt belang en de eventtoets

Hieronder worden enkele situaties uitgewerkt waaruit een beter beeld moet blijken wat wordt bedoeld met een wijziging van meer of minder dan ondergeschikt belang. Ook situaties rondom de eventtoets wordt behandeld.

1. Een marktrentestaffel met premiepercentages die op 31 december 2022 hoger zijn dan de staffel van artikel 38r mag tot 31 december 2026 worden gevoerd. Vanaf 1 januari 2027 moet de regeling minstens zijn aangepast aan de staffel van artikel 38r. Indien rekengrondslagen van de marktrentestaffel in de overgangsperiode worden gewijzigd, geldt dat niet als een wijziging van meer dan ondergeschikt belang.
2. Een middelloonregeling bestaande op 31 december 2022, mag tot 31 december 2026 worden gevoerd. Daarna moet worden overgegaan op de staffel van artikel 38r of een

leeftijdsonafhankelijke staffel.

Als de middelloonregeling in de overgangsperiode wordt omgezet naar een beschikbare premieregeling, dan wordt die omzetting gezien als een wijziging van meer dan ondergeschikt belang. Het gevolg is dat de regeling dan moet voldoen aan de staffel van artikel 38r.

3. Een op 31 december 2022 bestaande beschikbare premieregeling met een marktrentestaffel of een staffel met een rekenrente van 3% is ook in de overgangsperiode nog onderworpen aan de eventtoets. Daarbij is het dus niet van belang of de gebruikte staffel binnen de premiegrenzen blijft van artikel 38r; een eventtoets zal alsnog op de voorgeschreven momenten moeten worden uitgevoerd.
4. Een op 31 december 2022 bestaande beschikbare premieregeling met een marktrentestaffel of een staffel met een rekenrente van 3% die wordt ingevaren in het nieuwe stelsel krijgt niet meer te maken met een eventtoets op het moment van invaren.

Nettopensioen

Zoals genoemd wordt het netto-pensioen op eenzelfde manier gewijzigd als het brutopensioen, waarbij uiteraard rekening wordt gehouden met de nettofactor. Dit geldt voor zowel het netto-ouderspensioen als het netto-partnerspensioen. In tegenstelling tot het brutopensioen geldt geen eerbiedigende werking voor bestaande netto-pensioenregelingen. De reden hiervoor is dat de hoogte van de netto-premiegrens ongeveer gelijk is aan de hoogte van premiegrens van het huidige hoogste leeftijdscohort. Overgangsrecht voor netto-pensioen wordt daarom niet nodig geacht.

Alternatief

Ondanks de strikte voorwaarden van het overgangsrecht lijkt er toch nog een mogelijkheid om langer een progressieve premie naar keuze te voeren waarin zowel oude als nieuwe werknemers kunnen toetreden. Door de overgang naar een vlakke premie kan voor werknemers een pensioengat ontstaan. Dat pensioengat ontstaat in de overgang vanuit leeftijdsafhankelijke beschikbare premieregelingen veelal bij oudere werknemers (en kan ook voorkomen bij jongere werknemers bij een lage vlakke premie) die op dat moment in een leeftijdscohort vallen waarbij een hogere premie hoort dan de nieuwe vlakke premie. Om dit eventuele pensioengat te dichten is een compensatiemogelijkheid in het leven geroepen (artikel 38s Wet op de loonbelasting 1964 en 150f Pensioenwet). De compensatie kan zo vorm worden gegeven dat het verschil tussen de originele premie, horend bij het cohort van de desbetreffende werknemer, en de nieuwe vlakke premie door de werkgever wordt gecompenseerd tot en met de uiterste datum van 31 december 2036. De premie voor compensatie bedraagt maximaal de premiegrens van 33% (het tijdelijke verhoogde maximum) minus de daadwerkelijk ingelegde premie. Bijvoorbeeld 33% minus 19% is 14% aan compensatie mogelijk. Met het budget van 14% aan premie kan per individu een toebedeling worden gedaan door de werkgever waarbij oude werknemers een hogere toebedeling krijgen dan jongere werknemers om zo de 'oude' progressieve premie na te bootsen. Compensatie ziet op gemiste toekomstige opbouw. Compensatie geldt daarom uitsluitend voor actieve deelnemers.

Consequenties niet tijdig voldoen aan de nieuwe regels en/of het overgangsrecht

Als de pensioenregeling op 1 januari 2027 niet voldoet aan de nieuwe regels (en de regels van het overgangsrecht), vervalt de omkeerregel.

Dat betekent dat de waarde van de pensioenaanspraak in één keer progressief wordt belast. De uitvoerder dient loonheffing over de aanspraak af te dragen. Daarnaast wordt maximaal 20% revisierende geheven over de waarde.

Pensioen inhalen, inkopen en aanvullen

Deelnemers aan een pensioenregeling, op basis van het nieuwe fiscale kader, die nog inhaalruimte uit verleden jaren hebben tot 1 januari 2023 de tijd om hiervan gebruik te maken. In het voorgestelde artikel 38t Wet op de loonbelasting 1964 is opgenomen dat het nieuwe fiscale kader vanaf 1 januari 2023 niet geldt voor dienstjaren die daarvoor zijn geëindigd. Dit betekent dat vanaf die tijd geen inhaalruimte meer kan worden gebruikt. Er zijn twee redenen voor het opnemen van artikel 38t. Ten eerste wil het kabinet hiermee voorkomen dat vermenging plaatsvindt van twee opbouwsystemen (tijdsevenredige opbouw en degressieve opbouw). Ten tweede blijkt dat, door de versoering van het fiscale kader door de jaren heen, er nauwelijks inhaalruimte bestaat in de praktijk. Ook voor inkoop geldt, om dezelfde reden, dat het niet meer kan over dienstjaren waarin het huidige fiscale stelsel nog van toepassing was. Hoewel het aanvullen van pensioenruimte in het huidige jaar niet wordt genoemd in het WTP zal dit waarschijnlijk op eenzelfde manier gaan werken. Een aandachtspunt dat moet worden genoemd is het aanvullen van pensioenruimte van het huidige jaar waarbij de werkgever bijvoorbeeld halwege het kalenderjaar overstapt naar het nieuwe fiscale kader. Daarbij ontstaat de vraag hoe aanvulruimte moet worden benut als men in het eerste half jaar ruimte heeft op basis van het oude fiscale kader en men die ruimte wil benutten terwijl de overstap naar het nieuwe fiscale kader is gemaakt. Denkbaar is, gezien de reden van bestaan van artikel 38t dat ook de aanvulruimte op basis van het oude fiscale kader niet meer kan worden benut om vermenging van opbouwsystemen te voorkomen.

Deelnemers aan pensioenregelingen op basis van het 'oude' fiscale kader hebben nog wel de mogelijkheid om inhaalruimte uit verleden dienstjaren, die vóór 2023 liggen, te gebruiken.

Hoofdstuk 6 Lijfrente

Inleiding

De lang gekoesterde wens om de derde pijler op hetzelfde niveau te brengen als de tweede pijler lijkt nu eindelijk voor een belangrijk deel in vervulling te gaan.

Toch blijven er in de details verschillen bestaan.

Begrip lijfrente

Definitie lijfrenteverzekerings

Een lijfrente is een periodieke uitkering, die afhankelijk is van het leven van een bepaalde persoon: de verzekerde. Bij het overlijden van de verzekerde eindigen de uitkeringen. De uitkeringen moeten nominaal gelijk blijvend zijn.

De Wet IB 2001 stelt nog een aantal specifieke eisen aan de lijfrente. De wettelijke definitie luidt als volgt:

‘(...) een aanspraak volgens een overeenkomst van levensverzekering (...) op vaste en gelijkmatige periodieke uitkeringen die eindigen uiterlijk bij overlijden, welke aanspraak niet kan worden afgekocht, vervreemd, prijsgegeven, of formeel of feitelijk tot voorwerp van zekerheid kan dienen (...)’¹⁵

Voor het begrip ‘levensverzekering’ volstaan wij met een verwijzing naar de Wet op het financieel toezicht.

Het vaste en gelijkmatige karakter houdt in dat de uitkeringen in hoogte nominaal gelijk moeten blijven. Toegestaan is echter een geïndexeerde uitkering die aansluit bij de te verwachten inflatie (2%).

¹⁵ Artikel 1.7, lid 1, letter a Wet IB 2001

De lijfrente moet een bepaalde onzekerheid in zich dragen. De sterftekans van de verzekerde is hierbij doorslaggevend. Deze moet ongeveer 1% zijn. Vandaar dat wordt gesproken over het ‘1%-criterium’.

Lijfrentevormen

In de wet op de inkomstenbelasting 2001 zijn de lijfrentevormen vast omschreven. In de wet toekomst pensioenen worden de bestaande lijfrentevormen nauwelijks aangepast. Deze lijfrentevormen worden aangemerkt als lijfrenten die dienen ter compensatie van een pensioentekort.

Wel wijzigt het uiterlijke ingangstijdstip van de oudedagslijfrente. Was dat eerst het *jaar waarin* de belastingplichtige de AOW-leeftijd plus vijf jaar bereikt, na invoering van de Wet toekomst pensioenen is dat het tijdstip *waarop* de belastingplichtige de AOW-leeftijd plus vijf jaar bereikt.

Ook wijzigt het overgangsrecht voor oude lijfrenteregimes (hier niet behandeld) en de overbruggingslijfrente niet.

Oudedagslijfrente¹⁶

Met een oudedagslijfrente kan de verzekeringnemer een tekort aan AOW en/of pensioen aanvullen. Als de verzekeringnemer geen of weinig AOW en/of pensioen heeft opgebouwd, denk bijvoorbeeld aan ondernemers, mensen die in het buitenland hebben gewoond en mensen waarvan het pensioen is verevend na echtscheiding, kan deze lijfrentevorm voor een levenslang (aanvullend) inkomen zorgen.

De uitkeringen van een oudedagslijfrente komen toe aan de verzekeringnemer en eindigen uitsluitend bij zijn overlijden. De uitkeringen moeten uiterlijk ingaan op het tijdstip dat vijf jaar ligt na het moment waarop de verzekeringnemer de AOW-leeftijd bereikt.

¹⁶ Artikel 3.125, lid 1, letter a Wet IB 2001

Deze laatste voorwaarde zorgt voor aansluiting met de uiterlijke ingangsdatum van pensioen en voorkomt dat de uitkeringen onbeperkt naar de toekomst kunnen worden doorgeschoven. Een uitzondering geldt voor een ondernemer die op het moment van staking van zijn onderneming deze uiterlijke leeftijdsgrens is gepasseerd. De uitzondering houdt in dat toch sprake is van een toegestane lijfrente als deze direct na staking van de onderneming ingaat.

In de wettelijke definitie staat dat de lijfrente-uitkeringen vast en gelijkmatig moeten zijn. Als uitzondering hierop mag zijn overeengekomen dat uitkeringen van een oudedagslijfrente door het overlijden van de (gewezen) partner dalen tot ten hoogste 70% van de uitkeringen bij aanvang (de zogenaamde 70%-overgang). Deze uitzondering sluit aan bij een in de praktijk bestaande behoefte.

Doorbeleggen na ingangsdatum uitkeringen¹⁷

Het kabinet heeft het voornemen om de Uitvoeringsregeling loonbelasting 2001 aan te passen. Aanleiding is het feit dat de huidige regelgeving voor lijfrenten waarin wordt doorbelegd na de ingangsdatum, niet is afgestemd op de regels die gelden voor pensioenen waarin wordt doorbelegd na de ingangsdatum. Het is de bedoeling de regels waaraan een lijfrenteproduct waarin wordt doorbelegd, moet voldoen, aan te passen. Het is nog niet duidelijk hoe de aanpassing er uit komt te zien. Daar wordt nog over nagedacht, net als over 'eventueel overgangsrecht'. Het woord 'eventueel' wekt bevreemding. Waarom zou eerbiedigende werking voor bestaande gevallen niet mogelijk zijn?.

¹⁷ Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK) voor de fiscale uitvoeringsregelingen Wet toekomst pensioenen (zonder datum, maar gepubliceerd op 4 april 2022)

Tijdelijke oudedagslijfrente¹⁸

De tijdelijke oudedagslijfrente wordt gesloten op het leven van de verzekeringnemer. De uitkeringen komen aan hem toe en mogen niet eerder ingaan dan in het kalenderjaar waarin de verzekeringnemer de AOW-leeftijd bereikt. De uiterlijke ingangsdatum ligt in het kalenderjaar waarin de verzekeringnemer de AOW-leeftijd vermeerderd met vijf jaar bereikt. Evenals bij de oudedagslijfrente is ook hier een uitzondering gemaakt voor ondernemers die op het moment van staking van hun onderneming deze uiterlijke leeftijdsgrens gepasseerd zijn. Ook bij de tijdelijke oudedagslijfrente is het toegestaan dat de uitkeringen dalen tot ten hoogste 70% van de uitkeringen bij aanvang als de partner overlijdt.

Voorgaande geldt sinds 1 januari 2014 als hoofdregel. Voor het op 31 december 2013 opgebouwde lijfrentekapitaal geldt, dat de aan te kopen tijdelijke oudedagslijfrente nog mag ingaan in het jaar waarin de 65-jarige leeftijd wordt bereikt. De tijdelijke oudedagslijfrente moet uiterlijk ingaan zijn in het jaar waarin de AOW-leeftijd vermeerderd met vijf jaren is bereikt. De minimale duur van deze lijfrentevorm is vijf jaar (of tot eerder overlijden). Tot slot geldt als voorwaarde dat het gezamenlijke bedrag van de uitkeringen aan een maximum is gebonden. Dit bedrag is € 22.735 (2022) per jaar en wordt beoordeeld op het moment dat de lijfrente-uitkeringen ingaan.

¹⁸ Artikel 3.125, lid 1, letter c Wet IB 2001

Nabestaandenlijfrente¹⁹

Een nabestaandenlijfrente is bedoeld om een inkomensterugval op te vangen bij het overlijden van de verzekeringnemer of diens (gewezen) partner. De uitkeringen van de nabestaandenlijfrente moeten toekomen aan een natuurlijk persoon.

Als verzekerde kunnen de verzekeringnemer zelf of zijn (gewezen) partner optreden. De uitkeringen moeten direct ingaan bij het overlijden van de verzekerde. Alleen als recht bestaat op een Anw-uitkering, is het mogelijk de uitkeringen na het overlijden

van de verzekerde uit te stellen. Dit uitstel kan plaatsvinden tot:

1. het bereiken van de 18-jarige leeftijd van het jongste kind van de begunstigde;
2. het bereiken van de AOW-leeftijd van de Anw-gerechtigde die geboren is vóór 1 januari 1950;
3. het bereiken van de 21-jarige leeftijd van het kind dat recht heeft op een Anw-wezenuitkering en begunstigde is voor een nabestaandenlijfrente;
4. het eindigen van het recht op de Anw-uitkering.

Uitstel van een nabestaandenlijfrente in een verzekeringsproduct is alleen mogelijk als daarbij niet opnieuw een uitkering bij overlijden van de verzekerde wordt overeengekomen.

De verzekeringnemer moet een natuurlijk persoon aanwijzen als begunstigde. Daarbinnen heeft hij alle vrijheid om de begunstiging in te richten zoals hij dat wil.

De uitkering kan levenslang of tijdelijk zijn. Is de uitkering tijdelijk? Dan moet in beginsel worden voldaan aan het zogenoemde 1%-criterium. Kommen de uitkeringen toe aan een bepaalde groep verwanten (naaste familiekring)? Dan gelden nadere voorwaarden voor de duur van de

uitkeringen. Onder deze groep van verwanten vallen de bloed- en aanverwanten in de rechte lijn of in de tweede of derde graad van de zijlijn, met uitzondering van de (gewezen) partner. Hiertoe behoren:

- de wederzijdse ouders;
- (over)grootouders;
- (klein)kinderen;
- broers en zusters;
- ooms en tantes;
- de kinderen van broers en zusters.

Aanverwanten van een persoon zijn de bloedverwanten van de partner (schoonfamilie). Bij deze groep mogen de uitkeringen uitsluitend eindigen bij het overlijden van de gerechtigde (levenslang) of uiterlijk op het tijdstip waarop deze de leeftijd van dertig jaar bereikt. Aangezien de statistische overlijdenskans voor kinderen tot de dertigjarige leeftijd bijzonder klein is, bestaat de kans dat de tijdelijke lijfrente niet voldoet aan het 1%-criterium. Voor deze vorm geldt het 1%-criterium dan ook niet.

Het is verboden een niet-natuurlijk persoon als begunstigde op te nemen. Gebeurt dit wel? Dan voldoet de lijfrente niet aan de voorwaarden. Premieaftrek is dan niet mogelijk. Het is mogelijk dat de verzekeringnemer zijn erfgenamen als begunstigden aanwijst. Als bij overlijden blijkt dat een erfgenaam een niet-natuurlijk persoon is, is op dat moment sprake van schending van de voorwaarden. De fiscale heffing vindt dan vervolgens plaats bij de overledene.

Overbruggingslijfrente

Tot en met het belastingjaar 2005 kon de verzekeringnemer premies voor een overbruggingslijfrente in aftrek brengen.

¹⁹ Artikel 3.125, lid 1, letter b Wet IB 2001

Deze lijfrente dient om de periode te overbruggen tussen het moment dat iemand wenst te stoppen met werken en de AOW- of pensioeningangsdatum (mits deze vóór de AOW-ingangsdatum is gelegen). Het is een tijdelijke lijfrente, op het leven van en toekomend aan de verzekeringnemer.

De uitkeringen kunnen op ieder gewenst moment ingaan, zolang dit moment vóór de AOW- of pensioeningangsdatum is gelegen. De uitkeringen voor alle overbruggingslijfrenten gezamenlijk bedraagt maximaal € 63.288 per jaar. Dit bedrag wordt niet geïndexeerd.

Sinds het belastingjaar 2006 kan de verzekeringnemer de premies voor een overbruggingslijfrente niet meer aftrekken. Op grond van het overgangsrecht kan de verzekeringnemer, afhankelijk van de situatie, voor het volgende kapitaal een overbruggingslijfrente aankopen:

- Alle betaalde premies zijn ten laste van de belastingjaren 2005 en eerder gebracht. In dit geval kan de verzekeringnemer voor het volledige expiratiekapitaal een overbruggingslijfrente aankopen.
- Vanaf 2006 zijn nog premies betaald en de premies zijn (deels) niet teruggewenteld naar het belastingjaar 2005. In dit geval kan de verzekeringnemer 'slechts' voor de opgebouwde waarde per 31 december 2005 een overbruggingslijfrente aankopen.
- Vanaf 2006 zijn nog premies betaald en een deel van de premies is teruggewenteld naar het belastingjaar 2005.

De verzekeringnemer kan nu voor de waarde per 31 december 2005 vermeerderd met de naar het belastingjaar 2005 teruggewentelde premies, een overbruggingslijfrente aankopen.

Het is niet mogelijk een overbruggingslijfrente in een bancaire lijfrentevorm te laten uitkeren. Wel is het mogelijk om in de opbouwfase het kapitaal voor een overbruggingslijfrente te storten op een bancaire lijfrenterekening. Als vervolgens in de uitkeringsfase het kapitaal weer bij een

verzekeraar wordt ondergebracht, kan alsnog een overbruggingslijfrente worden aangekocht.

Jaar- en inhaalruimte

Omvang aftrek lijfrente-inleg

Bij het bepalen van de hoogte van de aftrek wordt geen onderscheid gemaakt tussen de lijfrenteverzekering en de bancaire lijfrente. Waar wij hier spreken over de belastingplichtige of verzekeringnemer, hebben we het zowel over de verzekeringnemer als ook over de rekeninghouder. Voor premie en inleg geldt hetzelfde.

Alleen als de lijfrente aan de hiervoor genoemde voorwaarden voldoet, komt de premie voor aftrek in aanmerking. Wil de belastingplichtige de premie in aftrek brengen? Dan moet hij aantonen dat hij volgens bepaalde normen een pensioentekort heeft. De belastingplichtige kan dit pensioentekort inlopen door gebruik te maken van de jaar- en/of reserveringsruimte. Een ondernemer heeft twee extra mogelijkheden voor aftrek van de premie. Hij kan namelijk de (fiscale) oudedagsreserve omzetten in een lijfrente. Daarnaast kan hij bij het beëindigen van de onderneming de hierbij behaalde winst - de stakingswinst - omzetten in een lijfrente. Hierna gaan we in op de jaar- en reserveringsruimte.

Jaarruimte

Als de belastingplichtige de premie voor een lijfrente in aftrek wil brengen, moet hij meestal gebruik maken van de jaarruimte. Deze jaarruimte kan voor de laatste keer in aftrek worden gebracht in het jaar waarin de belastingplichtige de AOW-leeftijd bereikt. Om de jaarruimte over een belastingjaar te berekenen, moet gebruik worden gemaakt van de gegevens van het voorgaande belastingjaar.

Dus de jaarruimte over 2022 wordt berekend met de gegevens van 2021. De jaarruimte kan momenteel nog met behulp van de volgende formule worden bepaald:

$$\text{Jaarruimte} = (13,3\% \times \text{PG}) - (6,27 \times \text{A}) - \text{F}$$

waarbij:

PG = premiegrondslag is de inkomensgrondslag verminderd met een franchise van € 12.837.

De inkomensgrondslag is de som van de in het voorafgaande kalenderjaar genoten winst uit onderneming, belastbare loon, belastbare resultaat uit overige werkzaamheden en belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen. De inkomensgrondslag is sinds 1 januari 2015 gemaximeerd en bedraagt maximaal € 114.866 (2022). Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd.

A = het bedrag van de aangroei van het pensioen in het voorafgaande jaar door toename van de diensttijd (zogenaamde factor A);

F = de toename van de oudedagsreserve in het voorafgaande kalenderjaar.

De jaarruimte bedraagt in 2022 maximaal € 13.236.

Na invoering van de Wet toekomst pensioenen wijzigt de omvang van de jaarruimte drastisch. Het percentage van 13,3 wordt vervangen door 30,0. De franchise wordt € 14.544. Dit is - eindelijk - hetzelfde franchisebedrag zoals dat geldt voor pensioenen.

Dan was het naar onze mening een logische gedachte geweest om naar het wetsartikel te verwijzen waarin de pensioenfranchise is opgenomen.

Ook de vermindering met de opbouw van pensioenaanspraken wijzigt.

De zogenoemde factor A die met 6,27 wordt vermenigvuldigd, wordt vervangen door de in het voorafgaande kalenderjaar in de pensioenregeling

gezamenlijk ingelegde premies voor ouderdomspensioenen vermeerderd met de premies met het gezamenlijke bedrag van de door de belastingplichtige in het voorafgaande kalenderjaar voor een nettopensioen als bedoeld in artikel 5.17 van de Wet IB 2001 betaalde of verrekende premies, gedeeld door de nettofactor. Het vervangen van de factor A door de premies voor het ouderdomspensioen klinkt als een goede vereenvoudiging. Het handhaven van de aftrek met de inleg voor nettopensioenen blijft een gemiste kans en is ook onbegrijpelijk. Nettopensioenen ziet op het inkomen boven de inkomensgrens (€ 114.866 in 2022), terwijl de lijfrente ziet op het inkomen onder die grens. Hoezo appels met peren vergelijken?

Bij de vermindering met de ingelegde premies voor het ouderdomspensioen hoeft - opmerkelijk genoeg - geen rekening te worden gehouden met premies die zien op compensatie in verband met de transitie. In de gepubliceerde concept wijzigingstekst van het Uitvoeringsbesluit is vermeld dat de ingelegde premies voor ouderdomspensioen en partnerpensioen op of na de pensioendatum in aanmerking moeten worden genomen (als gevolg van toeneming van de diensttijd in het voorafgaande kalenderjaar) en exclusief de premie voor een compensatie als bedoeld in artikel 38s van de Wet op de loonbelasting 1964.

Voor de factor A geldt een overgangsbepaling²⁰. Voor belastingplichtigen die onder het bereik vallen van het in artikel 38q, eerste lid, Wet LB 1964 genoemde overgangsrecht (zie het hoofdstuk Pensioen), geldt dat de imputatie van pensioenaanspraken nog zal plaatsvinden volgens de methode zoals deze gold op 31 december 2022. Dus factor A, vermenigvuldigd met 6,27 (2022). Dit overgangsrecht vervalt per 1 januari 2028.

Voor belastingplichtigen die een ouderdomspensioen of partnerpensioen opbouwen, waarvan de opbouw is gebaseerd op de in artikel 38r, eerste

²⁰ Artikel 10a.25 Wet IB 2001

lid, Wet LB 1964, opgenomen premiestaffel komt er ook overgangsrecht. Deze premiestaffel is progressief en leeftijdsafhankelijk. De nieuwe imputatiesystematiek van artikel 3.127, vijfde lid Wet IB 2001 heeft tot gevolg dat de imputatie van pensioenaanspraken ook leeftijdsafhankelijk wordt. Dit kan ongewenste effecten hebben. Daarom wordt voorgesteld de leeftijdsafhankelijke premie die wordt ingelegd, door middel van een formule te vertalen naar een leeftijdsonafhankelijke premie die had gegolden voor een belastingplichtige die een pensioen opbouwt volgens de nieuwe voorgestelde systematiek.

Het vorenstaande betekent wel dat er in de (beoogde) overgangperiode maar liefst drie berekeningswijzen voor de factor A van toepassing zijn:

1. Voor regelingen die nog niet zijn aangepast (vallend onder het overgangsrecht).
2. Voor regelingen die vallen onder het nieuwe regime.
3. Voor regelingen waarbij gekozen is voor de leeftijdsafhankelijke staffel van artikel 38r van de Wet op de loonbelasting 1964.

En als we inzoomen op de laatste twee varianten, is het opmerkelijk dat met dezelfde uitgangspunten (grondslag, premie, etc.) de uitkomsten behoorlijk kunnen verschillen.

Voorbeeld

Een deelnemer aan de pensioenregeling is 43 jaar. De pensioengrondslag bedraagt € 50.000. Percentage is (stel) 26,4%²¹. De premie (voor ouderdomspensioen plus partnerpensioen op of na pensioendatum) bedraagt dan € 13.200. Er is geen sprake van nettopensioen.

Onder de regels van het nieuwe stelsel zou de berekening van de factor A zijn:

²¹ Dit percentage is het maximale premiepercentage voor een deelnemer van 43 jaar oud, conform artikel 38r Wet op de loonbelasting 1964

$$26,4\% \times € 50.000 = € 13.200$$

Bij de variant van artikel 38r geldt de volgende formule en uitwerking:

$$A = (1 - (X - Y) / X) * B^{22}$$

A = het bedrag aan vermindering in verband met de opbouw van pensioenaanspraken;

B = het bedrag van het in het voorafgaande kalenderjaar in artikel 18a, eerste lid, van de Wet op de loonbelasting 1964 vermelde percentage, vermenigvuldigd met de in het voorafgaande kalenderjaar voor de belastingplichtige geldende pensioengrondslag, bedoeld in artikel 18a, tweede lid, van die wet, vermeerderd met het gezamenlijke bedrag van de door de belastingplichtige in het voorafgaande kalenderjaar voor een nettopensioen betaalde of verrekenende premies, bedoeld in artikel 5.17, gedeeld door de nettofactor, bedoeld in artikel 5.16, vierde lid;

X = het bedrag van het voor de belastingplichtige in het voorafgaande kalenderjaar geldende maximale premiepercentage, bedoeld in de in artikel 38r, eerste lid, van de Wet op de loonbelasting 1964 opgenomen tabel, vermenigvuldigd met de in het voorafgaande kalenderjaar voor de belastingplichtige geldende pensioengrondslag, bedoeld in artikel 18a, tweede lid, van die wet;

Y = het bedrag van de door of voor de belastingplichtige in het voorafgaande kalenderjaar ingelegde premies voor een ouderdomspensioen en een partnerpensioen bij overlijden op of na pensioendatum als bedoeld in artikel 18a van de Wet op de loonbelasting 1964.

$$A = (1 - (26,4\% \times € 50.000 - 26,4\% \times € 50.000) / (26,4\% \times € 50.000)) * (30\% \times € 50.000)$$

$$A = (1 - (€ 13.200 - € 13.200) / € 13.200) * € 15.000$$

²² Artikel 10a.25, lid 2 Wet IB 2001

A = € 15.000

Een factor A van € 13.200 of € 15.000 is een opmerkelijk verschil bij exact dezelfde premie. Het lijkt er dan ook op dat een tabel met een correctiefactor noodzakelijk is.

Nieuw is ook dat de lijfrentepremie in aftrek kan worden gebracht tot vijf jaren na het bereiken van de AOW-leeftijd. Ook op dit punt is dan gelijkheid met opbouw in de tweede pijler.

Reserveringsruimte

De belastingplichtige die de aftrekruijnte uit de jaarruimte van de zeven voorafgaande jaren niet (geheel) heeft gebruikt, kan gebruik maken van de reserveringsruimte. Hiertoe moet hij bij zijn aangifte inkomstenbelasting een verzoek indienen. De ruimte voor deze inhaalslag kent een maximumbedrag van € 7.587 (2022). Voor de belastingplichtige die binnen tien jaar de AOW-leeftijd bereikt, is dit maximum € 14.978 (2022). Daarnaast is de reserveringsruimte gemaximeerd tot 17% van de premiegrondslag. Deze wordt bepaald aan de hand van de inkomensgegevens in het jaar voorafgaande aan het belastingjaar ten laste waarvan de lijfrentepremie wordt gebracht. In tegenstelling tot de jaarruimte kan de belastingplichtige na het kalenderjaar waarin hij de AOW-leeftijd heeft bereikt nog gebruik maken van de reserveringsruimte.

Na invoering van de Wet toekomst pensioenen vervalt het percentage van 17. Er geldt dan enkel nog een maximumbedrag, dat is gesteld op € 38.000. Ook wordt de 'inhaaltermijn' verruimd van zeven naar tien jaar. Dit zijn goede ontwikkelingen: eenvoudiger en ruimer. Al blijft het jammer dat de inhaalperiode begrensd is.

Hoofdstuk 7 Wet bedrag ineens

In het regeerakkoord van Rutte 3 was al vastgelegd om de mogelijkheid te onderzoeken om (gedeeltelijke) pensioenafkoop mogelijk te kunnen maken. Ook in het Principeakkoord van 2019 is deze mogelijkheid opgenomen. Dat leidde eind 2019 tot een concept wetsvoorstel. Na een wetgevingstraject door het parlement werd het wetsvoorstel Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen op 12 januari 2021 door de Eerste Kamer aangenomen. Een week later nam de Eerste Kamer een motie aan waarvoor de minister van Sociale Zaken op zoek moest gaan naar een oplossing voor de ingewikkelde wetgeving die was ontstaan. Bovendien werd de invoering van het deel dat ziet op het bedrag ineens (voorlopig²³) uitgesteld naar 1 januari 2023.

Kern

Het kabinet heeft een afkoopmogelijkheid gecreëerd van (maximaal) 10% van het pensioen- en lijfrentekapitaal op de ingangsdatum. De uitvoerder moet de deelnemer wijzen op de afkoopmogelijkheid en deze daarover informeren. Voor afkoop is toestemming van de partner vereist als door de afkoop het partnerpensioen wordt verlaagd. De besteding van het kapitaal is vrij.

Voorwaarden

De belangrijkste elementen/voorwaarden zijn de volgende:

- De afkoopmogelijkheid geldt uitsluitend voor het ouderdomspensioen (en dus niet voor het nabestaandenpensioen of prepensioen).
- Afkoop is alleen mogelijk op de pensioeningangsdatum (en bij de uitvoerder van de pensioenuitkeringen).
- De deelnemer mag daarnaast/vervolgens geen gebruik maken van de zogenoemde hoog/laag-mogelijkheid.
- Het bedrag aan ouderdomspensioen dat resteert moet boven de afkoopgrens voor kleine pensioenen liggen.
- Voor afkoop is toestemming van de partner vereist als door de afkoop het partnerpensioen wordt verlaagd.

De afkoopmogelijkheid is een recht van de deelnemer. Het percentage van 10 is het maximum. Minder mag ook.

Bij deeltijdpensioen zijn er verschillende pensioeningangsdata. Dat betekent dat op elke pensioeningangsdatum maximaal 10% van de waarde van het pensioen dat op dat moment ingaat, kan worden afgekocht door de deelnemer.

Voor de vaststelling van de afkoopwaarde wordt aangesloten bij de regels die worden gehanteerd voor de andere afkoopmogelijkheden die op grond van de PW bestaan (zoals de afkoop van kleine pensioenen). De uitvoerder (in de opbouwfase) moet de deelnemer wijzen op de afkoopmogelijkheid en deze daarover informeren. Ook moet deze inzicht verschaffen in de gevolgen hiervan. In de concept toelichting staat vervolgens:

²³ Volgens het Besluit van 14 januari 2021 tot vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen (Staasblad 2021, nr. 21) zullen de relevante artikelen op een nader bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip in werking treden

“Om deze informatie te kunnen verstrekken, dienen verschillende berekeningen te worden gemaakt. Hierbij wordt gebruikgemaakt van de waarde van de aanspraken op ouderdomspensioenen, het geslacht, de leeftijd en de pensioeningangsdatum van de deelnemer.

Daarnaast dient een pensioenuitvoerder – indien de deelnemer gebruikmaakt van dit keuzerecht – op basis van de voornoemde gegevens de (definitieve) hoogte van de afkoopwaarde («het bedrag ineens») en de resterende levenslange pensioenuitkering vast te stellen.”²⁴ Door de bestaande aansluiting op de Basisregistratie Personen (BRP) beschikken de pensioenuitvoerders al over de adresgegevens van de deelnemer die noodzakelijk zijn om de deelnemer te informeren over het keuzerecht. Daarnaast is nog het volgende van belang:

“Indien een deelnemer gebruik wenst te maken van de gedeeltelijke afkoop of meer inzicht verlangt in de mogelijkheid tot gedeeltelijke afkoop, dient de pensioenuitvoerder persoonlijke informatie over dit keuzerecht te verstrekken en inzicht te bieden in de gevolgen als de deelnemer al dan niet gebruikmaakt van dit keuzerecht.”²⁵

Resterend bedrag

Vraag die opkomt is hoe de ondergrens van klein pensioen (die minimaal moet overblijven) moet worden gehanteerd, met name als meerdere pensioenaanspraken bij één pensioenuitvoerder worden ondergebracht. Is dat per aanspraak die wordt ingebracht? Of voor het geheel aan aanspraken waarvoor een direct ingaand pensioen wordt aangekocht? Wettekst en de toelichting daarop geven niet direct uitsluitel. Hoewel er iets te zeggen is voor het bekijken per aanspraak die wordt ingebracht, kan de uitkomst ook het geheel aan aanspraken zijn. Het zou fijn zijn als de Belastingdienst hierover nog vóór de daadwerkelijke invoering van de

afkoopmogelijkheid uitsluitel over biedt.

Verder is van belang dat het gaat om het kapitaal dat uiteindelijk definitief beschikbaar komt. En dus niet het bedrag dat beschikbaar is op het moment dat de uitvoerder de deelnemer gaat informeren over de mogelijkheid.

Lijfrente

De afkoopmogelijkheid voor lijfrenten is geregeld in de Wet op het financieel toezicht (Wft) en de Wet IB 2001 en geldt zowel voor de verzekerde als de bancaire lijfrente. Ook hier gelden beperkingen. Zo geldt alleen voor de levenslange oudedagslijfrente of de tijdelijke oudedagslijfrente de 10% afkoop mogelijkheid. De nabestaandenlijfrente of de overbruggingslijfrente zijn daarmee uitgesloten. En net als bij pensioen kan afkoop alleen op de (lijfrente)ingangsdatum en is afkoop alleen mogelijk bij de uitvoerder van het uitkeringsproduct. Voorts moet na afkoop een kapitaal resteren dat meer bedraagt dan het grensbedrag voor de afkoop van kleine lijfrenten.

Ook voor de uitvoerders in de derde pijler geldt de informatieverplichting zoals die voor pensioenuitvoerders geldt. In dit verband is het lastig dat een levensverzekeraar - anders dan een pensioenuitvoerder - geen toegang heeft tot de Basisregistratie Personen.

En net als bij pensioen speelt bij lijfrente de vraag hoe de ondergrens van kleine lijfrente moet worden gehanteerd (zie hiervoor).

Er zijn nog genoeg vragen te beantwoorden zoals de vraag hoe om te gaan met een saldodeel, moet er een splitsing worden gemaakt in kapitaal voor de oudedagslijfrente en een eventueel kapitaal voor de nabestaandenlijfrente, welk moment moet precies worden uitbetaald, etc.

²⁴ Onderdeel 5.1 Memorie van Toelichting

²⁵ Idem

Nettopensioen en nettolijfrente

Ook nettopensioen en nettolijfrente worden afkoopbaar voor maximaal 10% van de waarde. Daarbij gelden dezelfde regels als voor pensioen en lijfrente met één uitzondering: voor een nettolijfrente geldt niet dat minimaal de waarde van een zogenoemde kleine lijfrente moet resteren voor de aankoop van een nettolijfrente.

Keuzemoment

Complicaties doemden op toen Kamerlid Omtzigt vragen stelde over de belastingheffing over het bedrag ineens in het jaar waarin de gerechtigde de AOW-leeftijd bereikt.

Kernpunt van Omtzigt was dat *“het belastingtarief van de eerste schijf afhankelijk is van de verjaardag van de belastingplichtige, namelijk van de maand waarin de belastingplichtige de AOW-leeftijd bereikt en dat dit tarief varieert van 19,45% voor de belastingplichtige die vanaf januari AOW ontvangt tot 35,85% voor de belastingplichtige die vanaf december AOW ontvangt.”*

In de huidige tekst van de wet staat één keuzemoment. Dat is het moment waarop de pensioenuitkering of de lijfrente-uitkering ingaat. Maar het bedrag ineens mag worden ontvangen op het moment waarop de uitkering ingaat of in februari volgend op het jaar waarin de AOW-leeftijd wordt bereikt. Dat brengt de nodige praktische complicaties met zich mee. Dat is ook de reden waarom de minister van Sociale Zaken op zoek moest gaan naar een oplossing voor de ingewikkelde wetgeving die was ontstaan.

In oktober 2021 werd de oplossing gepresenteerd. De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid wil daarom terug naar de oorspronkelijke ‘geboortedatumproblematiek’. Bereikt iemand in enig jaar de AOW-

gerechtigde leeftijd, dan hangt de hoogte van de AOW-premie over het totale inkomen in het jaar af van het moment in het jaar waarop diegene de AOW-datum bereikt. Dat leidt tot het beperken van de doelgroep. *“Om het voorstel voor de doelgroep in lijn te brengen met gelijke behandelingswetgeving zal de uitstelmogelijkheid beschikbaar komen voor personen die op de AOW-leeftijd met pensioen gaan.”*²⁶

Op de AOW-leeftijd met pensioen gaan betekent in dit geval in de maand van het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd zijn, of de eerste dag volgend op die maand. En in de maand van het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd wordt uitgelegd als eerste dag van die maand of exact op de AOW-gerechtigde leeftijd.

Deelnemers die - vrijwillig of verplicht - met pensioen gaan voorafgaand aan de maand waarin zij AOW-gerechtigd worden, kunnen dus geen gebruik maken van de uitstelmogelijkheid.

Uitkeringsreeks

In het aangenomen wetsvoorstel waren de periodieke pensioenuitkeringen vanaf de pensioeningangsdatum gebaseerd op 100% van de waarde. Op de ingangsdatum werd nog geen rekening gehouden met de latere uitbetaling het bedrag ineens. Pas op het uitgestelde uitbetalingsmoment in de maand februari in het jaar volgend op het jaar waarin de AOW-gerechtigde leeftijd werd bereikt, werd de periodieke uitkering verlaagd naar 90% van de waarde van de opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen (gebaseerd op een bedrag ineens van 10%). Bovendien werd op dat moment de hoogte van het bedrag ineens uitgerekend.

²⁶ Brief minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 12 oktober 2021, kenmerk 2021-0000158530

Hierbij moest de pensioenuitvoerder rekening houden met de al uitbetaalde pensioenuitkeringen plus eventuele tussentijdse wijzigingen in het privéleven van de gepensioneerde en/of met wijzigingen van de pensioenhoogte als gevolg van bijvoorbeeld indexatie. Samengevat was het beeld: eerst 100% periodieke uitkering - dan 10% bedrag ineens - en vervolgens 90% periodieke uitkering.

Deze herberekening op het uitbetalingsmoment is vaak complex. Bovendien is dit niet eenvoudig uit te leggen aan deelnemers.

Voorstel is nu een andere reeks te maken: eerst 90% periodieke uitkering - dan 10% bedrag ineens - en vervolgens weer 90% periodieke uitkering.

Uiteraard is dit een andere spreiding in de tijd en blijft de waarde van de opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen in omvang gelijk. Deze reeks betekent dat vanaf de pensioeningangsdatum direct de verlaagde periodieke pensioenuitkering worden uitbetaald.

Ook wordt de hoogte van het bedrag ineens direct op de pensioeningangsdatum vastgesteld. De pensioenuitvoerder reserveert dit bedrag bruto en betaalt dit op een later tijdstip uit. Wijzigingen in de privésfeer of wijzigingen in de hoogte van de periodieke pensioenuitkeringen hebben geen invloed meer op de hoogte van dit bedrag.

Bij tussentijds overlijden van de - inmiddels gepensioneerde - deelnemer wijzigt dit de situatie wel. Het gereserveerde bedrag ineens als zodanig komt niet tot uitkering. In plaats daarvan geldt bij overlijden vóór de uitbetalingsdatum van het bedrag ineens een nabetalingsverplichting voor pensioenuitvoerders aan de (overleden) gepensioneerde deelnemer ter hoogte van het verschil van de reeds uitgekeerde periodieke pensioenuitkeringen op 100% en 90%. Dit moet voorkomen dat de deelnemer achteraf gezien te weinig periodiek pensioen ontvangt over de periode

waarin hij nog in leven was. De staatssecretaris beseft dat dit tot nabetaling van kleine bedragen kan leiden.

De nabetaling valt in de boedel van de overleden deelnemer. Reden is dat het ouderdomspensioen betreft van de deelnemer. Op die manier komt het bij de erven. De nabetaling kan dus niet standaard naar de partner.

De nu gekozen opzet biedt voor veel zaken een oplossing. Alleen niet voor het feit dat geen uitbetaling plaatsvindt van het bedrag ineens na overlijden. Slechts de gemiste 10% over de periode dat de deelnemer nog leefde wordt uitgekeerd. Dit blijft een groot nadeel van deze keuze. Een pensioengerechtigde deelnemer die vlak vóór zijn pensioendatum staat, moet in feite een afweging maken tussen meer heffing betalen of het risico de 10% ineens te verliezen bij onverhoopt vroegtijdig overlijden. De deelnemer moet zich dus de vraag stellen: verwacht ik nog in leven te zijn op de uitbetalingsdatum? Ongetwijfeld gaat dit in de toekomst tot teleurstellingen leiden.

En heel vreemd dat de staatssecretaris niet mee wil gaan in het alsnog uitbetalen van die uitkering ineens.

Ingangsdatum

De ingangsdatum in de - aangenomen - wet staat op 1 januari 2023. De wijzigingen inzake het keuzemoment en de uitkeringsreeks moeten nog in de wet worden opgenomen. Om de uitvoerders voldoende tijd te geven zich hierop voor te bereiden is het zaak dat die wijzigingen op korte termijn wettelijk worden vastgelegd.

Hoofdstuk 8 Overig

Experimenteerruimte pensioensparen voor zelfstandigen

In de praktijk blijken zelfstandigen slechts beperkt gebruik te maken van de mogelijkheden van het sparen voor de oudedagsvoorziening. In het Pensioenakkoord zijn daarom afspraken gemaakt om te bekijken hoe dit kan worden verbeterd. Daarom wil de regering via experimenten pensioenopbouw in de tweede pijler mogelijk maken. Hiertoe wordt een zogenoemde experimenteerbepaling in de Pensioenwet opgenomen. Om het experiment ook fiscaal mogelijk te maken, is in de Wet inkomstenbelasting 2001 ook een bepaling opgenomen: het nieuwe hoofdstuk 10c. Aanleiding is het feit dat het aantal zelfstandigen in Nederland in de afgelopen decennia fors is toegenomen. Zo was in 2019 maar liefst 26% van de werkenden in de bedrijfstak bouwnijverheid actief als zelfstandige. Zelfstandigen zijn zelf verantwoordelijk voor de opbouw van een oudedagsvoorziening. In de Memorie van Toelichting worden de volgende mogelijkheden van pensioenopbouw genoemd:

- Derde pijler: lijfrente/banksparen
- Vierde pijler: eigen vermogen (bijvoorbeeld in de onderneming of door het aflossen van de hypotheek)
- Vijfde pijler: menselijk kapitaal (bijvoorbeeld doorwerken na pensioendatum)
- Tweede pijler: als de zelfstandige onder de werkingssfeer valt van een verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds of van een verplichtgestelde beroepspensioenregeling, of via vrijwillige voortzetting van de pensioenregeling na beëindiging van de

dienstbetrekking²⁷. In de praktijk wordt nauwelijks gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot vrijwillige voortzetting.

De regering ziet het risico dat zelfstandigen op pensioendatum over onvoldoende pensioeninkomen beschikken om de levensstandaard te kunnen voortzetten. Daarom wil de regering experimenteren met de mogelijkheid om de tweede pijler breder toegankelijk te maken. Gedachte is dat zelfstandigen kunnen profiteren van het collectieve karakter van pensioenen (denk hierbij aan risicodeling).

Met de experimenten wordt beoogd zelfstandigen de mogelijkheid te bieden zich op vrijwillige basis aan te sluiten bij een tweedepijlerpensioenregeling. Belangrijke kenmerken daarbij zijn:

- Borgen van de vrijwilligheid
- Bieden van flexibiliteit in premie-inleg
- Geven van zeggenschap aan de zelfstandigen over de keuze voor de pensioenuitvoerder, en
- Betrekken van zelfstandigen(organisaties) bij de vormgeving van de experimenten.

Zelfstandigen krijgen de mogelijkheid om zich vrijwillig aan te sluiten bij:

- a. een pensioenregeling in de tweede pijler die geldt voor de bedrijfstak waarin de zelfstandige werkzaamheden verricht. Daarbij wordt er van uitgegaan dat in de bedrijfstak een (verplichtgesteld) bedrijfstakpensioenfonds actief is. Die pensioenregeling moet ook opengesteld zijn voor vrijwillig aansluiting door zelfstandigen. Of er moet sprake zijn van een pensioenregeling die de opdrachtgever in zijn hoedanigheid als werkgever aan zijn werknemers aanbiedt en die ook open is gesteld voor vrijwillig aansluiting door zelfstandigen;

²⁷ Dit is op basis van artikel 54 Pensioenwet

- b. een pensioenregeling in de tweede pijler die wordt aangeboden door een algemeen pensioenfonds, verzekeraar of premie-pensioeninstelling en die is opengesteld voor vrijwillige aansluiting door zelfstandigen.

Gekozen kan worden om de zelfstandigen te laten deelnemen aan dezelfde pensioenregeling zoals die er al is voor werknemers. Ook is het mogelijk een aparte regeling voor zelfstandigen te introduceren.

Naast ouderdomspensioen kan de regeling ook voorzien in andere elementen zoals een nabestaanden-, arbeidsongeschiktheidspensioen of premievrije voortzetting bij arbeidsongeschiktheid.

De vrijwillige deelname wordt ook fiscaal gefaciliteerd. Tijdens de experimenteerperiode kan de zelfstandige de premies aftrekken. Daarmee maakt deze gebruik van de omkeerregel (aanspraak onbelast, uitkering belast) zoals dat nu ook al mogelijk is voor zelfstandigen die op grond van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000, de Wet op het Notarisambt of Wet verplichte beroepspensioenregeling meedoen aan een tweedepijlerpensioenregeling. In afwijking van de Wet IB 2001 wordt voor de experimenten voorgesteld om voor vaststelling van het pensioengevend inkomen het jaar voorafgaand aan premie-inleg aan te houden. Dat is in de plaats van het oorspronkelijk voorgestelde derde jaar voorafgaand aan de premie-inleg.

Ook is tijdens de consultatieronde voorgesteld om in de experimenten te werken met een forfaitair vrijgesteld bedrag. Daarbij zou de hoogte van het forfait gebaseerd moeten zijn op het gemiddelde inkomen van zelfstandigen in een bepaalde beroepsgroep of bedrijfstak. Volgens de regering is een dergelijke forfaitaire vrijstelling uitvoeringstechnisch niet te realiseren. Bovendien wordt het ook beleidsmatig onwenselijk geacht. De premie-inleg is flexibel. Periodiek kan de zelfstandige bepalen over hoeveel procent van het inkomen hij of zij pensioen wil opbouwen.

Een directeur-grotoaandeelhouder (dga) kan ook deelnemen in het kader van een experiment.

Het ontwerpbesluit voor experimenten met een pensioenregeling voor zelfstandigen is ook gepubliceerd. Daaruit blijkt onder meer dat er een meldplicht komt voor pensioenuitvoerders die gebruik willen maken van de experimenteerruimte.

In artikel 3, lid 3, letter d van het ontwerpbesluit is de verplichting voor de pensioenuitvoerder opgenomen om de zelfstandige een globale indicatie te geven van de fiscale behandeling, waaronder begrepen de fiscale behandeling van premies, uitkeringen en de fiscale consequenties van afkoop". In de toelichting daarop wordt nadruk gelegd op de situatie dat het marginale belastingtarief over het inkomen van de zelfstandige tijdens de werkende fase lager kan zijn dan in de uitkerende fase. Deelname is dus niet altijd voordelig.

In letter e. van genoemde bepaling wordt voorgeschreven dat de uitvoerder ook moet informeren over de gevolgen voor de fiscale ruimte in de derde pijler.

In de toelichting wordt ook ingegaan op de situatie waarin sprake is van meerdere opdrachtgevers in verschillende sectoren. In die gevallen heeft de zelfstandige de keuze om voor het gehele pensioengevend inkomen - uiteraard niet verder dan het maximaal pensioengevend inkomen - deel te nemen bij een van de mogelijke uitvoerders, maar ook om naar rato bij beide (sector)uitvoerders deel te nemen.

De zogenoemde exitregeling moet in artikel 12 van het besluit worden vastgelegd, maar is nog niet ingevuld. Volgens de toelichting is het wenselijk om een eenmalige waardeoverdracht naar een derdepijlerpensioenproduct toe te staan. Het gaat dan uitsluitend om waardeoverdracht van het tijdens het experiment opgebouwde pensioen.

De maximale looptijd voor de experimenten is vijf jaar.

Compensatie: fiscale behandeling compensatiedepot

Tijdens de internetconsultatie is de vraag ingediend hoe het compensatiedepot fiscaal behandeld wordt. Het antwoord is als volgt: in het nieuwe stelsel is er uitsluitend sprake van een fiscale begrenzing op de premie. Als het compensatiedepot (gedeeltelijk) uit een opslag op de premie wordt gefinancierd, moet de premie in zijn geheel onder de fiscale begrenzing blijven. “In de toekomst zal er geen fiscale begrenzing op de uitkeringen plaatsvinden, en dus ook niet op uitkeringen uit het compensatiedepot.”²⁸

Monitoring en evaluatie

Het wetvoorstel betekent een ingrijpende vernieuwing van het pensioen in de tweede (en derde) pijler. Veel deelnemers en pensioengerechtigden worden hierdoor geraakt. Gelet op het belang van de transformatie ontwikkelt de regering samen met de Stichting van de Arbeid, de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars een handleiding voor het transitieproces. Tijdens de transitiefase wordt het proces gemonitord. Vervolgens zal enige jaren na afloop van de transitiefase onderzocht worden de beoogde doelen zijn bereikt. Ook wordt gekeken naar eventuele andere effecten van de wet. In welke mate de in dit hoofdstuk beschreven doelen worden bereikt en welke effecten het wetsvoorstel overigens heeft.

²⁸ Onderdeel 16.1.5 Memorie van Toelichting

Wetteksten

Wet op de loonbelasting 1964

Artikel 11

1 Tot het loon behoren niet:

[...]

c. aanspraken ingevolge een pensioenregeling, een en ander volgens de in of krachtens hoofdstuk IIB gestelde normeringen en beperkingen;

[...]

j. bedragen die worden ingehouden:

1°. als bijdrage ingevolge een pensioenregeling;

Artikel 18

1. Onder pensioenregeling wordt verstaan een regeling:

a. die uitsluitend of, met het oog op uitzonderlijke gevallen van restbegunstiging, nagenoeg uitsluitend ten doel heeft het treffen van:

1°. een levenslange inkomensvoorziening bij ouderdom voor werknemers en gewezen werknemers (ouderdomspensioen);

2°. een inkomensvoorziening na hun overlijden op of na de ingangsdatum van het ouderdomspensioen ten behoeve van hun partner in de zin van artikel 1 van de Pensioenwet of artikel 1 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (partnerpensioen bij overlijden op of na pensioendatum);

3°. een inkomensvoorziening na hun overlijden voor de ingangsdatum van het ouderdomspensioen ten behoeve van hun partner of gewezen partner in de zin van

artikel 1, eerste lid, van de Pensioenwet of artikel 1 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (partnerpensioen bij overlijden voor pensioendatum);

4o. een inkomensvoorziening na hun overlijden ten behoeve van hun kinderen en pleegkinderen die de leeftijd van 25 jaar nog niet hebben bereikt (wezenpensioen);

5o. een inkomensvoorziening die het partnerpensioen bij overlijden voor pensioendatum, het partnerpensioen bij overlijden op of na pensioendatum dan wel het wezenpensioen aanvult in verband met het ontbreken van uitkeringen ingevolge de Algemene nabestaandenwet (nabestaandenoverbruggingspensioen);

6o. een inkomensvoorziening bij arbeidsongeschiktheid zodra die langer dan een jaar duurt en welke niet uitgaat boven hetgeen naar maatschappelijke opvattingen redelijk moet worden geacht (arbeidsongeschiktheidspensioen), en

b. waarin is bepaald dat de aanspraken ingevolge de regeling niet kunnen worden afgekocht, vervreemd of prijsgegeven, dan wel formeel of feitelijk voorwerp van zekerheid kunnen worden, anders dan in de gevallen voorzien bij of krachtens de Pensioenwet of de Wet verplichte beroepspensioenregeling;

c. waarvan als verzekeraar optreedt een lichaam als bedoeld in artikel 19a, eerste lid; een en ander voor zover die regeling blijft binnen de in of krachtens dit hoofdstuk vastgestelde begrenzingsen.

2. Het eerste lid, onderdeel a, onder 2o en 3o, is van overeenkomstige toepassing op een regeling van een directeur-groootaandeelhouder als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet.

3. Ingeval een regeling voldoet aan de in het eerste lid opgenomen voorwaarden doch niet blijft binnen de in of krachtens dit hoofdstuk opgenomen begrenzingsen, is de regeling een pensioenregeling voorzover blijkt dat zij blijft binnen de in of krachtens dit hoofdstuk opgenomen begrenzingsen. De inhoudingsplichtige verzoekt de inspecteur uiterlijk op het eerste moment van overschrijding van de bedoelde begrenzingsen vast te stellen welk deel van de desbetreffende aanspraak blijft binnen die

begrenzungen. Bij toepassing van de eerste volzin geeft de inhoudingsplichtige bij elke te zijner tijd op basis van de regeling te verstrekken pensioenuitkering overeenkomstig bij ministeriële regeling te stellen regels aan welk deel daarvan tot het loon van de werknemer behoort. De inspecteur beslist op het verzoek bij voor bezwaar vatbare beschikking.

4. Voor de toepassing van het derde lid blijft een nettopensioenregeling als bedoeld in afdeling 5.3B van de Wet inkomstenbelasting 2001 buiten beschouwing.

Artikel 18a

1. De premie per dienstjaar voor een ouderdomspensioen en een partnerpensioen bij overlijden op of na pensioendatum bedraagt ten hoogste 30% van de pensioengrondslag. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de kosten die zijn begrepen in de premie, bedoeld in de eerste zin.

2. De pensioengrondslag bestaat uit het pensioengevend loon verminderd met de franchise.

3. De franchise, bedoeld in het tweede lid, bedraagt € 14.802. Dit bedrag wordt bij het begin van het kalenderjaar bij ministeriële regeling vervangen door een ander bedrag. Dit bedrag wordt berekend door de voor dat jaar geldende uitkeringen voor gehuwde personen zonder toeslag als omschreven in artikel 9, eerste lid, onderdeel b, en vijfde lid, van de Algemene Ouderdomswet, vermeerderd met de vakantietoeslag, te vermenigvuldigen met de factor 100/75. Bij dienstbetrekkingen in deeltijd wordt dit bedrag verminderd overeenkomstig de deeltijdfactor. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat een lager bedrag in

aanmerking kan worden genomen dan het bedrag, genoemd in de eerste zin, indien een lager percentage per dienstjaar wordt toegepast dan het percentage, genoemd in het eerste lid.

4. Een ouderdomspensioen:

- a. gaat niet eerder in dan op de eerste dag van de kalendermaand waarin de werknemer of gewezen werknemer de leeftijd bereikt die tien jaar lager is dan de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, tenzij in de pensioenregeling een eerdere ingangsdatum als uiterlijke ingangsdatum is opgenomen; en
- b. gaat niet later in dan op het tijdstip waarop de werknemer of gewezen werknemer de leeftijd bereikt die vijf jaar hoger is dan de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet.

5. Een partnerpensioen bij overlijden op of na pensioendatum gaat niet eerder in dan op de eerste dag van de kalendermaand waarin de werknemer of gewezen werknemer is overleden en gaat niet later in dan op de eerste dag van de maand volgend op de kalendermaand waarin de werknemer of gewezen werknemer is overleden.

6. Het percentage, genoemd in het eerste lid, wordt bij of krachtens algemene maatregel van bestuur elke vijf jaar, bij het begin van het kalenderjaar, voor het eerst per 1 januari 2037, gewijzigd. Een wijziging ingevolge de eerste zin wordt bekendgemaakt ten minste drie kalenderjaren voordat deze toepassing vindt. Het percentage, genoemd in het eerste lid, wordt bepaald aan de hand van de volgende tabel waarbij het rendement voor de toepassing van deze tabel wordt bepaald per 1 oktober (peildatum) van het derde kalenderjaar voorafgaande aan het kalenderjaar van wijziging op basis van het 27e percentiel van de per scenario bepaalde gemiddelde jaarlijkse netto reële rendementsverwachting in de meest recente door De Nederlandsche Bank gepubliceerde scenarioset, gebaseerd op artikel 144, eerste lid, onderdeel d,

van de Pensioenwet, uitgaande van een portefeuille voor de helft bestaande uit risicovrije AAA-staatsobligaties met een looptijd van 30 jaar en voor de helft bestaande uit beursgenoteerde aandelen.

Bij een rendement van meer dan	maar niet meer dan	bedraagt het percentage, genoemd in het eerste lid,
-	0,25%	48%
0,25%	0,5%	44%
0,5%	0,75%	41%
0,75%	1%	38%
1%	1,25%	35%
1,25%	1,5%	32%
1,5%	1,75%	30%
1,75%	2%	28%
2%	2,25%	26%
2,25%	2,5%	24%
2,5%	2,75%	22%
2,75%	3%	20%
3%	3,25%	19%
3,25%	3,5%	17%
3,5%	3,75%	16%
3,75%	4%	15%
4%	-	13%

7. Het percentage, genoemd in het eerste lid, wordt bij of krachtens algemene maatregel van bestuur eveneens gewijzigd indien het bij overeenkomstige toepassing van het zesde lid resulterende percentage, jaarlijks te bepalen per 1 oktober (peildatum), meer dan 5%-punt hoger of lager uitkomt dan het percentage, genoemd in het eerste lid, of het meest recente op grond van het zesde lid bekendgemaakte percentage. Een wijziging ingevolge de eerste zin wordt bekendgemaakt ten minste drie

kalenderjaren voordat deze toepassing vindt. Na een wijziging van het percentage ingevolge de eerste zin begint een nieuwe vijfjaarstermijn als bedoeld in het zesde lid.

8. Een verhoging of een verlaging van het percentage, genoemd in het eerste lid, als gevolg van toepassing van het zesde of zevende lid, werkt niet terug voor dienstjaren voor het tijdstip van die verhoging of verlaging.

9. Een verhoging of een verlaging van de pensioengrondslag, bedoeld in het tweede lid, werkt niet terug voor dienstjaren die voor het tijdstip van die verhoging of verlaging zijn geëindigd.

10. Indien in enig jaar minder premie in aanmerking is genomen dan mogelijk was op grond van het eerste lid, kan het niet in aanmerking genomen bedrag alsnog in aanmerking worden genomen, voor zover dit niet in een eerder jaar op grond van dit lid in aanmerking is genomen.

Artikel 18b

1. Een partnerpensioen bij overlijden voor pensioendatum bedraagt niet meer dan 50% van het laatstgenoten pensioengevend loon.

2. Een partnerpensioen bij overlijden voor pensioendatum wordt verzekerd op risicobasis.

3. Een partnerpensioen bij overlijden voor pensioendatum gaat niet eerder in dan op de eerste dag van de kalendermaand waarin de werknemer of gewezen werknemer is overleden en gaat niet later in dan op de eerste dag van de maand volgend op de kalendermaand waarin de werknemer of gewezen werknemer is overleden.

Artikel 18c

1. Een wezenpensioen bedraagt voor halve wezen niet meer dan 20% van het laatstgenoten pensioengevend loon.
2. Een wezenpensioen bedraagt voor volle wezen niet meer dan 40% van het laatstgenoten pensioengevend loon.
3. Een wezenpensioen wordt verzekerd op risicobasis.
4. Een wezenpensioen gaat niet eerder in dan op de eerste dag van de kalendermaand waarin de werknemer of gewezen werknemer is overleden en gaat niet later in dan op de eerste dag van de maand volgend op de kalendermaand waarin de werknemer of gewezen werknemer is overleden.

Artikel 18d

Artikel 18d 1. De hoogte van de uitkeringen van ouderdomspensioen, partnerpensioen bij overlijden op of na pensioendatum, partnerpensioen bij overlijden voor pensioendatum en wezenpensioen kan variëren, mits de laagste uitkering niet minder bedraagt dan 75 procent van de hoogste uitkering en de mate van variatie ten laatste op de ingangsdatum van het pensioen wordt vastgesteld. Door toepassing van de eerste zin kunnen in afwijking in zoverre van de artikelen 18b en 18c een partnerpensioen bij overlijden voor pensioendatum en een wezenpensioen meer bedragen dan de aldaar opgenomen maxima. 2. Voor de toepassing van het eerste lid blijft in de jaren tussen de ingangsdatum van het pensioen en het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, van de uitkering buiten aanmerking een bedrag van € 1.874 vermenigvuldigd met het op hele maanden naar boven afgeronde aantal maanden tussen de eerste uitkering in die periode en het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Het in de eerste zin genoemde bedrag wordt in die jaren evenredig per kalenderjaar toegepast en de eerste zin is onverminderd van toepassing bij dienstbetrekkingen in deeltijd. Ingeval de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van

de Algemene Ouderdomswet, na de ingangsdatum van het pensioen wordt verlaagd, wordt voor de toepassing van de eerste zin uitgegaan van de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, die van toepassing was voor deze verlaging. 3. Voor de toepassing van het eerste lid blijven aanpassingen van de uitkeringen buiten aanmerking voor zover deze het gevolg zijn van de omstandigheid dat de opgetreden ontwikkeling van de levensverwachting, de behaalde sterfteresultaten of de behaalde beleggingsrendementen tot hogere of lagere uitkeringen leiden dan op het tijdstip van ingang van het pensioen het uitgangspunt was. Voor de toepassing van het eerste lid blijven aanpassingen van de uitkeringen eveneens buiten aanmerking voor zover deze het gevolg zijn van een periodieke vaste daling of vaste stijging van de uitkering of toepassing van een projectierendement hoger of lager dan de risicovrije rente, bedoeld in artikel 63a, derde lid, van de Pensioenwet of artikel 75a, derde lid, van de Wet verplichte beroepspensioenregeling. 4. In afwijking in zoverre van het eerste lid wordt bij een aanpassing van de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, na de ingangsdatum van het pensioen, de mate van variatie ten laatste vastgesteld bij het bereiken van de hoogste pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, die op enig moment na de ingangsdatum van het pensioen geldt of heeft gegolden voor de werknemer. 5. In afwijking in zoverre van de artikelen 18b en 18c kunnen een partnerpensioen bij overlijden voor pensioendatum en een wezenpensioen meer bedragen dan de aldaar opgenomen maxima voor zover zulks het gevolg is van een ruil van pensioensoorten, mits de ruil uiterlijk voor de ingangsdatum van het partnerpensioen bij overlijden voor pensioendatum, onderscheidenlijk het wezenpensioen, plaatsvindt op basis van algemeen aanvaarde actuariële grondslagen. 6. In afwijking in zoverre van de artikelen 18b en 18c kunnen een partnerpensioen bij overlijden voor pensioendatum en een wezenpensioen meer bedragen dan de aldaar opgenomen maxima voor zover zulks het gevolg is van aanpassing van het pensioen aan de loon- of prijsontwikkeling na ingang van het pensioen. 7. Bij het begin van het kalenderjaar wordt het

in het tweede lid genoemde bedrag bij ministeriële regeling vervangen door een ander bedrag. Dit bedrag wordt gesteld op het bedrag dat na aftrek van de in te houden loonbelasting en premie voor de volksverzekeringen, rekening houdend met de algemene heffingskorting voor een persoon die de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, nog niet heeft bereikt, gelijk is aan het netto- 1 ouderdomspensioen per maand, bedoeld in artikel 9, vijfde lid, onderdeel a, van die wet, waarbij de nodig geachte afronding wordt aangebracht. 8. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de toepassing van dit artikel.

Artikel 18e

[vervallen]

Artikel 18f

Een nabestaandenoverbruggingspensioen is een pensioen dat:

- a. ingaat in de periode die aanvangt op de eerste dag van de maand waarin de werknemer of gewezen werknemer is overleden en die eindigt op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de werknemer of gewezen werknemer is overleden dan wel, ingeval de nabestaande recht heeft op een uitkering ingevolge de Algemene nabestaandenwet, die eindigt op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin dat recht eindigt;
- b. uiterlijk eindigt bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet;
- c. toekomt aan degene voor wie een regeling voor **partnerpensioen bij overlijden voor pensioendatum, partnerpensioen bij overlijden op of na pensioendatum** of wezenpensioen is getroffen of had kunnen worden getroffen;
- d. niet meer bedraagt dan:

1°.voor de partner of gewezen partner: ~~het gezamenlijke bedrag van~~ 8/7 maal de nominale uitkering ingevolge artikel 17, eerste lid, van de Algemene nabestaandenwet,

vermeerderd met de vakantie-uitkering, ~~en het verschil in verschuldigde premie voor de volksverzekering over het partnerpensioen voor en na de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet;~~

2°.voor volle wezen: 8/7 maal de nominale uitkering voor een kind van 16 jaar of ouder ingevolge artikel 29, tweede lid, onderdeel c, van de Algemene nabestaandenwet, vermeerderd met de vakantie-uitkering;

3°.voor halfwezen: 50 percent van het voor volle wezen geldende maximum, bedoeld in onderdeel 2°.

Artikel 18g

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld met betrekking tot de perioden die in aanmerking komen als dienstjaren ~~dan wel deelnemingsjaren~~, bedoeld in ~~de artikelen 18a, 18b, 18c en 18e~~.

2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld met betrekking tot het pensioengevend loon, bedoeld in de artikelen 18a, 18b ~~en 18c, 18d en 18e~~, ter zake van:

- a. de loonbestanddelen die daarin worden opgenomen;
~~b. de loonbestanddelen waarover de opbouw van het pensioen volgens een ander stelsel dan het eindloonstelsel dient plaats te vinden;~~
~~c. de bepaling van het gemiddelde pensioengevend loon;~~
- b. de situatie waarin de werknemer aan het eind van zijn loopbaan terugtreedt naar een lager gekwalificeerde functie met een lager loon dan in zijn daaraan voorafgaande functie;
- c. de situatie waarin het loon wordt verlaagd in verband met ziekte of arbeidsongeschiktheid van de werknemer.

Artikel 18ga

1. Als pensioengevend loon als bedoeld in de artikelen 18a, 18b en 18c, ~~18d en 18e~~ wordt ten hoogste een bedrag van € 114.866 in aanmerking genomen. Bij dienstbetrekkingen in deeltijd wordt dit bedrag verminderd overeenkomstig de deeltijdfactor.

2. Het in het eerste lid vermelde bedrag wordt bij het begin van het kalenderjaar bij ministeriële regeling vervangen door een ander bedrag. Dit bedrag wordt berekend door het te vervangen bedrag te vermenigvuldigen met de contractloonontwikkelingsfactor, bedoeld in artikel 10.2b, derde lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001, en vervolgens de nodig geachte afronding aan te brengen. Indien in het voorafgaande jaar een dergelijke afronding is toegepast, kan bij vervanging worden uitgegaan van het niet-afgeronde bedrag.

Artikel 18h

[Vervallen]

Artikel 18i

[Vervallen]

Artikel 19

Met betrekking tot diensttijd waarin het loon nihil is of anderszins aanzienlijk lager is dan hetgeen gebruikelijk is, kunnen geen onderscheidenlijk in zoverre geen aanspraken op een pensioenregeling ontstaan als bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel c.

Artikel 19a

1. Als verzekeraar van een pensioen als bedoeld in artikel 18 kan optreden:

a. een lichaam dat ingevolge artikel 5, eerste lid, onderdeel b, van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 is vrijgesteld van die belasting of dat een algemeen pensioenfonds als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet is;

b. een verzekeraar als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht, mits deze de pensioenverplichting voor de heffing van de vennootschapsbelasting rekent tot het binnenlandse ondernemingsvermogen;

c. een niet in Nederland gevestigd pensioenfonds of lichaam dat het levensverzekeringsbedrijf uitoefent, mits het pensioen de voortzetting is van een pensioen dat reeds was verzekerd bij die verzekeraar in een periode waarin de werknemer of gewezen werknemer niet in Nederland woonde of niet in Nederland een dienstbetrekking vervulde;

d. een pensioenfonds of lichaam dat bevoegd het verzekeringsbedrijf uitoefent, anders dan bedoeld in de onderdelen a, b en c, dat door Onze Minister, onder door hem te stellen voorwaarden, is aangewezen en dat zich tegenover Onze Minister heeft verplicht:

1°. te voldoen aan voorwaarden met betrekking tot het verschaffen van inlichtingen over de uitvoering van de regeling, en

2°. zekerheid te stellen voor de invordering van de belasting die is verschuldigd door toepassing van artikel 19b, ofwel artikel 3.83, eerste of tweede lid, artikel 3.136, derde, vierde of vijfde lid, of artikel 7.2, achtste lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001, dan wel de werknemer of gewezen werknemer zich heeft verplicht deze zekerheid te stellen.

2. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld met betrekking tot de in het eerste lid, onderdeel d, bedoelde aanwijzing.

3. Voor de toepassing van deze wet en de daarop berustende bepalingen, alsmede voor de Wet inkomstenbelasting 2001 en de daarop berustende bepalingen, wordt gelijkgesteld met:

- a. een verzekeraar als bedoeld in het eerste lid, onderdelen a of b: een premiepensioeninstelling als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet;
- b. een verzekeraar als bedoeld in het eerste lid, onderdeel d: een met een premiepensioeninstelling als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet vergelijkbare instelling die onder overeenkomstige toepassing van het eerste lid, onderdeel d, door Onze Minister is aangewezen;
- c. het verzekeren van een aanspraak ingevolge een pensioenregeling: het uitvoeren van een pensioenregeling door een premiepensioeninstelling.

Artikel 19b

1. Ingeval op enig tijdstip:

- a. een aanspraak ingevolge een pensioenregeling niet langer als zodanig is aan te merken;
 - b. een aanspraak ingevolge een pensioenregeling wordt afgekocht of vervreemd dan wel formeel of feitelijk voorwerp van zekerheid, anders dan ten behoeve van uitstel van betaling op grond van artikel 25, vijfde lid, van de Invorderingswet 1990, wordt;
 - c. de zekerheidstelling wordt beëindigd door de werknemer of de gewezen werknemer die zich op grond van artikel 19a, eerste lid, onderdeel d, heeft verplicht deze zekerheid te stellen;
- wordt op het onmiddellijk daaraan voorafgaande tijdstip de aanspraak aangemerkt als loon uit een vroegere dienstbetrekking van de werknemer of gewezen werknemer dan wel, indien deze is overleden, van de gerechtigde tot de aanspraak.

2. Ingeval een verplichting ingevolge een pensioenregeling geheel of gedeeltelijk overgaat op een andere verzekeraar wordt de aanspraak ingevolge die regeling geacht te worden afgekocht. De eerste volzin is niet van toepassing ingeval de verplichting ingevolge een pensioenregeling geheel of gedeeltelijk overgaat naar een verzekeraar als bedoeld in artikel 19a, eerste lid, onderdelen a, b of d, mits deze

overgang niet in strijd komt met de bepalingen bij of krachtens de artikelen 70 tot en met 91 van de Pensioenwet.

3. Het eerste lid is niet van toepassing ingeval de werknemer of gewezen werknemer in het kader van scheiding van tafel en bed, echtscheiding of beëindiging van **de gezamenlijke huishouding** een aanspraak ingevolge een pensioenregeling geheel of gedeeltelijk vervreemdt aan zijn echtgenoot of gewezen echtgenoot onderscheidenlijk zijn partner of gewezen partner dan wel omzet in een zodanige aanspraak met als gerechtigde die echtgenoot of gewezen echtgenoot onderscheidenlijk zijn partner of gewezen partner, waarbij die verkregen of omgezette aanspraak voor de toepassing van deze wet wordt geacht de voortzetting te zijn van de aanspraak op een pensioenregeling van de werknemer of gewezen werknemer.

4. Het eerste lid is niet van toepassing voor zover een in onderdeel b van dat lid bedoelde uitkering of afkoopsom wordt uitgekeerd met toepassing van artikel 66, 67 of 68 van de Pensioenwet.

5. Het eerste lid is niet van toepassing bij een vervreemding als bedoeld in artikel 57, vijfde lid, van de Pensioenwet alsmede bij een vermindering als bedoeld in artikel 134, eerste lid, van die wet.

6. Ingeval het ouderdomspensioen of het partnerpensioen bij overlijden op of na pensioendatum van de werknemer of de gewezen werknemer later ingaat dan op de uiterste ingangsdatum, bedoeld in artikel 18a, vierde lid, onderdeel b, onderscheidenlijk vijfde lid, omdat de omvang van de uitkeringen nog moet worden vastgesteld, wordt in afwijking in zoverre van het eerste lid het ouderdomspensioen of het partnerpensioen bij overlijden op of na pensioendatum geacht te zijn afgekocht op de datum, bedoeld in de tweede zin, onderscheidenlijk derde zin, indien op die datum nog geen vaststelling van de omvang van de uitkeringen heeft plaatsgevonden. De

datum waarop het ouderdomspensioen ingevolge de eerste zin wordt geacht te zijn afgekocht is 31 december van het kalenderjaar volgend op het kalenderjaar waarin de uiterste ingangsdatum, bedoeld in artikel 18a, vierde lid, onderdeel b, is gelegen. De datum waarop het partnerpensioen bij overlijden op of na pensioendatum ingevolge de eerste zin wordt geacht te zijn afgekocht is 31 december van het tweede kalenderjaar volgend op het kalenderjaar waarin de uiterste ingangsdatum, bedoeld in artikel 18a, vijfde lid, is gelegen. De data, bedoeld in de tweede en derde zin, kunnen door de inspecteur worden uitgesteld wanneer door bijzondere omstandigheden de omvang van de uitkeringen niet voor die data is vastgesteld.

7. Onze Minister kan, zo nodig onder door hem te stellen voorwaarden, bepalen dat het tweede lid, eerste volzin, niet van toepassing is indien de verplichting ingevolge een pensioenregeling overgaat op een niet in Nederland gevestigd pensioenfonds of lichaam dat het verzekeringsbedrijf uitoefent, anders dan bedoeld in artikel 19a, eerste lid, onderdeel d, zulks ter verwerving van aanspraken ingevolge een pensioenregeling in het kader van de aanvaarding van een dienstbetrekking buiten Nederland. De eerste volzin is van overeenkomstige toepassing met betrekking tot de overgang van de verplichting ingevolge een pensioenregeling naar een pensioenfonds van een internationale organisatie in het kader van de aanvaarding van een dienstbetrekking bij die organisatie in Nederland.

8. Voor de toepassing van het eerste lid, onderdeel a, wordt een aanspraak op een pensioenregeling mede niet langer als zodanig aangemerkt ingeval op enig tijdstip niet langer wordt voldaan aan de voorwaarden gesteld ingevolge het **zevende** lid of artikel 19d.

Artikel 19c

1. Op verzoek van de inhoudingsplichtige beslist de inspecteur bij voor bezwaar vatbare beschikking of een regeling een pensioenregeling is in de zin van de artikelen

18 tot en met 18ga. Het verzoek wordt gedaan voordat de regeling dan wel een wijziging van de regeling wordt ingevoerd.

2. Indien een zodanig verzoek is gedaan en vervolgens onherroepelijk komt vast te staan dat de regeling niet een zodanige pensioenregeling is en de regeling – onverwijld en ingaand op het tijdstip van ingang van de regeling – wordt aangepast in dier voege dat de regeling wel een zodanige pensioenregeling is, wordt de regeling geacht met terugwerkende kracht tot uiterlijk dat tijdstip een zodanige pensioenregeling te zijn.

Artikel 19d

Onze Minister kan, in overeenstemming met Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, afwijkingen toestaan van het overigens in of krachtens dit hoofdstuk bepaalde door regelingen of groepen van regelingen aan te wijzen als pensioenregeling indien het een regeling betreft:

- a. die op bepaalde onderdelen niet meer dan in geringe mate afwijkt van het overigens in of krachtens dit hoofdstuk bepaalde, mits het belang van de afwijkingen niet uitgaat boven het belang van de marges op andere onderdelen;
- b. voor gemoedsbezwaarden met een ontheffing als bedoeld in artikel 64 van de Wet financiering sociale verzekeringen, die dient ter vervanging van een pensioenregeling;
- c. voor een tijdelijk in Nederland wonende of werkzame werknemer en die regeling voldoet aan artikel 1.7, tweede lid, onderdeel c, van de Wet inkomstenbelasting 2001, mits de opbouw van het pensioen ingevolge die regeling tijdelijk in Nederland wordt voortgezet en het pensioen reeds was verzekerd bij een pensioenfonds of lichaam als bedoeld in artikel 19a, eerste lid, onderdelen c of d, in een periode waarin de werknemer niet in Nederland woonde of niet in Nederland een dienstbetrekking vervulde.

Zo nodig kunnen aanvullende voorwaarden worden gesteld.

Artikel 19e

[Vervallen]

Artikel 19f

~~Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld ter bevordering van een goede uitvoering van dit hoofdstuk alsmede met betrekking tot samenloop van verschillende pensioenstelsels.~~

Artikel 32ba

1. In afwijking in zoverre van het overigens bij of krachtens deze wet bepaalde, wordt een door een inhoudingsplichtige gedane en op hem drukkende uitkering ingevolge een regeling voor vervroegde uittreding alsmede een door een inhoudingsplichtige voldane en op hem drukkende bijdrage of premie aan een fonds dat of een verzekeraar die een zodanige regeling uitvoert, aangemerkt als loon dat als een eindheffingsbestanddeel wordt belast naar een tarief van 52%.

2. Een uitkering of een bijdrage of een premie wordt beschouwd te zijn gedaan of voldaan op het tijdstip waarop zij betaald of verrekend is, ter beschikking is gesteld of rentedragend is geworden.

3. Een uitkering, een bijdrage of een premie wordt beschouwd niet te drukken op een inhoudingsplichtige voor zover de inhoudingsplichtige ter zake bedragen van werknemers heeft ingehouden of van andere inhoudingsplichtigen bijdragen of premies voldaan heeft gekregen.

4. Ingeval op enig tijdstip een aanspraak ingevolge een regeling voor vervroegde uittreding niet langer als zodanig is aan te merken dan wel wordt afgekocht of vervreemd, wordt op het onmiddellijk daaraan voorafgaande tijdstip de aanspraak aangemerkt als loon uit vroegere dienstbetrekking van de werknemer of gewezen

werknemer. De waarde van de aanspraak wordt gesteld op de waarde in het economische verkeer op het in de eerste volzin genoemde tijdstip, met dien verstande dat de waarde ten minste wordt gesteld op het bedrag dat ter zake van de vervreemding of afkoop wordt genoten.

5. Ingeval op grond van het vierde lid een aanspraak wordt aangemerkt als loon uit vroegere dienstbetrekking van een werknemer of gewezen werknemer, wordt de inhoudingsplichtige die de in dat lid bedoelde regeling voor vervroegde uittreding uitvoert voor de toepassing van het eerste lid geacht een uitkering ingevolge een regeling voor vervroegde uittreding te hebben gedaan ter grootte van de aldaar bedoelde waarde van die aanspraak, op het tijdstip waarop de daar bedoelde aanspraak is aangemerkt als loon uit vroegere dienstbetrekking.

6. Onder een regeling voor vervroegde uittreding wordt verstaan een regeling die of een gedeelte van een regeling dat uitsluitend of nagenoeg uitsluitend ten doel heeft voorafgaand aan het ingaan van uitkeringen ingevolge een pensioenregeling of de Algemene Ouderdomswet te voorzien in een of meer uitkeringen of verstrekkingen ter overbrugging van de periode tot het ingaan van het pensioen of de uitkering ingevolge de Algemene Ouderdomswet dan wel tot het aanvullen van uitkeringen ingevolge een pensioenregeling. In afwijking in zoverre van de eerste volzin wordt een regeling niet als regeling voor vervroegde uittreding aangemerkt, voor zover die regeling een pensioenovereenkomst inhoudt als bedoeld in de Pensioenwet, een beroepspensioenregeling inhoudt als bedoeld in de Wet verplichte beroepspensioenregeling of een pensioenregeling is als bedoeld in hoofdstuk IIB of **hoofdstuk VIII**.

7. Een regeling voor vervroegde uittreding in de zin van het zesde lid wordt voor de toepassing van het eerste lid niet als zodanig aangemerkt, voor zover die regeling voorziet in een of meer uitkeringen in de periode van 36 maanden vóór het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de

Algemene Ouderdomswet, die in totaal niet hoger zijn dan een bedrag van € 1.874 vermenigvuldigd met het op hele maanden naar boven afgeronde aantal maanden tussen de eerste uitkering in die periode en het bereiken van die pensioengerechtigde leeftijd. Voor de toepassing van de eerste zin worden alle regelingen voor vervroegde uittreding in de zin van het zesde lid samengevoegd.

8. Bij het begin van het kalenderjaar wordt het in het zevende lid genoemde bedrag bij ministeriële regeling vervangen door een ander bedrag. Dit bedrag wordt gesteld op het bedrag dat na aftrek van de in te houden loonbelasting en premie voor de volksverzekeringen, rekening houdend met de algemene heffingskorting voor een persoon die de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, nog niet heeft bereikt, gelijk is aan het netto-ouderdomspensioen per maand, bedoeld in artikel 9, vijfde lid, onderdeel a, van die wet, waarbij de nodig geachte afronding wordt aangebracht.

9. Op verzoek van de inhoudingsplichtige beslist de inspecteur bij voor bezwaar vatbare beschikking of een regeling een regeling voor vervroegde uittreding is. Het verzoek wordt gedaan voordat de regeling dan wel een wijziging van de regeling wordt ingevoerd.

10. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld voor de toepassing van dit artikel.

Artikel 38

[Vervallen]

Artikel 38a

[Vervallen]

Artikel 38b

1. Een wijziging van de begrenzingsen, bedoeld in artikel 18, derde lid, is niet van toepassing op aanspraken die vóór de datum van inwerkingtreding van die wijziging zijn ontstaan, voor zover die wijziging niet ten gunste van de werknemer of gewezen werknemer is.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op aanspraken die na 31 december 2022 zijn omgezet in aanspraken ingevolge een premieovereenkomst als bedoeld in artikel 10 van de Pensioenwet of artikel 28 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling. De eerste zin is van overeenkomstige toepassing op de pensioenregeling van een directeur-groootaandeelhouder als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet waarvan als verzekeraar optreedt een lichaam als bedoeld in artikel 19a, eerste lid, onderdelen a of b.

3. In afwijking in zoverre van het eerste lid is een wijziging van de begrenzingsen, bedoeld in artikel 18, vierde lid, ten gunste van de werknemer of gewezen werknemer niet van toepassing op aanspraken waarvan een lichaam als bedoeld in artikel 19a, eerste lid, onderdelen d of e, zoals dat artikel luidde op 31 december 2016, als verzekeraar optreedt.

Artikel 38c

~~1. Voor een op 31 december 2004 bestaande regeling voor vervroegde uittreding als bedoeld in artikel 18i, zoals dit artikel op 31 december 2004 luidde, blijven tot en met 31 december 2005 de artikelen 11, 18g, 18i, 19, 19a, 19b, 19c en 19d, zoals die luiden op 31 december 2004, van toepassing en is artikel 32aa niet van toepassing.~~

~~2. In afwijking in zoverre van het eerste lid blijven de artikelen 11, 18g, 18i, 19, 19a, 19b, 19c en 19d, zoals die luiden op 31 december 2004, van toepassing en is~~

artikel 32ba niet van toepassing voor een op 31 december 2004 bestaande regeling voor vervroegde uittreding als bedoeld in artikel 18i, zoals dit artikel op 31 december 2004 luidde, indien ingevolge die regeling na 31 december 2005 nog uitsluitend uitkeringen kunnen worden gedaan aan werknemers:

- a. die voor 1 januari 2006 reeds een of meer uitkeringen ingevolge deze regeling genoten, of
- b. die voor 1 januari 2005 de leeftijd van 55 jaar hebben bereikt en ten aanzien van wie de uitkeringen die ingevolge deze regeling worden gedaan worden herrekend in geval de uitkeringen later ingaan dan op de in de regeling vastgestelde ingangsdatum, met dien verstande dat de verhoging van de uitkeringen niet lager is dan 50% van de verhoging van de uitkeringen bij een herrekening met inachtneming van algemeen aanvaarde actuariële grondslagen.³ Een aanspraak ingevolge een regeling voor vervroegde uittreding als bedoeld in het tweede lid kan met inachtneming van algemeen aanvaarde actuariële grondslagen worden omgezet in een aanspraak ingevolge een ouderdomspensioenregeling.

Artikel 38c

In afwijking in zoverre van artikel 18a, eerste lid, bedraagt de premie per dienstjaar ten hoogste de premie ter zake waarvan een recht van voortgezette inleg bestaat gedurende perioden van onvrijwillig ontslag waarin loongerelateerde uitkeringen worden ontvangen, indien:

- a. deze perioden zijn aangevangen vóór 1 januari 2023, dan wel, voor zover met toepassing van artikel 38q zoals dat luidde op 1 januari 2023 opbouw van pensioen heeft plaatsgevonden volgens de in de artikelen 18 tot en met 18ga alsmede de daarop gebaseerde bepalingen, zoals deze luiden op 31 december 2022 opgenomen normeringen en begrenzingen, na 31 december 2022;
- b. het recht op voortgezette premie-inleg verband houdt met arbeidsongeschiktheid van de werknemer;

c. als verzekeraar van het pensioen treedt een lichaam als bedoeld in artikel 19a, eerste lid, onderdeel b, een pensioenfonds als bedoeld in artikel 220h van de Pensioenwet of een beroepspensioenfonds als bedoeld in artikel 214f van de Wet verplichte beroepspensioenregeling.

Artikel 38d

~~1. Voor een op 31 december 2004 bestaande prepensioenregeling als bedoeld in artikel 38a, zoals dit artikel op 31 december 2004 luidde, blijft tot en met 31 december 2005 artikel 38a, zoals dit artikel luidde op 31 december 2004, van toepassing.~~

1. Artikel 38a zoals dit artikel luidde op 31 december 2004 blijft van toepassing voor een op 31 december 2004 bestaande prepensioenregeling als bedoeld in artikel 38a, zoals dit artikel toen luidde, indien ingevolge die prepensioenregeling na 31 december 2005 nog uitsluitend uitkeringen kunnen worden gedaan:

- a. ingevolge aanspraken die voor 1 januari 2006 zijn opgebouwd, of
- b. aan werknemers die voor 1 januari 2005 de leeftijd van 55 jaar hebben bereikt mits:
 - 1°. de uitkeringen die ingevolge die prepensioenregeling worden gedaan met inachtneming van algemeen aanvaarde actuariële grondslagen worden herrekend in geval de uitkeringen later ingaan dan op de in de regeling vastgestelde ingangsdatum, en
 - 2°. de prepensioenregeling, met inachtneming van de in of krachtens artikel 38a, zoals dit artikel op 31 december 2004 luidde, gestelde normeringen en beperkingen, de mogelijkheid van deeltijdpensioen biedt.

2. In afwijking in zoverre van artikel 18a kan de premie meer bedragen dan het aldaar opgenomen maximum voor zover zulks het gevolg is van de omzetting van een op 31 december 2005 bestaande aanspraak ingevolge een prepensioenregeling als bedoeld in artikel 38a, zoals dit artikel op 31 december 2004 luidde, in een aanspraak ingevolge een pensioenregeling.

Artikel 38e

1. Voor een op 31 december 2004 bestaande regeling voor ouderdomspensioen, als bedoeld in artikel 18a zoals dit artikel op 31 december 2004 luidde, blijft tot en met 31 december 2005 artikel 18a, zoals dit artikel luidde op 31 december 2004, van toepassing.

2. In afwijking in zoverre van het eerste lid blijft artikel 18a, zoals dit artikel luidde op 31 december 2004, van toepassing voor een werknemer die voor 1 januari 2005 de leeftijd van 55 jaar heeft bereikt.

3. In afwijking in zoverre van artikel 18a kan een ouderdomspensioen meer bedragen dan de aldaar opgenomen maxima voor zover zulks het gevolg is van de omzetting in ouderdomspensioen van een op 31 december 2005 bestaande aanspraak ingevolge een pensioenregeling als bedoeld in artikel 18a, zoals dit artikel op 31 december 2004 luidde, voor zover deze aanspraak is opgebouwd ten behoeve van pensioen in de periode voorafgaand aan de datum waarop de deelnemer of gewezen deelnemer de leeftijd van 65 jaar bereikt (vroegpensioen).

Artikel 38f

1. Voor een op 31 december 2004 bestaande regeling voor overbruggingspensioen als bedoeld in artikel 18e, zoals dit artikel op 31 december 2004 luidde, blijven tot en met 31 december 2005 de artikelen 18, 18e en 18g, zoals deze luiden op 31 december 2004, van toepassing.

2. In afwijking in zoverre van het eerste lid blijven de artikelen 18, 18e en 18g, zoals deze luiden op 31 december 2004, van toepassing voor een werknemer die voor 1 januari 2005 de leeftijd van 55 jaar heeft bereikt.

3. In afwijking in zoverre van artikel 18a kan een ouderdomspensioen meer bedragen dan de aldaar opgenomen maxima voor zover zulks het gevolg is van de omzetting van een op 31 december 2005 bestaande aanspraak ingevolge een overbruggingspensioen als bedoeld in artikel 18e, zoals dit artikel op 31 december 2004 luidde, in een aanspraak ingevolge een pensioenregeling.

4. Voor zover een aanspraak ingevolge een regeling voor overbruggingspensioen als bedoeld in artikel 18e, zoals dat artikel op 31 december 2004 luidde, niet ingevolge het derde lid is omgezet in een andere aanspraak, blijft artikel 18e, zoals dat artikel op 31 december 2004 luidde, van toepassing op de eerstgenoemde aanspraak.

Artikel 38g

Voor de toepassing van artikel 18e, eerste lid, onderdeel b, en vierde lid, wordt het deelnemingsjarenpensioen opgevat met inbegrip van:

- a. een overbruggingspensioen als bedoeld in artikel 18e, zoals dit artikel op 31 december 2004 luidde;
- b. uitkeringen ingevolge een regeling voor vervroegde uittreding als bedoeld in artikel 18i, zoals dit artikel op 31 december 2004 luidde;
- c. een prepensioen als bedoeld in artikel 38a, zoals dit artikel op 31 december 2004 luidde.

Artikel 38h

1. Een op 31 december 2004 bestaande aanspraak die uitsluitend of nagenoeg uitsluitend als gevolg van de met ingang van 1 januari 2005 in werking getreden wijzigingen van deze wet niet langer als een aanspraak ingevolge een pensioenregeling is aan te merken, wordt in afwijking in zoverre van het bij deze wet bepaalde tot en met 31 december 2006 toch als een aanspraak ingevolge een pensioenregeling

aangemerkt, onder gehoudenheid van de inhoudingsplichtige tot afdracht van de in het tweede lid aangeduide heffing.

2. Ter zake van de in het eerste lid bedoelde aanspraak is de inhoudingsplichtige verschuldigd een heffing naar een tarief van 52% en over een grondslag als geduid in het derde lid.

3. De grondslag waarover de heffing is verschuldigd, is het positieve verschil tussen de toename van de waarde in het economische verkeer van de aanspraak en de toename van de waarde in het economische verkeer van de aanspraak ingeval op 1 januari 2006 de pensioenregeling reeds zodanig zou zijn aangepast dat deze blijft binnen de begrenzingen zoals die gelden met ingang van 1 januari 2005. De in de eerste volzin bedoelde grondslag wordt aangemerkt als loon dat als een eindheffingsbestanddeel wordt belast.

4. Uitkeringen en verstrekkingen uit een aanspraak als bedoeld in het eerste lid behoren tot het loon, onverminderd de omstandigheid dat de inhoudingsplichtige ingevolge het eerste lid de aldaar bedoelde heffing is verschuldigd.

5. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld voor de toepassing van dit artikel waaronder regels om te komen tot een praktische benadering van de grondslag.

Artikel 38i

1. Bij de beoordeling of binnen de in artikel 18a gestelde begrenzingen wordt gebleven, blijven bij een collectieve regeling buiten beschouwing:

a. op 31 december 2005 bestaande aanspraken, voorzover deze zijn opgebouwd ten behoeve van pensioen in de periode voorafgaand aan de datum waarop de werknemer of gewezen werknemer de leeftijd van 65 jaar bereikt;

b. op 31 december 2005 bestaande aanspraken, voorzover deze zijn opgebouwd door middel van een individuele aanvulling op de collectieve regeling.

2. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder een collectieve regeling verstaan een regeling of een gedeelte van een regeling waaraan de werknemer verplicht deelnam, voorzover de regeling of het gedeelte van de regeling voor de werknemer geen keuzemogelijkheid bood met betrekking tot de hoogte van het op te bouwen pensioen.

3. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder een individuele aanvulling verstaan een pensioen dat in aanvulling op een collectieve regeling is opgebouwd.

Artikel 38j

[Vervallen]

Artikel 38k

[Vervallen]

Artikel 38l

[Vervallen]

Artikel 38m

[Vervallen]

Artikel 38n

Op aanspraken ingevolge een pensioenregeling waarvan een lichaam als bedoeld in artikel 19a, eerste lid, onderdelen d of e, zoals dat artikel luidde op 31 december 2016, als verzekeraar optreedt, blijven de artikelen 18h, 19a, 19b, 19c, 19d en 38j,

alsmede de daarop gebaseerde bepalingen, zoals die artikelen en bepalingen luiden op 31 december 2016, van toepassing.

Artikel 38o

[Vervallen]

Artikel 38p

1. Een aanspraak ingevolge een oudedagsverplichting als bedoeld in artikel 38n, tweede lid, onderdeel b, zoals dat artikel luidde op 31 december 2019, wordt jaarlijks verhoogd met een bij ministeriële regeling bepaalde marktrente, en kan geruisloos worden aangewend ter verkrijging van een lijfrente als bedoeld in artikel 3.125 van de Wet inkomstenbelasting 2001 of een lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht als bedoeld in artikel 3.126a van die wet dan wel overeenkomstig de in het tweede en derde lid opgenomen voorwaarden in termijnen worden uitgekeerd.

2. Voor zover een aanspraak ingevolge een oudedagsverplichting als bedoeld in het eerste lid niet is aangewend ter verkrijging van een lijfrente als bedoeld in artikel 3.125 van de Wet inkomstenbelasting 2001 of een lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht als bedoeld in artikel 3.126a van die wet, wordt de waarde van deze aanspraak in een periode van twintig jaar in termijnen met een gelijke tussenperiode van ten hoogste een jaar uitgekeerd als loon uit vroegere dienstbetrekking, waarbij het in een jaar uit te keren bedrag gelijk is aan de stand van de oudedagsverplichting aan het begin van dat jaar gedeeld door het aantal op dat tijdstip nog resterende uitkeringsjaren. Voorts geldt daarbij:

a. bij in leven zijn van de werknemer of gewezen werknemer:

1°. dat de termijnen aan hem worden uitgekeerd en de eerste termijn niet eerder wordt uitgekeerd dan nadat hij de leeftijd bereikt die vijf jaar lager is dan de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene

Ouderdomswet, maar uiterlijk twee maanden na de datum waarop hij de laatstgenoemde leeftijd bereikt;

2°. dat, ingeval de eerste termijn eerder aan hem wordt uitgekeerd dan nadat hij de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, heeft bereikt, de periode van twintig jaar, bedoeld in de eerste volzin, wordt vermeerderd met het aantal jaren tussen het tijdstip van het uitkeren van de eerste termijn en de laatstgenoemde leeftijd;

3°. dat, ingeval de omzetting, bedoeld in artikel 38n, tweede lid, zoals dat artikel luidde op 31 december 2019, meer dan twee maanden later plaatsvindt dan nadat hij de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, heeft bereikt, de eerste termijn aan hem wordt uitgekeerd direct na het moment van omzetting en de periode van twintig jaar, bedoeld in de eerste volzin, wordt verminderd met het aantal jaren tussen het tijdstip van het uitkeren van de eerste termijn en de laatstgenoemde leeftijd;

b. bij overlijden van de werknemer of gewezen werknemer terwijl ingevolge onderdeel a nog geen termijnen zijn ingegaan:

1°. dat de termijnen binnen twaalf maanden na het overlijden ingaan;

2°. dat de termijnen worden uitgekeerd aan zijn erfgenamen, voor zover dit natuurlijke personen zijn.

3. Indien ingevolge het tweede lid, onderdelen a of b, termijnen zijn ingegaan en de genietter van de termijnen overlijdt, gaat het recht op de nog niet uitgekeerde termijnen over op zijn erfgenamen, voor zover dit natuurlijke personen zijn.

4. De artikelen 19a en 19b, zoals die artikelen luiden op 31 december 2016, de artikelen 3.83 en 7.2 van de Wet inkomstenbelasting 2001, zoals die artikelen luiden op 31 december 2016, de artikelen 2.8, tweede lid, 2.9 en 3.136 van de Wet inkomstenbelasting 2001, artikel 30i van de Algemene wet inzake rijksbelastingen, de artikelen 25, vijfde lid, en 26, derde lid, van de Invorderingswet 1990 en artikel 32,

derde lid, van de Successiewet 1956 zijn van overeenkomstige toepassing op aanspraken ingevolge een oudedagsverplichting als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 38q

1. Voor een pensioenregeling als bedoeld in artikel 18, zoals dat luidde op 31 december 2022, die na 31 december 2022 niet voldoet aan hoofdstuk IIB blijven de artikelen 18 tot en met 18ga alsmede de daarop gebaseerde bepalingen, zoals deze luiden op 31 december 2022, van toepassing.

2. Bij de toepassing van het eerste lid wordt voor:

a. het aantal deelnemingsjaren, bedoeld in de artikelen 18, tweede lid, onderdeel a, en 18e, eerste lid, onderdeel c, zoals deze artikelen luiden op 31 december 2022, gelezen: 415/6 deelnemingsjaren;

b. de leeftijd, bedoeld in artikel 18e, eerste lid, onderdeel b, tweede lid en derde lid, zoals dit luidde op 31 december 2022, gelezen: 645/6-jarige leeftijd;

c. de leeftijd, bedoeld in artikel 18e, vijfde lid, zoals dit luidde op 31 december 2022, gelezen: 665/6-jarige leeftijd.

Artikel 38r

1. Indien wordt voldaan aan de voorwaarden, genoemd in artikel 220e, eerste lid, onderdelen a en b, van de Pensioenwet, of artikel 214d, eerste lid, onderdelen a en b, van de Wet verplichte beroepspensioenregeling, wordt in afwijking in zoverre van artikel 18a, eerste lid, de maximale premie per dienstjaar bepaald aan de hand van de volgende tabel.

Indien de belastingplichtige bij het einde van het kalenderjaar

bedraagt de premie ten hoogste het volgende percentage van de pensioengrondslag

15 jaar of ouder, doch jonger dan 20 jaar is	19,0%
20 jaar of ouder, doch jonger dan 25 jaar is	19,8%
25 jaar of ouder, doch jonger dan 30 jaar is	21,0%
30 jaar of ouder, doch jonger dan 35 jaar is	22,6%
35 jaar of ouder, doch jonger dan 40 jaar is	24,4%
40 jaar of ouder, doch jonger dan 45 jaar is	26,4%
45 jaar of ouder, doch jonger dan 50 jaar is	28,6%
50 jaar of ouder, doch jonger dan 55 jaar is	31,0%
55 jaar of ouder, doch jonger dan 60 jaar is	33,8%
60 jaar of ouder, doch jonger dan 65 jaar is	37,0%
65 jaar of ouder is	40,0%

De eerste zin is van overeenkomstige toepassing op de pensioenregeling van een directeur-grotaandeelhouder als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet.

2. De in het eerste lid opgenomen premiepercentages worden, indien toepassing van artikel 18a, zesde of zevende lid, leidt tot een wijziging van het percentage, bedoeld in artikel 18a, eerste lid, bij of krachtens algemene maatregel van bestuur gewijzigd. Een wijziging ingevolge de eerste zin wordt bekendgemaakt ten minste drie kalenderjaren voordat deze toepassing vindt en wordt bepaald door de premiepercentages, genoemd in het eerste lid, te herijken op basis van het rendement dat wordt gehanteerd voor de toepassing van artikel 18a, zesde lid.

3. Een verhoging of een verlaging van de percentages, genoemd in het eerste lid, als gevolg van toepassing van het tweede lid, werkt niet terug voor dienstjaren voor het tijdstip van die verhoging of verlaging.

4. Indien in enig jaar minder premie in aanmerking is genomen dan mogelijk was op grond van het eerste lid, kan het niet in aanmerking genomen bedrag alsnog in aanmerking worden genomen, voor zover dit niet in een eerder jaar op grond van dit lid in aanmerking is genomen

Artikel 38s

Indien een pensioenregeling op grond van artikel 150f van de Pensioenwet of artikel 145e van de Wet verplichte beroepspensioenregeling voorziet in een compensatie wordt het percentage, bedoeld in artikel 18a, eerste lid, met 3 procentpunt verhoogd. De premie voor het ouderdomspensioen en partnerpensioen bij overlijden op of na pensioendatum bedraagt zonder de premie ten behoeve van de compensatie ten hoogste het percentage, bedoeld in artikel 18a, eerste lid, van de pensioengrondslag. De eerste en tweede zin zijn van overeenkomstige toepassing op de pensioenregeling van een directeur-groootaandeelhouder als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet.

Artikel 38t

1. De premie, genoemd in artikel 18a, eerste en tiende lid, dan wel artikel 38r, eerste en vierde lid, zijn niet van toepassing op dienstjaren die uiterlijk op 31 december 2022 eindigen.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op dienstjaren die na 31 december 2022 eindigen en waarvoor met toepassing van artikel 38q opbouw van pensioen heeft plaatsgevonden volgens de normeringen en begrenzingen uit de artikelen 18 tot en met 18ga alsmede de daarop gebaseerde bepalingen, zoals deze luiden op 31 december 2022.

Artikel 39f

1. Met betrekking tot op 31 december 2013 bestaande aanspraken op periodieke uitkeringen ter vervanging van gederfd of te derven loon als bedoeld in de artikelen 11, eerste lid, onderdeel g, en 37, zoals die op 31 december 2013 luiden, en daarmee gelijkgestelde bedragen als bedoeld in artikel 11a, eerste lid, zoals dat op 31 december 2013 luidde, blijven de artikelen 10, vijfde lid, onderdelen b en c, 11, eerste lid, onderdeel g, en vierde lid, 11a, 19a, 19b, achtste lid, 32bb, zesde en achtste lid, en 37, zoals die op 31 december 2013 luiden, alsmede de daarop gebaseerde bepalingen, van toepassing.

2. In afwijking in zoverre van het eerste lid mag de waarde van de aanspraak, het te goed van de stamrechtspaarrekening of de waarde van het stamrechtbeleggingsrecht geheel of gedeeltelijk op een eerder tijdstip worden uitgekeerd dan in de artikelen 11 en 11a, zoals die op 31 december 2013 luiden, en de daarop gebaseerde bepalingen, is bepaald.

3. Een aanspraak op periodieke uitkeringen als bedoeld in het eerste lid die op de uiterste ingangsdatum, bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel g, onder 1°, of artikel 11a, derde lid, onderdeel a, onder 1°, of onderdeel b, onder 1°, zoals deze artikelen luiden op 31 december 2013, nog niet tot uitkering is gekomen, omdat de omvang van de uitkeringen nog moet worden vastgesteld, wordt geacht te zijn afgekocht op de datum, bedoeld in de tweede zin, onderscheidenlijk derde zin, indien op die datum nog geen vaststelling van de omvang van de uitkeringen heeft plaatsgevonden. Bij in leven zijn van de werknemer of gewezen werknemer is de datum waarop de aanspraak op periodieke uitkeringen ingevolge de eerste zin wordt geacht te zijn afgekocht 31 december van het kalenderjaar volgend op het kalenderjaar waarin de uiterste ingangsdatum, bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel g, onder 1°, of artikel 11a, derde lid, onderdeel a, onder 1°, zoals deze artikelen luiden op 31 december 2013, is gelegen. Bij overlijden van de werknemer of gewezen werknemer

is de datum waarop de aanspraak op periodieke uitkeringen ingevolge de eerste zin wordt geacht te zijn afgekocht 31 december van het kalenderjaar volgend op het kalenderjaar waarin de uiterste ingangsdatum, bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel g, onder 1°, of artikel 11a, derde lid, onderdeel b, onder 1°, zoals deze artikelen luiden op 31 december 2013, is gelegen. De data, bedoeld in de tweede en derde zin, kunnen door de inspecteur worden uitgesteld wanneer door bijzondere omstandigheden de omvang van de uitkeringen niet voor die data is vastgesteld.

Wet Inkomstenbelasting 2001

Artikel 1.7. Lijfrenten en pensioenen

1. In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder lijfrente:

- a. een aanspraak volgens een overeenkomst van levensverzekering op vaste en gelijkmatige periodieke uitkeringen die eindigen uiterlijk bij overlijden, welke aanspraak niet kan worden afgekocht, vervreemd, prijsgegeven, of formeel of feitelijk tot voorwerp van zekerheid kan dienen, anders dan op grond van artikel 3.126, eerste lid, onderdeel d, onder 2°, of ten behoeve van uitstel van betaling op grond van artikel 25, vijfde lid, Invorderingswet 1990, alsmede de met een zodanige aanspraak verband houdende aanspraak op winstuitkeringen;
- b. een aanspraak op het tegoed van een lijfrenterekening of op de waarde van een lijfrentebeleggingsrecht (artikel 3.126a), welke aanspraak niet kan worden afgekocht, vervreemd, prijsgegeven, of formeel of feitelijk tot voorwerp van zekerheid kan dienen, anders dan op grond van artikel 3.126a, tweede lid, onderdeel d, onder 2°, of ten behoeve van uitstel van betaling op grond van artikel 25, vijfde lid, Invorderingswet 1990, alsmede de met een zodanige aanspraak verband houdende aanspraak op winstuitkeringen.

2. In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder pensioenregeling:

- a. een pensioenregeling overeenkomstig de wettelijke bepalingen van de loonbelasting;
- b. een pensioenregeling waaraan wordt deelgenomen op grond van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000, de Wet op het notarisambt of de Wet verplichte beroepspensioenregeling, zowel voor het deel waarvoor deelneming verplicht is (basispensioenregeling) als voor de vrijwillige aanvulling daarop.

c. een regeling van een andere mogendheid, die volgens de belastingwetten van dat land, welke naar aard en strekking overeenkomen met de Nederlandse loonbelasting of de inkomstenbelasting, als een pensioenregeling wordt beschouwd;

d. een pensioenregeling van een internationale organisatie;

e. een pensioenregeling als bedoeld in artikel 6A van de Wet loonbelasting BES.

3. Aanspraken op periodieke uitkeringen waarvan de uitkeringen zijn ingegaan en waarvan de hoogte van de uitkeringen niet voor de gehele uitkeringsperiode in geldeenheden is vastgesteld, worden gelijkgesteld met aanspraken op vaste en gelijkmatige periodieke uitkeringen indien de aanspraken en uitkeringen voldoen aan bij ministeriële regeling te stellen regels.

4. Een aanspraak op het tegoed van een lijfrenterekening of op de waarde van een lijfrentebeleggingsrecht als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, is, voor zover de ter zake ingeleigde bedragen in aanmerking konden worden genomen voor de bepaling van het belastbare inkomen uit werk en woning, niet vatbaar voor beslag.

5. Onder een pensioenregeling als bedoeld in het tweede lid, onderdeel b, wordt mede begrepen hetgeen wordt verkregen als gevolg van de voldoening van een te hoge premie die niet is gecorrigeerd binnen zes maanden na afloop van het kalenderjaar, bedoeld in artikel 36, onderdeel c, van de Wet verplichte beroepspensioenregeling of artikel 26, onderdeel c, van de Pensioenwet.

6. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld op grond waarvan een regeling als bedoeld in het tweede lid, onderdeel b, die vrijwillig wordt voortgezet nadat de arbeidsverhouding op grond waarvan deelneming aan die pensioenregeling was verplicht is geëindigd, tevens als pensioenregeling wordt aangemerkt.

Artikel 3.18. Premies voor beroeps- of bedrijfstakpensioenregeling

1. Bij het bepalen van de winst komen premies voor een pensioenregeling als bedoeld in artikel 1.7, tweede lid, onderdeel b, van de belastingplichtige uitsluitend in aftrek indien die regeling voldoet aan de in de artikelen 18, eerste en tweede lid, 18a, 18b, 18c, 18d, 18f, 18ga, 38b, 38c, 38r, 38s en 38t, van de Wet op de loonbelasting 1964 en de bij of krachtens het vijfde lid gestelde normeringen en beperkingen. Bij de toepassing van de eerste zin zijn de artikelen 19a, eerste lid, onderdelen a, b, c en d, en derde lid, 19c en 19d van de Wet op de loonbelasting 1964 van overeenkomstige toepassing.
2. Bij het bepalen van de winst komen niet in aftrek premies als bedoeld in het eerste lid, voor zover deze zijn gebaseerd op een hoger inkomen dan het voor de belastingplichtige geldende pensioengevend inkomen.
3. Bij het bepalen van de winst komen mede niet in aftrek premies voor vrijwillige aanvulling als bedoeld in artikel 1.7, tweede lid, onderdeel b, voor zover deze per jaar meer bedragen dan een derde van de over dat jaar verschuldigde premies voor de basispensioenregeling.
4. Voor de beoordeling of is voldaan aan de normeringen en beperkingen, bedoeld in het eerste lid, wordt verstaan onder:
 - a. werknemer: deelnemer aan een pensioenregeling als bedoeld in artikel 1.7, tweede lid, onderdeel b;
 - b. gevallen voorzien bij of krachtens de Pensioenwet: gevallen voorzien bij of krachtens de Pensioenwet, de Wet op het notarisambt of de Wet verplichte beroepspensioenregeling;
 - c. dienstjaar: jaar waarin wordt deelgenomen in een pensioenregeling op grond van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000, de Wet op het notarisambt of de Wet verplichte beroepspensioenregeling;

- d. pensioengevend loon: pensioengevend inkomen, bestaande uit de winst uit onderneming vóór toevoeging aan en afnemering van de oudedagsreserve en vóór de ondernemersaftrek en vermeerderd met de ten laste van de winst gebrachte premies uit hoofde van een pensioenregeling als bedoeld in artikel 1.7, tweede lid, onderdeel b, van de belastingplichtige, in het derde kalenderjaar voorafgaande aan het dienstjaar, bedoeld in onderdeel c, waarbij het pensioengevend inkomen ten minste wordt gesteld op nihil;
 - e. dienstbetrekking: arbeidsverhouding als gevolg waarvan deelneming aan een pensioenregeling als bedoeld in artikel 1.7, tweede lid, onderdeel b, verplicht is op grond van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000, de Wet op het notarisambt of de Wet verplichte beroepspensioenregeling.
5. Voor de toepassing van dit artikel kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld met betrekking tot:
 - a. de overeenkomstige toepassing van de artikelen 18a, eerste en derde lid, en 18ga, eerste lid, van de Wet op de loonbelasting 1964;
 - b. perioden die mede in aanmerking kunnen worden genomen als dienstjaren, als mede de gedurende deze perioden met pensioengevend inkomen gelijk te stellen bedragen;
 - c. de met pensioengevend inkomen gelijk te stellen bedragen gedurende ten hoogste de eerste drie jaar van deelneming in een pensioenregeling op grond van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000, de Wet op het notarisambt of de Wet verplichte beroepspensioenregeling;
 - d. de situatie waarin het pensioengevend inkomen is verlaagd in verband met ziekte, arbeidsongeschiktheid, zwangerschap of bevalling van de deelnemer;
 - ~~e. het met het bereikbaar pensioengevend loon, bedoeld in de artikelen 18b en 18c van de Wet op de loonbelasting 1964, gelijk te stellen bereikbaar pensioengevend inkomen;~~

e. het laatstgenoten pensioengevend loon, bedoeld in de artikelen 18b en 18c van de Wet op de loonbelasting 1964.

Artikel 3.27. Loon- en prijswijzigingen na afloop jaar en betaling

1. De in artikel 3.26 bedoelde kosten en lasten worden in afwijking van dat artikel uiterlijk in aanmerking genomen in het jaar van betaling. Daarbij wordt een betaling vóór de aanvang van het kalenderjaar of binnen zes maanden na afloop van het kalenderjaar gelijkgesteld met een betaling in het jaar.

2. Het eerste lid is voor pensioenvoorzieningen van toepassing indien de betalingen plaatsvinden in de vorm van krachtens een pensioenregeling verschuldigde premies of koopsommen aan een pensioenfonds of een verzekeringsmaatschappij. Daarbij blijft het in de premies of koopsommen begrepen bestanddeel voor toekomstige wijzigingen in de hoogte van lonen of prijzen buiten aanmerking voorzover dit bestanddeel uitgaat boven het bedrag dat nodig is om de opgebouwde pensioenrechten, ter zake waarvan aan het fonds of de maatschappij geen premies of koopsommen meer moeten worden betaald, te kunnen aanpassen aan een wijziging in de hoogte van lonen of prijzen van 4% per jaar.

Artikel 3.28. Loon- en prijswijzigingen na afloop jaar en rekenrente pensioenvoorzieningen

Voor de toepassing van de artikelen 3.26 en 3.27 wordt een verband met wijzigingen in de hoogte van lonen of prijzen na afloop van het jaar ten aanzien van kosten en lasten die betrekking hebben op pensioenvoorzieningen, niet aanwezig geacht, indien die kosten en lasten betrekking hebben op een pensioengrondslag die is gebaseerd op een loon dat niet uitgaat boven het loon bij het einde van het jaar, en bij de berekening van die kosten en lasten in feite een rekenrente in aanmerking is genomen van ten minste 4%.

Artikel 3.29. Waardering pensioenverplichtingen en soortgelijke verplichtingen

De waardering van pensioenverplichtingen en andere soortgelijke verplichtingen vindt plaats met inachtneming van algemeen aanvaarde actuariële grondslagen, waarbij een rekenrente in aanmerking wordt genomen van ten minste 4%.

Artikel 3.67. Toegang toevoegingen oudedagsreserve

1. De ondernemer die aan het urencriterium voldoet en bij de aanvang van het kalenderjaar de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, nog niet heeft bereikt, kan bij het bepalen van de in een kalenderjaar genoten winst over dat jaar toevoegen aan de oudedagsreserve.

2. De voorwaarde inzake het urencriterium geldt niet bij de extra toevoeging op de voet van artikel 3.69, eerste lid, aanhef en onderdeel b.

Artikel 3.68. Toevoegingen

1. De toevoeging aan de reserve over een kalenderjaar bedraagt 9,44% van de winst die de belastingplichtige als ondernemer uit een onderneming geniet, maar niet meer dan € 9.632. De op grond van de eerste ~~vel~~zin bepaalde toevoeging wordt verminderd met de ten laste van die winst gekomen premies en andere bijdragen uit hoofde van pensioenregelingen.

2. De op grond van het eerste lid berekende toevoeging bedraagt ten hoogste het bedrag waarmee het ondernemingsvermogen bij het einde van het kalenderjaar de oudedagsreserve bij het begin van het kalenderjaar te boven gaat.

3. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder winst verstaan: de winst voor toevoeging aan en afnemering van de oudedagsreserve en vermeerderd met de premies en andere bijdragen als bedoeld in het eerste lid, maar met uitzondering van de winst waarop een regeling ter voorkoming van dubbele belasting van toepassing is.

4. Het in het eerste lid genoemde percentage wordt jaarlijks bij algemene maatregel van bestuur gewijzigd. Bij deze wijziging wordt het in het eerste lid genoemde percentage verlaagd met 0,36%-punt indien het verschil tussen de voor het kalenderjaar van wijziging geldende pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, afgerond op hele jaren naar beneden, en de voor het aan dat kalenderjaar voorafgaande kalenderjaar geldende pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, afgerond op hele jaren naar beneden, één jaar bedraagt. Een wijziging ingevolge de eerste volzin van het in het eerste lid genoemde percentage wordt bekendgemaakt ten minste een jaar voordat deze toepassing vindt.

Artikel 3.69. Extra toevoegingen

1. Het bedrag dat volgens artikel 3.68, eerste lid, aan de oudedagsreserve wordt toegevoegd, kan worden vermeerderd:
 - a. met het bedrag waarmee in het voorafgaande kalenderjaar de oudedagsreserve volgens artikel 3.70, eerste lid, aanhef en onderdeel b, geheel of gedeeltelijk is afgenomen en waarop artikel 3.72, derde lid, geen toepassing heeft gevonden;
 - b. met de belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen, bedoeld in artikel 3.100, eerste lid, onderdeel b, en de negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen die ten aanzien van de belastingplichtige in aanmerking worden genomen in verband met de toepassing van artikel 14c van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 ten aanzien van de vennootschap waarvan de belastingplichtige aandeelhouder is voorzover deze uitkeringen, verstrekkingen en negatieve uitgaven verband houden met een lijfrente die in het kader van de afname van een oudedagsreserve van de belastingplichtige is gevormd.
2. Het bedrag dat na de vermeerdering van het eerste lid, onderdeel a, aan de oudedagsreserve kan worden toegevoegd, kan niet uitgaan boven het verschil tussen het

bedrag van het ondernemingsvermogen bij het einde van het kalenderjaar en het bedrag van de oudedagsreserve bij het begin van het kalenderjaar.

Artikel 3.70. Afnemingen

1. De oudedagsreserve neemt af met:
 - a. een door de belastingplichtige te kiezen bedrag, maar met ten hoogste het bedrag van de premies voor lijfrenten die in het kalenderjaar als uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking worden genomen;
 - b. het bedrag waarmee de oudedagsreserve het ondernemingsvermogen bij het einde van het kalenderjaar overtreft indien:
 - 1°. in het kalenderjaar de onderneming of een gedeelte van de onderneming is gestaakt;
 - 2°. de belastingplichtige bij de aanvang van het kalenderjaar de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, heeft bereikt of
 - 3°. de belastingplichtige in het kalenderjaar en in het voorafgaande kalenderjaar niet aan het urencriterium voldoet.

2 Het bedrag van de afnemingen wordt in de winst opgenomen.

Artikel 3.82. Uitbreiding begrip loon

Tot loon wordt gerekend:

- a. wat wordt genoten:
 - 1°. ter vervanging van gederfd of te derven loon;
 - 2°. ter zake van het staken of nalaten van werkzaamheden voorzover het genotene niet is aan te merken als resultaat uit overige werkzaamheden;
- b. uitkeringen op grond van een pensioenregeling van een andere mogendheid als bedoeld in artikel 1.7, tweede lid, onderdeel c, behoudens voorzover aannemelijk is dat over de aanspraken ingevolge die pensioenregeling heffing naar het inkomen

heeft plaatsgevonden die naar aard en strekking overeenkomt met de loonbelasting of de inkomstenbelasting.

c. uitkeringen op grond van een pensioenregeling van een internationale organisatie, behoudens voorzover aannemelijk is dat over de aanspraken ingevolge die pensioenregeling een heffing naar het inkomen heeft plaatsgevonden die naar aard en strekking overeenkomt met de loonbelasting of de inkomstenbelasting.

Artikel 3.83. Pensioen in grensoverschrijdende situaties

1. Tot loon wordt gerekend de waarde in het economische verkeer van opgebouwde aanspraken uit een pensioenregeling, indien de belastingplichtige die werknemer of gewezen werknemer is in de zin van de wettelijke bepalingen van de loonbelasting en aan wie het pensioen is toegezegd, ophoudt binnenlands belastingplichtige te zijn anders dan door overlijden, of indien na zijn overlijden de gerechtigde tot de uitkeringen ophoudt binnenlands belastingplichtige te zijn. Onder ophouden binnenlands belastingplichtig te zijn wordt mede verstaan de situatie waarin de belastingplichtige voor de toepassing van de Belastingregeling voor het Koninkrijk, de Belastingregeling voor het land Nederland of een verdrag ter voorkoming van dubbele belasting wordt geacht geen inwoner van Nederland meer te zijn.

2. Tot loon wordt gerekend, tenzij het eerste lid toepassing vindt, de waarde in het economische verkeer van opgebouwde aanspraken uit een pensioenregeling indien de verplichtingen waarop de aanspraken berusten, geheel of gedeeltelijk zijn ondergebracht bij een ander lichaam dan bedoeld in artikel 19a, eerste lid, onderdelen a, b en d, van de Wet op de loonbelasting 1964.

3. De waarde van de opgebouwde aanspraken wordt verminderd met de waarde van de aanspraken die niet ten laste is gekomen van belastbaar inkomen uit werk en woning.

4. Indien het eerste of het tweede lid toepassing vindt met betrekking tot de waarde van aanspraken die op grond van het eerste of tweede lid dan wel artikel 7.2, achtste lid, onderdeel a, eveneens is begrepen in het belastbare inkomen uit werk en woning van een vorig kalenderjaar, wordt, onder bij ministeriële regeling te stellen voorwaarden, het belastbare inkomen uit werk en woning van dat vorige kalenderjaar met die waarde van de aanspraken verlaagd. De inspecteur vermindert dienovereenkomstig de conserverende aanslag over dat jaar bij voor bezwaar vatbare beschikking. Rechtsmiddelen tegen deze beschikking kunnen uitsluitend betrekking hebben op de grootte van de vermindering.

5. Indien artikel 19b van de Wet op de loonbelasting 1964 toepassing heeft gevonden, wordt het loon verminderd met de waarde van de aanspraken die tot het loon zijn gerekend met toepassing van het tweede lid, voorzover de belasting ter zake van de waarde van die aanspraken is voldaan.

6. Bij algemene maatregel van bestuur worden aanwijzingen gegeven met betrekking tot de bepaling van de waarde in het economische verkeer van de opgebouwde aanspraken.

7. Op verzoek van de belastingplichtige wordt, indien de waarde van aanspraken op grond van het eerste of tweede lid dan wel artikel 7.2, achtste lid, onderdeel a, is begrepen in het belastbare inkomen uit werk en woning van een vorig kalenderjaar, en 1°. wordt voldaan aan de voorwaarden voor uitstel van betaling bedoeld in artikel 25, vijfde lid, van de Invorderingswet 1990, en 2°. de verplichtingen waarop de aanspraken berusten geheel zijn ondergebracht bij een verzekeraar als bedoeld in artikel 19a, eerste lid, onderdelen a, b of d, van de Wet op de loonbelasting 1964, het belastbare inkomen uit werk en woning van dat vorige kalenderjaar met die waarde van de aanspraken verlaagd. De inspecteur vermindert dienovereenkomstig de conserverende aanslag over dat jaar bij voor

bezwaar vatbare beschikking. Rechtsmiddelen tegen deze beschikking kunnen uitsluitend betrekking hebben op de grootte van de vermindering.

8. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld op grond waarvan om doelmatigheidsredenen toepassing van het eerste en tweede lid achterwege kan blijven.

Artikel 3.100. Belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen

1. Belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen zijn:

- a. de aangewezen periodieke uitkeringen en verstrekkingen;
 - b. termijnen van lijfrenten als bedoeld in artikel 3.124, eerste lid, onderdeel b, en in artikel 3.125 en andere periodieke uitkeringen en verstrekkingen als bedoeld in artikel 3.124, eerste lid, onderdeel c, en in artikel 3.126a;
 - c. uitkeringen en verstrekkingen op grond van een buitenlandse voorziening waarvan de strekking overeenkomt met een inkomensvoorziening als bedoeld in afdeling 3.7, behoudens voorzover aannemelijk is dat met de voor die voorziening betaalde premies geen rekening is gehouden bij een heffing naar het inkomen;
 - d. uitkeringen en verstrekkingen op grond van een pensioenregeling als bedoeld in artikel 1.7, tweede lid, onderdeel b, alsmede uitkeringen en afkoopsommen als bedoeld in artikel 3.135, zesde lid;
- verminderd met de daarop drukkende aftrekbare kosten, bedoeld in artikel 3.108.

2. In afwijking in zoverre van artikel 2.14 wordt de belastbaarheid van uitkeringen op grond van buitenlandse regelingen die naar aard en strekking overeenkomen met uitkeringen op grond van de Algemene Kinderbijslagwet beheerst door deze afdeling.

3. In afwijking in zoverre van het eerste lid worden niet tot de belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen gerekend termijnen van nettolijfrenten als bedoeld in afdeling 5.3A.

Artikel 3.101. Aangewezen periodieke uitkeringen en verstrekkingen

1. Aangewezen periodieke uitkeringen en verstrekkingen zijn de periodieke uitkeringen en verstrekkingen die:

- a. worden ontvangen op grond van een publiekrechtelijke regeling;
- b. worden ontvangen op grond van een rechtstreeks uit het familierecht voortvloeiende verplichting, tenzij de uitkeringen of verstrekkingen worden ontvangen van bloed- of aanverwanten in de rechte lijn of in de tweede graad van de zijlijn;
- c. in rechte vorderbaar zijn en niet de tegenwaarde voor een prestatie vormen, tenzij de uitkeringen of verstrekkingen worden ontvangen van een bloed- of aanverwant in de rechte lijn of in de tweede graad van de zijlijn dan wel de genierter behoort tot het huishouden van de schuldenaar;
- d. niet in rechte vorderbaar zijn en worden ontvangen van een rechtspersoon.

2. Indien verstrekkingen als bedoeld in het eerste lid, onderdelen b of c, worden ontvangen in de vorm van huisvesting ter zake van een woning of een gedeelte van een woning, worden die verstrekkingen voorzover zij afkomstig zijn van een beperkt gerechtigde tot die woning of gedeelte van die woning gesteld op de huurwaarde respectievelijk een evenredig deel van de huurwaarde berekend volgens artikel 3.112.

Artikel 3.102. Algemene uitbreidingen aangewezen uitkeringen

1. Tot de aangewezen periodieke uitkeringen en verstrekkingen behoort wat wordt ontvangen ter vervanging van gederfde of te derven periodieke uitkeringen en verstrekkingen.

2. Het eerste lid is niet van toepassing voorzover wat wordt ontvangen ter vervanging van de gederfde of te derven periodieke uitkeringen en verstrekkingen bestaat uit een recht op soortgelijke periodieke uitkeringen en verstrekkingen.

3. Tot de aangewezen periodieke uitkeringen en verstrekkingen behoort wat in het kader van echtscheiding of scheiding van tafel en bed wordt ontvangen ter zake van het recht op verrekening van:

a. pensioenrechten;

b. lijfrenten en andere inkomensvoorzieningen voorzover de daarvoor betaalde premies als uitgave voor inkomensvoorziening in aanmerking zijn genomen.

4. Het derde lid is niet van toepassing voorzover wat wordt ontvangen bestaat uit een lijfrente of een andere inkomensvoorziening en de daarvoor betaalde premies als uitgave voor inkomensvoorziening in aanmerking zijn genomen.

5. Tot wat wordt ontvangen ter zake van het recht op verrekening bedoeld in het derde lid, behoort niet een recht op periodieke uitkeringen en verstrekkingen dat is toegekend door degene die tot de verrekening verplicht is.

Artikel 3.105. Specifieke uitbreidingen familierechtelijke uitkeringen

1. Tot de periodieke uitkeringen en verstrekkingen die worden ontvangen op grond van een rechtstreeks uit het familierecht voortvloeiende verplichting behoren de periodieke uitkeringen en verstrekkingen voorzover zij zijn overeengekomen in het kader van echtscheiding of scheiding van tafel en bed ter verrekening van:

a. pensioenrechten;

b. lijfrenten en andere inkomensvoorzieningen voorzover de daarvoor betaalde premies als uitgave voor inkomensvoorziening in aanmerking zijn genomen.

2. Tot de periodieke uitkeringen en verstrekkingen die worden ontvangen op grond van een rechtstreeks uit het familierecht voortvloeiende verplichting behoren de periodieke uitkeringen en verstrekkingen die dienen ter vervanging van dergelijke periodieke uitkeringen en verstrekkingen.

3. Het eerste en het tweede lid zijn uitsluitend van toepassing op periodieke uitkeringen en verstrekkingen die worden gedaan door degene die tot de verrekening respectievelijk de vervanging verplicht is.

Artikel 3.106. Uitbreidingen uitkeringen uit inkomensvoorzieningen

1. Voorzover ter zake van een lijfrente of een andere aanspraak uit een inkomensvoorziening als bedoeld in artikel 3.100, eerste lid, onderdeel b, dan wel een aanspraak op grond van een pensioenregeling als bedoeld in artikel 3.100, eerste lid, onderdeel d, op enig moment negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking worden genomen, behoort op dat tijdstip mede tot de uitkeringen als bedoeld in genoemd onderdeel b of d, de waarde in het economische verkeer van de aanspraak voorzover deze de ter zake van de aanspraak in aanmerking genomen negatieve uitgaven te boven gaat.

2. Tot de uitkeringen op grond van een buitenlandse voorziening als bedoeld in artikel 3.100, eerste lid, onderdeel c, behoort mede:

a. wat wordt genoten ter vervanging van gederfde of te derven zodanige uitkeringen;

b. wat met betrekking tot een recht op zodanige uitkeringen wordt genoten ter zake van vervreemding of het onherroepelijk worden van de begunstiging.

3. Voor de toepassing van het tweede lid, onderdeel b, wordt als op het tijdstip van vervreemding of onherroepelijk worden van de begunstiging genoten bedrag aange-merkt, de waarde in het economische verkeer van het in dat onderdeel bedoelde recht. De vorige volzin is niet van toepassing indien de verkrijger of de begunstigde

een natuurlijk persoon is en het verkregen recht geen deel uitmaakt van het vermogen van een voor zijn rekening gedreven onderneming. Met vervreemding wordt gelijkgesteld het brengen in het vermogen van een onderneming.

Artikel 3.107. Uitgezonderde uitkeringen uit inkomensvoorzieningen

1. Tot de uitkeringen uit inkomensvoorzieningen bedoeld in artikel 3.100, eerste lid, onderdeel b, en de uitkeringen uit pensioenregelingen als bedoeld in artikel 3.100, eerste lid, onderdeel d, behoren niet uitkeringen op grond van een voorziening waarvan de waarde op grond van artikel 3.106 in aanmerking is genomen.

2. Artikel 2.14, tweede lid, is niet van toepassing op het recht waaruit deze uitkeringen voortvloeien.

Artikel 3.107a. Bepaling omvang belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen

1. Voor het bepalen van de omvang van belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen als bedoeld in artikel 3.100, eerste lid, onderdeel b, ingevolge een overeenkomst ter zake waarvan de belastingplichtige aannemelijk heeft gemaakt dat de betaalde premies en bedragen geheel of gedeeltelijk niet als uitgave voor inkomensvoorziening in aanmerking zijn genomen, worden op de termijn of uitkering tot het in het tweede lid aangegeven maximum in mindering gebracht de betaalde premies en bedragen waarvan aannemelijk is dat die niet als uitgave voor inkomensvoorziening in aanmerking zijn genomen en voor zover die in mindering te brengen premies en bedragen niet reeds:

- a. bij een eerdere termijn of uitkering ingevolge dit lid in mindering zijn gebracht, of
- b. bij een afkoop ingevolge artikel 3.137, tweede lid, in mindering zijn gebracht.

2. Van de in een kalenderjaar betaalde premies en bedragen die niet als uitgave voor inkomensvoorziening in aanmerking zijn genomen, kan ten hoogste € 2 269 op de voet van dit artikel en artikel 3.137 in mindering worden gebracht, met dien

verstande dat ingeval in een kalenderjaar ter zake van meerdere overeenkomsten premies en bedragen zijn betaald die niet als uitgave voor inkomensvoorziening in aanmerking zijn genomen het maximum van € 2269 geldt voor het totaal van die premies en bedragen.

Artikel 3.108. Aftrekbare kosten van aangewezen uitkeringen en van uitkeringen uit inkomensvoorzieningen

Aftrekbare kosten van uitkeringen en verstrekkingen zijn de daarop drukkende kosten voorzover zij zijn gemaakt tot verwerving, inning en behoud van die uitkeringen en verstrekkingen. De kosten kunnen in mindering worden gebracht voorzover zij in hun totale omvang niet overtreffen wat gebruikelijk is.

Artikel 3.109. Van aftrek uitgesloten kosten

Tot de aftrekbare kosten van uitkeringen en verstrekkingen behoren niet renten van schulden, kosten van geldleningen daaronder begrepen. Artikel 3.14, zesde lid, en artikel 3.16, negende lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 3.124. Uitgaven voor inkomensvoorzieningen

1. Uitgaven voor inkomensvoorzieningen zijn de op de belastingplichtige drukkende:

- a. premies voor lijfrenten als bedoeld in artikel 1.7, eerste lid, onderdeel a, die dienen ter compensatie van een pensioentekort tot de in de artikelen 3.127, 3.128 en 3.129 genoemde bedragen;
- b. premies voor lijfrenten als bedoeld in artikel 1.7, eerste lid, onderdeel a, waarvan de termijnen toekomen aan een meerderjarig invalide kind of kleinkind en uitsluitend eindigen bij het overlijden van de gerechtigde;
- c. premies voor aanspraken op periodieke uitkeringen en verstrekkingen ter zake van invaliditeit, ziekte of ongeval, waarvan de uitkeringen toekomen aan de belastingplichtige en

d. bijdragen ingevolge artikel 66a, derde lid, Algemene nabestaandenwet.

2. Waar in deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verwezen naar een lijfrente als bedoeld in artikel 3.124 wordt daaronder tevens verstaan een tegoed van een lijfrenterekening als bedoeld in artikel 3.126a of de waarde van een lijfrentebeleggingsrecht als bedoeld in artikel 3.126a.

Artikel 3.125. Lijfrentevoorzieningen

1. Als lijfrenten als bedoeld in artikel 1.7, eerste lid, onderdeel a, die dienen ter compensatie van een pensioentekort worden aangemerkt:

a. lijfrenten als bedoeld in artikel 1.7, eerste lid, onderdeel a, waarvan de termijnen toekomen aan de belastingplichtige, ingaan uiterlijk **op het tijdstip waarop** hij de leeftijd bereikt die vijf jaar hoger is dan de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, en uitsluitend eindigen bij zijn overlijden;

b. lijfrenten als bedoeld in artikel 1.7, eerste lid, onderdeel a, waarvan de termijnen toekomen aan een natuurlijk persoon en ingaan bij het overlijden van de belastingplichtige, van zijn partner of zijn gewezen partner, waarbij indien de termijnen toekomen aan een van hun bloed- of aanverwanten, niet zijnde de partner of gewezen partner, in de rechte lijn of in de tweede of derde graad van de zijlijn, deze uitsluitend eindigen hetzij bij het overlijden van de gerechtigde hetzij uiterlijk op het tijdstip waarop deze de leeftijd van 30 jaar bereikt;

c. lijfrenten als bedoeld in artikel 1.7, eerste lid, onderdeel a, waarvan de termijnen toekomen aan de belastingplichtige, een looptijd hebben van ten minste vijf jaar, niet eerder ingaan dan in het jaar waarin hij de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, bereikt en uiterlijk ingaan in het jaar waarin hij de leeftijd bereikt die vijf jaar hoger is dan de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, voor

zover het gezamenlijke bedrag aan termijnen van die lijfrenten – beoordeeld naar het tijdstip van premiebetaling – niet meer beloopt dan € 22.735 per jaar.

2. In afwijking van artikel 1.7, eerste lid, kan voor rechten als bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en c zijn overeengekomen dat het bedrag van de uitkeringen als gevolg van het overlijden van de partner of gewezen partner afneemt tot ten hoogste 70% van het bedrag dat gold vóór het overlijden.

3. In afwijking van artikel 1.7, eerste lid, is voor rechten als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, waarvan de termijnen eindigen uiterlijk op het tijdstip waarop de gerechtigde de leeftijd van 30 jaar bereikt de grootte van de kans op overlijden van de gerechtigde niet van belang.

Artikel 3.126. Toegelaten aanbieders

1. Premies voor lijfrenten als bedoeld in artikel 1.7, eerste lid, onderdeel a, worden alleen in aanmerking genomen indien zij zijn verschuldigd aan:

a. een van de volgende verzekeraars die de lijfrenteverplichting rekent tot het binnenlandse ondernemingsvermogen:

1°. een verzekeraar als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht;

2°. een in Nederland wonend natuurlijk persoon die niet is de echtgenoot, of een in Nederland gevestigd lichaam, mits de lijfrenten zijn bedongen als tegenprestatie voor de overdracht van een onderneming of een gedeelte van een onderneming aan die persoon of dat lichaam, maar tot ten hoogste het bedrag van de met of bij die overdracht behaalde winst en het bedrag van de afnemingen van de oudedagsreserve volgens artikel 3.70 in het jaar van de overdracht;

b. een lichaam dat volgens artikel 5, eerste lid, onderdeel b, van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 is vrijgesteld van die belasting;

c. een niet in Nederland gevestigd pensioenfonds of lichaam dat het levensverzekeringsbedrijf uitoefent, mits de premies worden voldaan ter vrijwillige voortzetting van een pensioenregeling of terzake van een lijfrente die reeds voor het ontstaan van de binnenlandse belastingplicht is verzekerd bij dat fonds of dat lichaam en dat fonds of lichaam voldoet aan door Onze Minister te stellen voorwaarden;

d. een pensioenfonds of lichaam dat bevoegd het verzekeringsbedrijf uitoefent, anders dan bedoeld in de onderdelen a, b en c, dat door Onze Minister, onder door hem te stellen voorwaarden, is aangewezen en dat zich tegenover Onze Minister heeft verplicht:

1°. te voldoen aan voorwaarden met betrekking tot het verschaffen van inlichtingen over de uitvoering van de regeling, en

2°. zekerheid te stellen voor de invordering van de belasting die is verschuldigd door toepassing van de artikelen 3.133, 3.135 en 3.136, dan wel de belastingplichtige zich heeft verplicht deze zekerheid te stellen.

2. Voor premies voor aanspraken op periodieke uitkeringen en verstrekkingen ter zake van invaliditeit, ziekte of ongeval is het eerste lid, onderdelen a, onder 1°, b, c, en d van overeenkomstige toepassing.

3. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld met betrekking tot de in het eerste lid, onderdeel d, bedoelde aanwijzing.

Artikel 3.126a. Uitgaven voor inkomensvoorzieningen via een lijfrenterekening of een lijfrentebeleggingsrecht

1. Met premies voor lijfrenten als bedoeld in artikel 1.7, eerste lid, onderdeel a, die dienen ter compensatie van een pensioentekort als bedoeld in artikel 3.124, eerste lid, onderdeel a, worden gelijkgesteld de bedragen die door de belastingplichtige zijn overgemaakt naar een door hem bij een bank of beleggingsonderneming als omschreven in het tweede lid aangehouden geblokkeerde rekening waarop gelden

worden aangehouden of die wordt aangehouden ter uitvoering van transacties in financiële instrumenten als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht (lijfrenterekening) of die door hem zijn overgemaakt naar een beheerder van een beleggingsinstelling of instelling voor collectieve belegging in effecten als omschreven in dat lid, ter verkrijging van een of meer geblokkeerde rechten van deelneming in die instelling (lijfrentebeleggingsrecht), waarbij:

a. de met de overgemaakte bedragen behaalde rendementen worden bijgeboekt op de lijfrenterekening, onderscheidenlijk worden aangewend ter verkrijging van lijfrentebeleggingsrechten, en

b. het tegoed van de lijfrenterekening, onderscheidenlijk de waarde van het lijfrentebeleggingsrecht, uitsluitend kan worden aangewend ter verkrijging van een lijfrente als bedoeld in artikel 3.125, dan wel overeenkomstig de in het vierde tot en met zevende lid opgenomen voorwaarden uitsluitend kan worden uitgekeerd in termijnen.

Met betrekking tot deze overgemaakte bedragen is artikel 3.126 niet van toepassing.

2. Een bank, beleggingsonderneming of beheerder als bedoeld in het eerste lid is:

a. een financiële onderneming die ingevolge de Wet op het financieel toezicht in Nederland het bedrijf van bank mag uitoefenen, mits deze onderneming de verplichting ingevolge de lijfrenterekening voor de heffing van de vennootschapsbelasting rekent tot het binnenlandse ondernemingsvermogen;

b. een financiële onderneming die ingevolge de Wet op het financieel toezicht in Nederland het bedrijf van beleggingsonderneming mag uitoefenen, en die is gevestigd in Nederland;

c. een financiële onderneming die ingevolge de Wet op het financieel toezicht in Nederland het bedrijf van beleggingsinstelling of instelling voor collectieve belegging in effecten mag uitoefenen, en die is gevestigd in Nederland;

d. een onderneming of instelling die bevoegd als bank, als beleggingsonderneming of als beheerder van een beleggingsinstelling of instelling voor collectieve belegging in effecten optreedt, anders dan bedoeld in onderdeel a, onderdeel b, onderscheidenlijk onderdeel c, die door Onze Minister, onder door hem te stellen voorwaarden, is aangewezen en die zich tegenover Onze Minister heeft verplicht:

1°. te voldoen aan voorwaarden met betrekking tot het verschaffen van inlichtingen over de uitvoering van de regeling, en

2°. zekerheid te stellen voor de invordering van de belasting die is verschuldigd door de toepassing van de artikelen 3.133 en 3.136, dan wel de belastingplichtige zich heeft verplicht deze zekerheid te stellen.

3. De rekeninghouder van een lijfrenterekening en de houder van een lijfrentebeleggingsrecht worden hierna aangeduid als verzekeringnemer en ook overigens gelijkgesteld met verzekeringnemer.

4. Voor zover het tegoe van de lijfrenterekening, onderscheidenlijk de waarde van het lijfrentebeleggingsrecht niet is aangewend ter verkrijging van een lijfrente als bedoeld in artikel 3.125, dient het tegoe van de rekening, onderscheidenlijk de waarde van het recht in vaste en gelijkmatige termijnen met een gelijke tussenperiode van ten hoogste een jaar te worden uitgekeerd. Voorts geldt daarbij:

a. bij in leven zijn van de verzekeringnemer:

1°. dat de termijnen aan hem worden uitgekeerd en de eerste termijn wordt uitgekeerd uiterlijk **op het tijdstip waarop** hij de leeftijd bereikt die vijf jaar hoger is dan de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet;

2°. dat, ingeval de eerste termijn wordt uitgekeerd vóór **het tijdstip waarop** hij de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene

Ouderdomswet, bereikt, de periode tussen de eerste termijn en de laatste termijn ten minste 20 jaar bedraagt, vermeerderd met het aantal jaren tussen het tijdstip van het uitkeren van de eerste termijn en de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, van de verzekeringnemer;

3°. dat, ingeval de eerste termijn wordt uitgekeerd na het kalenderjaar waarin hij de leeftijd heeft bereikt die een jaar lager is dan de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, de periode tussen de eerste termijn en de laatste termijn ten minste 5 jaar bedraagt indien het gezamenlijke bedrag aan termijnen in een kalenderjaar niet meer beloopt dan € 22.735, en ten minste 20 jaar bedraagt, **verminderd met het aantal jaren tussen het tijdstip waarop hij de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, heeft bereikt en het tijdstip van het uitkeren van de eerste termijn**, indien het gezamenlijke bedrag aan termijnen in een kalenderjaar meer beloopt dan dat bedrag;

4°. dat, ingeval de uitkering van de eerste termijn plaatsvindt binnen zes maanden na het overlijden van de partner of gewezen partner van de verzekeringnemer, in afwijking van het onder 2° en 3° bepaalde, de periode tussen de eerste termijn en de laatste termijn ten minste 5 jaar bedraagt;

b. bij overlijden van de verzekeringnemer terwijl ingevolge onderdeel a nog geen termijnen zijn ingegaan:

1°. dat de termijnen direct ingaan en worden uitgekeerd aan een natuurlijk persoon;

2°. dat, ingeval de termijnen toekomen aan een bloed- of aanverwant, niet zijnde de partner of gewezen partner, in de rechte lijn of in de tweede of derde graad van de zijlijn die ouder is dan 30 jaar, de periode tussen de eerste termijn en de laatste termijn ten minste 20 jaar bedraagt;

3°. dat, ingeval de termijnen toekomen aan een bloed- of aanverwant, niet zijnde de partner of gewezen partner, in de rechte lijn of in de tweede of derde graad van de zijlijn die jonger is dan 30 jaar, de periode tussen de eerste termijn en de laatste termijn hetzij ten minste 5 jaar bedraagt doch nimmer meer dan het aantal jaren dat deze bloed- of aanverwant jonger is dan 30 jaar ten tijde van het uitkeren van de eerste termijn, hetzij ten minste 20 jaar bedraagt;

4°. dat, ingeval de termijnen toekomen aan een ander persoon dan bedoeld onder 2° en 3°, de periode tussen de eerste termijn en de laatste termijn ten minste 5 jaar bedraagt.

5. In afwijking van het eerste lid mag het tegoed van een lijfrenterekening, onderscheidenlijk de waarde van een lijfrentebeleggingsrecht, waarvan de termijnen nog niet zijn ingegaan, in één termijn worden uitgekeerd, mits de waarde in het economische verkeer van dat tegoed, onderscheidenlijk van dat recht, op het onmiddellijk aan het tijdstip van uitkering voorafgaande tijdstip niet meer bedraagt dan € 4.607. Voor de toepassing van de eerste volzin worden lijfrenterekeningen en lijfrentebeleggingsrechten die de belastingplichtige aanhoudt bij eenzelfde bank, beleggingsonderneming of beheerder van een beleggingsinstelling of instelling voor collectieve belegging in effecten, geacht tezamen één rekening onderscheidenlijk één beleggingsrecht te vormen.

6. Indien ingevolge het vierde lid, onderdeel a of b, termijnen zijn ingegaan en de genietster van de termijnen voor uitkering van de laatste termijn overlijdt, gaat het recht op de nog niet uitgekeerde termijnen over op zijn erfgenamen.

7. Artikel 1.7, derde lid, is van overeenkomstige toepassing met betrekking tot de termijnen, bedoeld in het vierde lid en zesde lid.

8. Voor de toepassing van deze wet en de daarop berustende bepalingen en van de Wet op de loonbelasting 1964 en de daarop berustende bepalingen worden de

termijnen, bedoeld in het vierde lid, vijfde lid en zesde lid, gelijkgesteld met periodieke uitkeringen en verstrekkingen.

9. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld met betrekking tot de in het tweede lid, onderdeel c, bedoelde aanwijzing.

10. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld voor de toepassing van dit artikel.

Artikel 3.127. In aanmerking te nemen premies voor lijfrenten

1. Indien de belastingplichtige bij de aanvang van het kalenderjaar nog niet de **leeftijd heeft bereikt die vijf jaar hoger is dan de** pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, **heeft bereikt** kan hij, vanwege een pensioentekort in het voorafgaande kalenderjaar, premies voor lijfrenten als bedoeld in artikel 3.124, eerste lid, onderdeel a, in aanmerking nemen tot een gezamenlijk bedrag van ten hoogste **30%** van de premiegrondslag, waarbij op de uitkomst van deze berekening nog in aftrek komt de volgens het vierde lid bepaalde verminderingen in verband met de opbouw van pensioenaanspraken en dotaties aan de oudedagsreserve.

2. Indien de belastingplichtige in de aan het kalenderjaar voorafgaande periode van **tien** jaar minder premies voor lijfrenten in aanmerking heeft genomen dan mogelijk was op grond van het eerste lid kan hij, op bij zijn aangifte gedaan verzoek, het niet aangewende bedrag, voor zover dit niet in een eerder jaar op grond van dit lid in aanmerking is genomen, te beginnen met het in het oudste jaar niet aangewende bedrag, in het kalenderjaar alsnog in aanmerking nemen. Het alsnog in aanmerking te nemen bedrag bedraagt ten hoogste **€ 38.000**. ~~Voor de belastingplichtige die bij het begin van het kalenderjaar een leeftijd heeft bereikt die ten hoogste tien jaar lager is dan de in dat kalenderjaar geldende pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, wordt het in de vorige volzin genoemde bedrag van € 7.587 verhoogd tot € 14.978.~~

3. De premiegrondslag bestaat uit het gezamenlijke bedrag in het voorafgaande kalenderjaar van:

- a. de winst uit onderneming vóór toevoeging aan en afnemning van de oudedagsreserve en vóór de ondernemersaftrek;
- b. het belastbare loon;
- c. het belastbare resultaat uit overige werkzaamheden;
- d. de belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen;

van de belastingplichtige waarvan ten hoogste € 114.866 in aanmerking wordt genomen, verminderd met een bedrag van € 14.802.

4. Voor de toepassing van het eerste lid wordt:

- a. de vermindering in verband met de opbouw van pensioenaanspraken gesteld op: ~~6,27 keer de aan het voorafgaande kalenderjaar toe te rekenen aangroei van het bedrag van de jaarlijkse uitkeringen van de aan de belastingplichtige toekomende aanspraken volgens een pensioenregeling voorzover deze aangroei het gevolg is van de toeneming van de diensttijd in dat kalenderjaar~~ het gezamenlijke bedrag van de in het voorafgaande kalenderjaar in pensioenregelingen van de belastingplichtige ingelegde premies voor ouderdomspensioen en partnerpensioen op of na pensioendatum, exclusief de premie voor een compensatie als bedoeld in artikel 38s van de Wet op de loonbelasting 1964, vermeerderd met het gezamenlijke bedrag van de door de belastingplichtige in het voorafgaande kalenderjaar voor een nettopensioen als bedoeld in artikel 5.17 betaalde of verrekenende premies, gedeeld door de nettofactor, bedoeld in artikel 5.16, vierde lid;
- b. de vermindering in verband met dotaties aan de oudedagsreserve gesteld op het bedrag waarmee de toevoeging aan de oudedagsreserve in het voorafgaande

kalenderjaar overtreft de afnemning van die reserve bij het einde van dat kalenderjaar volgens artikel 3.70, eerste lid, onderdeel b.

5. Indien de belastingplichtige in het kalenderjaar een onderneming – of een gedeelte daarvan – waaruit hij als ondernemer winst geniet staakt, wordt op zijn verzoek in afwijking van de voorgaande leden voor de berekening van hetgeen in het kalenderjaar aan lijfrentepremies in aanmerking kan worden genomen, niet uitgegaan van de voor die berekening relevante gegevens van het voorafgaande kalenderjaar, maar van die van het kalenderjaar zelf. Alsdan wordt voor de toepassing van het eerste en tweede lid in het volgende kalenderjaar de premiegrondslag vermindert met de daarin begrepen stakingswinst.

~~6. Het in het eerste lid genoemde percentage wordt jaarlijks bij algemene maatregel van bestuur gewijzigd. De wijziging vindt voor het eerst plaats per 1 januari 2015. Bij deze wijziging wordt het in het eerste lid genoemde percentage verlaagd met 0,5%-punt maal het aantal jaren waarmee ingevolge artikel 18a, achtste lid, van de Wet op de loonbelasting 1964 de in artikel 18a, zesde lid, van die wet genoemde pensioenrichtleeftijd wordt gewijzigd. Een wijziging ingevolge de eerste volzin van het in het eerste lid genoemde percentage wordt bekendgemaakt ten minste een jaar voordat deze toepassing vindt.~~

~~7. De in het vierde lid, onderdeel a, genoemde vermenigvuldigingsfactor wordt jaarlijks bij algemene maatregel van bestuur gewijzigd. De wijziging vindt voor het eerst plaats per 1 januari 2015. Bij deze wijziging wordt de in het vierde lid, onderdeel a, genoemde vermenigvuldigingsfactor verlaagd met 0,23 maal het aantal jaren waarmee ingevolge artikel 18a, achtste lid, van de Wet op de loonbelasting 1964 de in artikel 18a, zesde lid, van die wet genoemde pensioenrichtleeftijd wordt gewijzigd. Een wijziging ingevolge de eerste volzin van de in het vierde lid, onderdeel a, genoemde vermenigvuldigingsfactor wordt bekendgemaakt ten minste een jaar voordat deze toepassing vindt.~~

6. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld met betrekking tot de bepaling van de in het vierde lid, onderdeel a, bedoelde waardeaan groei van pensioenaanspraken en de verstrekking van informatie daaromtrent.

Artikel 3.128. Omzetting oudedagsreserve in lijfrente

Een belastingplichtige met een oudedagsreserve kan, vanwege de omzetting van die oudedagsreserve in een lijfrente, premies voor lijfrenten als bedoeld in artikel 3.124, eerste lid, onderdeel a, in aanmerking nemen tot een gezamenlijk bedrag van ten hoogste het bedrag van de afneming in het kalenderjaar van die reserve volgens artikel 3.70, eerste lid, onderdeel a.

Artikel 3.129. Omzetting stakingswinst in lijfrente

1. Een ondernemer die in het kalenderjaar een onderneming – of een gedeelte daarvan – waaruit hij als ondernemer winst geniet staakt kan, vanwege de omzetting van de stakingswinst in een lijfrente, premies voor lijfrenten als bedoeld in artikel 3.124, eerste lid, onderdeel a, in aanmerking nemen tot een gezamenlijk bedrag van ten hoogste het bedrag van de winst behaald met of bij die staking, maar tot niet meer dan het in het tweede lid aangegeven maximum verminderd met het in het derde lid bedoelde bedrag aan reeds opgebouwde voorzieningen.

2. Het maximum bedraagt:

a. € 480.686 in de gevallen waarin:

1°. de ondernemer ten tijde van het staken een leeftijd heeft bereikt die ten hoogste vijf jaar lager is dan de ten tijde van het staken geldende pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet;

2°. de ondernemer ten tijde van het staken voor 45% of meer arbeidsongeschikt is en de hem toekomende termijnen van lijfrenten ingaan binnen zes maanden na het staken of

3°. de onderneming wordt gestaakt door het overlijden van de ondernemer;

b. € 240.352 in de gevallen – andere dan die van onderdeel a – waarin:

1°. de ondernemer ten tijde van het staken een leeftijd heeft bereikt die ten hoogste vijftien jaar lager is dan de ten tijde van het staken geldende pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, of

2°. de aan de ondernemer toekomende termijnen van lijfrenten dadelijk ingaan;

c. € 120.183 in de overige gevallen.

3. Het bedrag aan reeds opgebouwde voorzieningen is de som van:

a. de waarde in het economische verkeer ten tijde van het staken van de in artikel 3.13, eerste lid, onderdelen b en c, bedoelde aanspraken;

b. het bedrag van de oudedagsreserve bij de aanvang van het kalenderjaar;

c. de bedragen die op grond van artikel 3.127, eerste en tweede lid, en artikel 3.128 in de voorafgaande kalenderjaren in aanmerking zijn genomen;

d. de bedragen die reeds eerder volgens het eerste lid in aanmerking zijn genomen.

4. Voor de toepassing van dit artikel wordt de belastingplichtige, bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, onderdeel a, als ondernemer aangemerkt, indien de medegerechtigdheid van de belastingplichtige de rechtstreekse voortzetting vormt van zijn gerechtigdheid of medegerechtigdheid als ondernemer.

5. Voor de toepassing van het tweede lid, onderdeel a, onder 2°, wordt de ondernemer beschouwd voor 45% of meer arbeidsongeschikt te zijn indien hij aannemelijk maakt dat hij door ziekte of gebreken niet in staat is om ten minste 55% te verdienen van wat lichamelijk en geestelijk gezonde belastingplichtigen die overigens in gelijke omstandigheden verkeren, kunnen verdienen, en daartoe ook hetzij in het afgelopen

jaar niet in staat is geweest hetzij vermoedelijk in het eerstkomende jaar niet in staat zal zijn.

Artikel 3.130. Tijdstip aftrek premies voor lijfrenten

1. Premies voor lijfrenten komen voor aftrek in aanmerking op het tijdstip waarop deze zijn betaald of verrekend, voorzover de verrekening niet leidt tot een schuldig gebleven bedrag.

2. Een belastingplichtige kan premies voor lijfrenten als bedoeld in de artikelen 3.127, **zesde** lid, 3.128 en 3.129 die binnen zes maanden na afloop van het kalenderjaar door hem zijn betaald of verrekend, naar bij de aangifte gemaakte keuze nog aanmerken als premies die zijn betaald of verrekend in het kalenderjaar.

3. Bij wijziging van binnenlandse belastingplicht in buitenlandse belastingplicht in het kalenderjaar kan de belastingplichtige premies voor lijfrenten naar bij de aangifte gemaakte keuze aanmerken als premies die zijn betaald of verrekend in de periode van binnenlandse belastingplicht in het kalenderjaar, indien de premies zijn betaald of verrekend in de periode van de buitenlandse belastingplicht in het kalenderjaar of, indien het betreft premies voor lijfrenten als bedoeld in het tweede lid, binnen zes maanden na afloop van het kalenderjaar.

Artikel 3.131. Aftrek premies voor lijfrenten na overlijden ondernemer

1. Een belastingplichtige kan als uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking komende premies voor onmiddellijk ingaande lijfrenten op zijn verzoek, in afwijking in zoverre van de artikel 3.124, eerste lid, onderdeel a, artikel 3.125, eerste lid, en artikel 3.126a, eerste lid, niet bij hem zelf in aanmerking nemen, maar, als uitgaven voor inkomensvoorzieningen, bij degene door het overlijden van wie een onderneming is gestaakt, waarbij deze wordt geacht de verzekeringnemer te zijn. Hierbij geldt als voorwaarde dat de premies zijn betaald of verrekend binnen zes maanden na het overlijden en in de overeenkomst waarbij de lijfrenten zijn

bedongen, is opgenomen dat een verzoek zal worden gedaan om toepassing van deze bepaling.

2. In afwijking van artikel 3.126, eerste lid, onderdeel a, onder 2°, kunnen in situaties, bedoeld in het eerste lid, ook in aanmerking komen premies voor lijfrenten die zijn verschuldigd aan degene die de onderneming voortzet, onder voorwaarde dat deze in Nederland woont of is gevestigd en de lijfrenteverplichting tot zijn binnenlandse ondernemingsvermogen rekent.

3. Het eerste lid is niet van toepassing voorzover de premies meer bedragen dan op grond van artikelen 3.128 en 3.129 is toegestaan.

4. De bij de overledene in aanmerking te nemen premies worden in aanmerking genomen op het tijdstip van zijn overlijden.

5. Het verzoek wordt gedaan bij de aangifte van de overledene.

Artikel 3.132. Negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen

Negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen zijn teruggaven van uitgaven voor inkomensvoorzieningen.

Artikel 3.133. Uitbreiding begrip negatieve uitgaven bij handelen in strijd met de voorwaarden

1. Voorzover zich met betrekking tot een aanspraak op lijfrente of periodieke uitkeringen als bedoeld in artikel 3.124, eerste lid, onderdelen b en c, artikel 3.125 of artikel 3.126a een in het tweede lid genoemde omstandigheid voordoet, worden de premies en bedragen die zijn betaald voor die aanspraak en het daarover behaalde rendement (artikel 3.137) bij de verzekeringnemer dan wel, indien deze is overleden, bij de gerechtigde tot de aanspraak als negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking genomen.

2. Het eerste lid vindt toepassing indien:

- a. het een aanspraak als bedoeld in artikel 3.124, eerste lid, onderdeel b of onderdeel c, betreft en de aanspraak zodanig wordt gewijzigd dat deze niet langer aan de in dat onderdeel gestelde voorwaarden voldoet;
 - b. het een aanspraak als bedoeld in artikel 3.125 betreft en de aanspraak – beoordeeld vanuit de verzekeringnemer – zodanig wordt gewijzigd dat deze niet langer aan de in dat artikel gestelde voorwaarden voldoet;
 - c. het een aanspraak als bedoeld in artikel 3.125 betreft en de aanspraak zodanig wordt gewijzigd dat indien de gewijzigde aanspraak van begin af aan zou zijn bedongen het op grond van de artikelen 3.127 en 3.129 in totaal aanmerking te nemen bedrag aan premies voor lijfrenten lager zou zijn geweest dan het in aftrek gebrachte bedrag;
 - d. de aanspraak wordt afgekocht of vervreemd, behoudens ingeval een aanspraak op lijfrente of periodieke uitkeringen waarvan nog geen termijnen zijn vervallen, in één bedrag wordt uitgekeerd en de waarde in het economische verkeer van die aanspraak op het onmiddellijk aan het tijdstip van afkoop voorafgaande tijdstip niet meer bedraagt dan € 4.607; deze uitkering in één bedrag wordt als een termijn van lijfrente aangemerkt. Artikel 3.126a, vijfde lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing;
 - e. de aanspraak formeel of feitelijk voorwerp van zekerheid wordt, anders dan ten behoeve van uitstel van betaling op grond van artikel 25, vijfde lid, van de Invoeringswet 1990;
 - f. het een aanspraak betreft waarvoor als verzekeraar optreedt een persoon of lichaam als bedoeld in artikel 3.126, eerste lid, onderdeel a, onder 2°, en de aanspraak wordt prijsgegeven, behoudens voorzover de aanspraak niet voor verwezenlijking vatbaar is;
 - g. de verzekeraar of de in artikel 3.126, eerste lid, onderdeel d, onder 2°, bedoelde belastingplichtige niet langer voldoet aan de in artikel 3.126 gestelde voorwaarden;
 - h. de lijfrenteverplichting overgaat, of beoordeeld aan het einde van het kalenderjaar in enig voorafgaand jaar is overgegaan, op een ander pensioenfonds of lichaam dat bevoegd is het levensverzekeringsbedrijf te uitoefenen dan bedoeld in artikel 3.126, eerste lid, onderdeel a, onder 1°, onderdeel b of onderdeel d, ter verwerving van pensioenrechten in het kader van de aanvaarding van een dienstbetrekking buiten Nederland teneinde een pensioenbreuk als gevolg van deze aanvaarding te voorkomen;
 - i. de lijfrenteverplichting, anders dan bedoeld onder h, geheel of gedeeltelijk overgaat op een andere verzekeraar dan bedoeld in artikel 3.126, eerste lid, onderdeel a, onder 1°, onderdeel b of onderdeel d;
 - j. de aanspraak bij het einde van het kalenderjaar is ondergebracht bij een verzekeraar als bedoeld in artikel 3.126, eerste lid, onderdeel c;
 - k. een pensioentekort waarvoor premies voor lijfrenten in aanmerking zijn genomen op de voet van artikel 3.127, eerste of tweede lid, nadien wordt gecompenseerd door middel van verbetering van een aanspraak ingevolge een pensioenregeling.
3. Een aanspraak op lijfrente die op de contractueel overeengekomen datum nog niet komt tot uitkering van termijnen omdat de omvang van die termijnen nog moet worden vastgesteld, wordt op de hierna aangeduide uiterste datum geacht te zijn afgekocht indien op die datum nog geen termijnen zijn vastgesteld of omzetting in een andere zodanige aanspraak nog niet heeft plaatsgevonden. De uiterste datum is 31 december van het kalenderjaar volgend op het kalenderjaar van de contractueel overeengekomen datum bij leven en 31 december van het tweede kalenderjaar volgend op het kalenderjaar van de contractueel overeengekomen datum bij overlijden, welke termijn door de inspecteur kan worden verlengd wanneer door bijzondere

omstandigheden de omvang van de termijnen niet eerder is vastgesteld of omzetting nog niet heeft plaatsgevonden.

4. Onder overgang van de lijfrenteverplichting wordt mede verstaan herverzekering indien de lijfrente is bedongen bij een verzekeraar als bedoeld in artikel 3.126, eerste lid, onderdeel a, onder 2°, of artikel 3.131, tweede lid.

5. Het tweede lid, aanhef en onderdeel i, heeft mede betrekking op verplichtingen die betrekking hebben op aanspraken op periodieke uitkeringen en verstrekkingen ter zake van invaliditeit, ziekte of ongeval.

6. Voorzover voor de belasting die betrekking heeft op de premies voor een aanspraak, en het daarover behaalde rendement, die volgens het eerste lid in samenhang met het tweede lid, onderdelen h en j, als negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking zijn genomen, uitstel van betaling is verleend volgens artikel 25, vijfde lid, van de Invorderingswet 1990, wordt het eerste lid voor het overige geacht geen toepassing te hebben gevonden op die premies en het behaalde rendement.

7. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld met betrekking tot het bepaalde in het tweede lid, aanhef en onderdeel k.

8. Met betrekking tot een inkomensvoorziening via een lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht worden onder de in het tweede lid genoemde omstandigheden mede begrepen omstandigheden die overeenkomen met de in het tweede lid omschreven omstandigheden.

9. Bij een gehele of gedeeltelijke afkoop van een aanspraak op lijfrente als bedoeld in artikel 3.125 of artikel 3.126a vindt het eerste lid geen toepassing indien:

a. de verzekeringnemer dan wel, indien deze is overleden, de gerechtigde tot de aanspraak langdurig arbeidsongeschikt is en voldoet aan bij ministeriële regeling te stellen voorwaarden ter zake van deze arbeidsongeschiktheid;

b. de verzekeringnemer dan wel, indien deze is overleden, de gerechtigde tot de aanspraak op het moment van afkoop nog niet de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, heeft bereikt; en

c. het gezamenlijke bedrag van hetgeen ter zake van dergelijke afkopen in het kalenderjaar wordt ontvangen niet meer bedraagt dan € 43.012, dan wel, indien dat hoger is, niet meer dan het gemiddelde van de premiegrondslag, bedoeld in artikel 3.127, derde lid, vermeerderd met **de in het vierde lid van dat artikel vermelde franchise**, van het kalenderjaar en het voorafgaande kalenderjaar.

Hetgeen wordt ontvangen ter zake van een afkoop als bedoeld in de eerste volzin, wordt als een termijn van lijfrente aangemerkt.

Artikel 3.134. Handelingen die niet leiden tot een negatieve uitgave

1. Voorzover een lijfrente als bedoeld in de artikelen 3.124 en 3.125 wordt omgezet in een ander zodanig recht, wordt het tweede recht beschouwd als een voortzetting van het eerste.

2. Artikel 3.133 is niet van toepassing indien een belastingplichtige in het kader van de verdeling van een gemeenschap bij echtscheiding of scheiding van tafel en bed, ter voldoening of afkoop van een verplichting tot het doen van periodieke uitkeringen of verstrekkingen als bedoeld in artikel 3.101, eerste lid, onderdeel b, of ter voldoening aan een verplichting tot verevening van pensioenrechten:

a. een aanspraak op periodieke uitkeringen geheel of gedeeltelijk vervreemdt aan zijn binnenlands belastingplichtige gewezen echtgenoot;

b. zijn binnenlands belastingplichtige gewezen echtgenoot aanwijst als onherroepelijk begunstigde van een dergelijke aanspraak of

c. een dergelijke aanspraak omzet in een aanspraak die voor zijn binnenlands belastingplichtige gewezen echtgenoot een aanspraak is als bedoeld in de artikelen 3.124 en 3.125.

3. In de gevallen, bedoeld in het tweede lid, kan, in afwijking van artikel 3.125, eerste lid, de aanspraak zodanig worden gewijzigd dat de uitkeringen onmiddellijk na het tijdstip van de wijziging ingaan en uiterlijk eindigen bij het overlijden van de gewezen echtgenoot.

4. In de gevallen, bedoeld in het tweede lid, wordt de gewezen echtgenoot aangemerkt als verzekeringnemer van de aanspraak op periodieke uitkeringen.

5. Onze Minister kan voor gevallen of groepen van gevallen waarin artikel 3.133, tweede lid, onderdeel a, b of c, gezien de strekking van dit artikel tot onbillijkheden leidt, onder door hem te stellen voorwaarden bepalen dat dit onderdeel a, b of c niet van toepassing is.

6. Onze Minister kan onder door hem te stellen voorwaarden bepalen dat artikel 3.133, tweede lid, onderdeel i, niet van toepassing is indien de lijfrenteverplichting overgaat in verband met de overdracht van de onderneming van een verzekeraar als bedoeld in artikel 3.126, eerste lid, onderdeel a, onder 2°, of artikel 3.131, tweede lid.

Artikel 3.135. Specifieke uitbreiding begrip negatieve uitgaven bij beroepspensioenen

1. Als negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen van de verzekeringnemer dan wel, indien deze is overleden, de gerechtigde worden mede in aanmerking genomen de premies voor aanspraken uit een pensioenregeling als bedoeld in artikel 1.7, tweede lid, onderdeel b, en het daarover behaalde rendement (artikel 3.137) voorzover:

a. de aanspraak zodanig wordt gewijzigd dat deze niet langer is aan te merken als een aanspraak uit een zodanige pensioenregeling;

b. de aanspraak zodanig wordt gewijzigd dat deze geheel of gedeeltelijk niet langer bestaat uit een recht op belastbare periodieke uitkeringen of verstrekkingen;

c. de aanspraak wordt afgekocht of vervreemd;

d. de aanspraak formeel of feitelijk voorwerp van zekerheid wordt, anders dan ten behoeve van uitstel van betaling op grond van artikel 25, vijfde lid, van de Invorderingswet 1990, of

e. de verplichting inzake de aanspraak geheel of gedeeltelijk overgaat op een andere instelling dan de instelling waarbij de aanspraak op grond van de in artikel 1.7, tweede lid, onderdeel b, genoemde wettelijke regelingen is ondergebracht;

f. de zekerheidstelling wordt beëindigd door de belastingplichtige die zich op grond van artikel 3.18, vijfde lid, onderdeel f, heeft verplicht deze zekerheid te stellen.

2. Voor de toepassing van dit artikel alsmede van de artikelen 3.136 en 3.137 wordt degene die verplicht is de premies voor de aanspraak te betalen, aangemerkt als de verzekeringnemer.

3. Voorzover een in het eerste lid bedoelde aanspraak wordt omgezet in een andere zodanige aanspraak, wordt de tweede aanspraak beschouwd als een voortzetting van de eerste.

4. Het eerste lid, onderdelen a en c, is niet van toepassing indien de belastingplichtige in het kader van scheiding van tafel en bed of echtscheiding de aanspraak geheel of gedeeltelijk vervreemdt aan zijn binnenlands belastingplichtige echtgenoot of gewezen echtgenoot dan wel omzet in een zodanige aanspraak met als gerechtigde die echtgenoot of gewezen echtgenoot. Voor de toepassing van deze wet wordt de

verkregen of omgezette aanspraak geacht de voortzetting te zijn van de eerste aanspraak.

5. Onze Minister kan onder door hem te stellen voorwaarden bepalen dat het eerste lid, onderdeel e, niet van toepassing is.

6. Het eerste lid is niet van toepassing voor zover een in het eerste lid, onderdeel c, bedoelde uitkering of afkoopsom wordt uitgekeerd met toepassing van artikel 66, 67 of 68 van de Pensioenwet of artikel 78, 79 of 80 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling.

7. Het eerste lid is niet van toepassing bij een vervreemding als bedoeld in artikel 57, vijfde lid, van de Pensioenwet of artikel 68, vijfde lid, van de Wet verplichte beroepspensioenregeling of bij een vermindering als bedoeld in artikel 134, eerste lid, van de Pensioenwet of artikel 129, eerste lid, van de Wet verplichte beroepspensioenregeling.

Artikel 3.136. Uitbreiding begrip negatieve uitgaven bij emigratie

1. Bij de belastingplichtige die anders dan door overlijden ophoudt binnenlands belastingplichtige te zijn, worden indien hij verzekeringnemer, dan wel indien deze is overleden, gerechtigde is, de premies voor aanspraken als bedoeld in artikel 3.124, eerste lid, onderdelen a, b en c, die als uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aftrek zijn gebracht en de premies voor aanspraken als bedoeld in artikel 1.7, tweede lid, onderdeel b, alsmede het over die premies behaalde rendement als negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking genomen. Bij de toepassing van de eerste volzin blijven premies voor aanspraken als bedoeld in artikel 3.124, eerste lid, onderdeel c, waarvan de uitkeringen zijn ingegaan buiten beschouwing. Onder ophouden binnenlands belastingplichtig te zijn wordt mede verstaan de situatie waarin de belastingplichtige voor de toepassing van de Belastingregeling voor het Koninkrijk, de Belastingregeling voor het land Nederland of een verdrag ter voorkoming van dubbele belasting wordt geacht geen inwoner van Nederland meer te zijn.

2. Indien het eerste lid als gevolg van een regeling ter voorkoming van dubbele belasting niet kan worden toegepast, worden in afwijking in zoverre van dat lid slechts de aldaar bedoelde premies als negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking genomen. De ingevolge de vorige volzin in aanmerking te nemen premies voor aanspraken waarvan de uitkeringen zijn ingegaan, worden in aanmerking genomen tot ten hoogste het bedrag van de waarde in het economische verkeer van de aanspraak op het tijdstip dat onmiddellijk voorafgaat aan de in het eerste lid bedoelde omstandigheid.

3. Bij de belastingplichtige die anders dan door overlijden ophoudt binnenlands belastingplichtige te zijn en, in het kader van een dienstbetrekking of vroegere dienstbetrekking van hemzelf of van een ander, een aanspraak ingevolge een pensioenregeling heeft verkregen, worden, indien artikel 3.83, eerste lid, als gevolg van een regeling ter voorkoming van dubbele belasting niet kan worden toegepast, voorts als negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking genomen de aanspraken en bijdragen ingevolge die pensioenregeling voor zover deze aanspraken en bijdragen ingevolge artikel 3.81 niet tot het loon zijn gerekend. Het eerste lid, derde volzin, en het tweede lid, tweede volzin, zijn van overeenkomstige toepassing.

4. Ingeval de belastingplichtige binnen tien jaar na toepassing van het eerste lid onderscheidenlijk artikel 3.83, eerste lid, inwoner wordt van een staat als bedoeld in het tweede of derde lid, wordt het belastbare inkomen uit werk en woning van het kalenderjaar waarin de toepassing van het eerste lid onderscheidenlijk artikel 3.83, eerste lid, heeft plaatsgevonden verlaagd met het ingevolge de toepassing van het eerste lid onderscheidenlijk artikel 3.83, eerste lid, in dat belastbare inkomen uit werk en woning begrepen bedrag en verhoogd met het bedrag dat in aanmerking zou zijn genomen bij toepassing van het tweede onderscheidenlijk derde lid.

5. Ingeval de belastingplichtige na toepassing van het tweede, derde of vierde lid anders dan door overlijden ophoudt inwoner te zijn van een staat als bedoeld in het

tweede lid onderscheidenlijk derde lid en op dat moment niet binnenlands belastingplichtige wordt, is het eerste lid onderscheidenlijk artikel 3.83, eerste lid, van overeenkomstige toepassing, mits niet meer dan tien jaar zijn verstreken sinds het tijdstip waarop de belastingplichtige is opgehouden binnenlands belastingplichtige te zijn. Het ingevolge de eerste volzin als negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen onderscheidenlijk als loon in aanmerking te nemen bedrag wordt verminderd met het bedrag dat met toepassing van het tweede of vierde lid onderscheidenlijk derde of vierde lid als negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking is genomen.

6. Voorzover voor de belasting die betrekking heeft op de premies voor een aanspraak, en het daarover behaalde rendement, die volgens het eerste of vijfde lid als negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking zijn genomen uitstel van betaling is verleend volgens artikel 25, vijfde lid, van de Invorderingswet 1990, worden het eerste en vijfde lid voor het overige geacht geen toepassing te hebben gevonden op die premies en het behaalde rendement. De eerste volzin is van overeenkomstige toepassing met betrekking tot de premies, bedoeld in het tweede lid, en de aanspraken en bijdragen, bedoeld in het derde lid.

7. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de bepaling van de omvang van de premies, bedoeld in het tweede lid, en de aanspraken en bijdragen, bedoeld in het derde lid.

8. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld op grond waarvan om doelmatigheidsredenen toepassing van het eerste tot en met vijfde lid achterwege kan blijven.

Artikel 3.137. In aanmerking te nemen bedrag bij uitbreidingen van het begrip negatieve uitgaven

1. Voor de toepassing van de artikelen 3.133, 3.135 en 3.136, eerste, vijfde en zesde lid wordt het bedrag aan in aanmerking te nemen premies en bedragen en het

daarover behaalde rendement ter zake van een aanspraak of een gedeelte van een aanspraak gesteld op de waarde in het economische verkeer van die aanspraak of dat gedeelte op het tijdstip dat onmiddellijk voorafgaat aan dat waarop zich de in die artikelen bedoelde omstandigheid voordoet. Daarbij wordt de waarde in het economische verkeer van een aanspraak waarvan nog geen uitkeringen zijn vervallen, ten minste gesteld op de premies en bedragen die voor de aanspraak of een gedeelte van de aanspraak zijn betaald doch niet als negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking zijn genomen. De tweede volzin is niet van toepassing bij afkoop van aanspraken als bedoeld in artikel 3.133, eerste lid.

2. In aanvulling op het eerste lid wordt, ingeval een aanspraak wordt afgekocht, op de in het eerste lid, eerste volzin, genoemde waarde tot het in artikel 3.107a, tweede lid, aangegeven maximum in mindering gebracht de betaalde premies en bedragen ter zake waarvan de belastingplichtige aannemelijk heeft gemaakt dat deze niet als uitgave voor inkomensvoorziening in aanmerking zijn genomen voor zover die in mindering te brengen premies en bedragen niet reeds:

- a. bij een termijn of uitkering ingevolge artikel 3.107a, eerste lid, in mindering zijn gebracht, of
- b. bij een eerdere afkoop ingevolge dit lid in mindering zijn gebracht.

3. Voor de toepassing van het eerste lid en de artikelen 3.133, 3.135 en 3.136, eerste, vijfde en zesde lid blijft buiten beschouwing het behaalde rendement over een periode waarin de belastingplichtige geen binnenlands belastingplichtige is geweest.

Artikel 3.138. Verminderingen en voorkoming dubbelstellingen

1. Voorzover bij een binnenlandse belastingplichtige de negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen die op grond van artikel 3.133, tweede lid, onderdelen h of j, of artikel 3.136 in aanmerking worden genomen, eveneens zijn begrepen in het belastbare inkomen uit werk en woning van een vorig kalenderjaar, wordt, onder bij

ministeriële regeling te stellen voorwaarden, het belastbare inkomen uit werk en woning van dat vorig kalenderjaar met de daarin begrepen negatieve uitgaven verlaagd. De verlaging vindt plaats door vermindering van de conserverende aanslag over dat jaar bij voor bezwaar vatbare beschikking van de inspecteur. Rechtsmiddelen tegen deze beschikking kunnen uitsluitend betrekking hebben op de grootte van de vermindering.

2. In een kalenderjaar bedraagt het volgens artikel 3.133, tweede lid, onderdelen h en j, en artikel 3.136 in totaal in aanmerking te nemen bedrag aan negatieve uitgaven ter zake van een aanspraak niet meer dan de waarde in het economische verkeer van die aanspraak, waarbij de negatieve uitgaven in de volgorde waarin deze opkomen zo veel mogelijk worden toegerekend aan een periode van binnenlandse belastingplicht.

3. Voorzover de belasting die betrekking heeft op in aanmerking genomen negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen wordt voldaan, en die negatieve uitgaven eveneens zijn begrepen in het belastbare inkomen uit werk en woning van een ander kalenderjaar, wordt het belastbare inkomen uit werk en woning van dat andere kalenderjaar met die daarin begrepen negatieve uitgaven verlaagd. Het eerste lid, tweede en derde volzin, is van overeenkomstige toepassing.

4. Indien bij een belastingplichtige in een kalenderjaar negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking zijn genomen en hij voor de belasting die daarop betrekking heeft uitstel van betaling heeft volgens artikel 25, vijfde lid, van de Invoeringswet 1990, wordt, indien de omstandigheid waarvoor deze negatieve uitgaven in aanmerking zijn genomen zich niet meer voordoet, op zijn verzoek het belastbare inkomen uit werk en woning van dat jaar verminderd met die daarin begrepen negatieve uitgaven. Deze bepaling is van toepassing in bij ministeriële regeling te bepalen gevallen en onder bij die regeling te stellen voorwaarden. Het eerste lid, tweede en derde volzin, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 3.146. Tijdstip genieten

1. Loon, aangewezen periodieke uitkeringen en verstrekkingen, termijnen van lijfrenten en andere periodieke uitkeringen en verstrekkingen uit een inkomensvoorziening, uitkeringen op grond van een buitenlandse voorziening die naar aard en strekking overeenkomt met een inkomensvoorziening, voordelen uit eigen woning, voordelen uit kapitaalverzekeringen eigen woning, voordelen uit spaarrekening eigen woning, voordelen uit beleggingsrecht eigen woning en negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen worden – voorzover niet anders is bepaald – geacht te zijn genoten op het tijdstip waarop zij zijn:

- a. ontvangen;
- b. verrekend;
- c. ter beschikking gesteld;
- d. rentedragend geworden of
- e. vorderbaar en inbaar geworden.

2. Voor loon is artikel 13a, tweede, derde, vierde en zevende lid, van de Wet op de loonbelasting 1964 van overeenkomstige toepassing.

3. De in artikel 3.83, eerste lid, bedoelde aanspraken uit een pensioenregeling worden geacht te zijn genoten op het tijdstip dat onmiddellijk voorafgaat aan dat waarop de belastingplichtige ophoudt binnenlands belastingplichtig te zijn.

4. De in de artikelen 3.133, 3.135 en 3.136, eerste, tweede en derde lid bedoelde negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen worden geacht te zijn genoten op het tijdstip dat onmiddellijk voorafgaat aan dat waarop zich de omstandigheid voordoet, bedoeld in die artikelen.

5. De in artikel 3.136, vierde lid, bedoelde negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen worden geacht te zijn genoten op het tijdstip dat onmiddellijk voorafgaat aan dat waarop de belastingplichtige is opgehouden binnenlands belastingplichtige te zijn.

6. De in artikel 3.136, vijfde lid, eerste volzin, bedoelde negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen en de ingevolge artikel 3.136, vijfde lid, eerste volzin, als loon aan te merken aanspraken uit een pensioenregeling worden geacht te zijn genoten op het tijdstip dat onmiddellijk volgt op dat waarop zich de omstandigheid voordoet, bedoeld in die volzin.

Artikel 3.147. Tijdstip aftrek

Aftrekbare kosten en uitgaven voor inkomensvoorzieningen komen – voorzover niet anders is bepaald – voor aftrek in aanmerking op het tijdstip waarop zij zijn:

- a. betaald;
- b. verrekend;
- c. ter beschikking gesteld of
- d. rentedragend geworden.

Artikel 5.16. Vrijstelling nettolijfrenten

1. Tot de bezittingen behoren niet nettolijfrenten.

2. In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt onder een nettolijfrente verstaan:

- a. een lijfrente als bedoeld in artikel 3.125, met dien verstande dat het bedrag, genoemd in artikel 3.125, eerste lid, onderdeel c, wordt vermenigvuldigd met de nettofactor, bedoeld in het vierde lid;

b. een lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht als bedoeld in artikel 3.126a, met dien verstande dat het bedrag, genoemd artikel 3.126a, vierde lid, onderdeel a, onder 3°, wordt vermenigvuldigd met de nettofactor, bedoeld in het vierde lid, en artikel 3.126a, vijfde lid, niet van toepassing is;

indien de ter zake daarvan verschuldigde premie voldoet aan de in het derde lid genoemde voorwaarden, het opbouwen van de nettolijfrente voor de belastingplichtige vrijwillig is en in de overeenkomst met de aanbieder, bedoeld in artikel 5.16a, is opgenomen dat het een nettolijfrente betreft.

3. Een lijfrente, een lijfrenterekening of een lijfrentebeleggingsrecht als bedoeld in het tweede lid wordt uitsluitend als nettolijfrente aangemerkt, indien de ter zake daarvan verschuldigde premie:

- a. op de belastingplichtige heeft gedrukt;
- b. niet geheel of gedeeltelijk in aanmerking is genomen als uitgave voor inkomensvoorzieningen;
- c. blijft binnen de in deze afdeling gestelde begrenzungen;
- d. niet geheel of gedeeltelijk is voldaan na het einde van het kalenderjaar waarin de belastingplichtige de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, heeft bereikt.

4. De nettofactor bedraagt $(100\% - T)$, waarbij T gelijk is aan het in de laatste kolom van de in artikel 2.10, eerste lid, opgenomen tabel als derde vermelde percentage.

5. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld met betrekking tot de toepassing van dit artikel.

Artikel 5.16a. Toegelaten aanbieders

1. Als aanbieder van een nettolijfrente kan optreden:

a. een verzekeraar als bedoeld in artikel 3.126, eerste lid, onderdelen a, onder 1°, b, c en d;

b. een bank, beleggingsonderneming of beheerder van een beleggingsinstelling als bedoeld in artikel 3.126a, tweede lid.

2. Een aanbieder als bedoeld in het eerste lid die naast een nettolijfrente tevens een lijfrente als bedoeld in afdeling 3.7 uitvoert of tevens optreedt als verzekeraar van een pensioenregeling in de zin van de hoofdstukken IIB en VIII van de Wet op de loonbelasting 1964 of artikel 1.7, tweede lid, onderdeel b, voldoet aan bij ministeriële regeling te stellen voorwaarden ter voorkoming van vermenging met vermogen ten behoeve van een nettolijfrente.

Artikel 5.16b Begrenzing nettolijfrente

1. De jaarlijkse premie ter zake van alle nettolijfrenten van de belastingplichtige gezamenlijk bedraagt ten hoogste het percentage, genoemd in artikel 3.127, eerste lid, vermenigvuldigd met de nettofactor, bedoeld in artikel 5.16, vierde lid, van het gezamenlijke bedrag in het voorafgaande kalenderjaar van de inkomensbestanddelen, bedoeld in artikel 3.127, derde lid, onderdelen a tot en met d, voor zover dit bedrag het in artikel 3.127, derde lid, overtreft.

2. De ten hoogste in aanmerking te nemen premie, bedoeld in het eerste lid, wordt verminderd met de premie die in het voorafgaande kalenderjaar is ingelegd ten behoeve van een nettopensioenregeling als bedoeld in artikel 5.17, eerste lid.

3. Artikel 3.127, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat het bedrag, genoemd in artikel 3.127, tweede lid, wordt vermenigvuldigd met de nettofactor, bedoeld in artikel 5.16, vierde lid.

4. Artikel 3.127, vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5.16c. Onregelmatige handelingen met nettolijfrenten

1. Ingeval op enig tijdstip:

a. een aanspraak op een nettolijfrente niet langer als zodanig is aan te merken;

b. een aanspraak op een nettolijfrente geheel of gedeeltelijk wordt afgekocht of vreemd dan wel formeel of feitelijk voorwerp van zekerheid wordt;

c. de verplichtingen met betrekking tot een aanspraak op een nettolijfrente overgaan op een andere aanbieder dan bedoeld in artikel 5.16a;

d. de belastingplichtige een bijdrage van een inhoudingsplichtige in de zin van de Wet op de loonbelasting 1964 heeft ontvangen ten behoeve van de nettolijfrente, terwijl deze inhoudingsplichtige niet in dezelfde mate aan zijn overige werknemers die voor het overige in dezelfde omstandigheden verkeren een bijdrage heeft verstrekt;

vervalt op dat tijdstip voor de volledige aanspraak de toepassing van de vrijstelling, bedoeld in artikel 5.16, eerste lid.

2. Na toepassing van het eerste lid in het voorafgaande kalenderjaar wordt tot de bezittingen gerekend een bedrag dat gelijk is aan de helft van de waarde van de aanspraak, bedoeld in het eerste lid, aan het begin van het voorafgaande kalenderjaar, vermenigvuldigd met tien.

3. Ingeval de belastingplichtige aannemelijk maakt dat het bedrag van de belasting die is verschuldigd over het in het tweede lid genoemde bedrag, hoger is dan het totale bedrag van de belasting en de belastingrente, bedoeld in hoofdstuk VA van de Algemene wet inzake rijksbelastingen, die zouden zijn verschuldigd indien de mogelijkheid zou bestaan de in de voorafgaande jaren ingevolge artikel 5.16 genoten vrijstelling door middel van navorderingsaanslagen ongedaan te maken, wordt in afwijking van het tweede lid een bedrag tot de bezittingen gerekend ter grootte van dit totale bedrag, vermenigvuldigd met 100/1,2. Voor de toepassing van dit lid wordt voor

de berekening van de verschuldigde belasting geen rekening gehouden met het heffingvrije vermogen, bedoeld in artikel 5.5.

4. Het eerste lid is niet van toepassing op een afkoop van een nettolijfrente ingeval voldaan wordt aan de voorwaarden van artikel 3.133, negende lid, onderdelen a en b, en het gezamenlijke bedrag van hetgeen ter zake van dergelijke afkopen in het kalenderjaar wordt ontvangen niet meer bedraagt dan een bedrag gelijk aan het gemiddelde van het gezamenlijke bedrag van de inkomensbestanddelen, bedoeld in artikel 3.127, derde lid, onderdelen a, b, c en d, van het voorafgaande kalenderjaar en het daaraan voorafgaande kalenderjaar voor zover dat gezamenlijke bedrag het in het betreffende jaar in artikel 3.127, derde lid, eerstvermelde bedrag overschrijdt, vermenigvuldigd met de nettofactor, bedoeld in artikel 5.16, vierde lid.

5. Na toepassing van het eerste lid worden aan het tijdstip, bedoeld in het eerste lid, voorafgaande jaren niet meer in aanmerking genomen voor de toepassing van deze afdeling, behoudens voor de toepassing van het tweede en derde lid.

6. Voor zover een aanspraak op een nettolijfrente wordt omgezet in een andere zodanige aanspraak, wordt de tweede aanspraak beschouwd als een voortzetting van de eerste.

7. Voor de toepassing van deze afdeling en de daarop berustende bepalingen wordt niet onder afkoop verstaan het vrijvallen van een aanspraak op het tijdstip waarop de belastingplichtige ophoudt binnenlandse belastingplichtige te zijn.

8. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld met betrekking tot de toepassing van dit artikel.

Artikel 5.17. Vrijstelling nettopensioenen

1. Tot de bezittingen behoren niet aanspraken ingevolge een nettopensioenregeling.

2. In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt onder een nettopensioenregeling verstaan een regeling:

a. die ten doel heeft het treffen van een voorziening als bedoeld in artikel 18, eerste lid, onderdeel a, onder 1°, 2°, 3° of 4°, van de Wet op de loonbelasting 1964, dan wel een daarmee naar aard en strekking overeenkomende voorziening ingevolge een regeling als bedoeld in artikel 1.7, tweede lid, onderdelen b en c;

b. die voldoet aan de in artikel 18, eerste lid, onderdeel b, van de Wet op de loonbelasting 1964 gestelde voorwaarden;

c. waarvan als verzekeraar optreedt een lichaam als bedoeld in artikel 19a, eerste lid, onderdelen a, b, c en d, van de Wet op de loonbelasting 1964;

d. die blijft binnen de in of krachtens deze afdeling vastgestelde begrenzingsen.

3. Een nettopensioenregeling kan voorzien in:

a. **netto-ouderdomspensioen of nettopartnerpensioen bij overlijden op of na pensioendatum** (artikel 5.17a);

b. **nettopartnerpensioen bij overlijden voor pensioendatum** (artikel 5.17b);

c. **nettowezenpensioen** (artikel 5.17c).

Artikel 5.17a Netto-ouderdomspensioen en nettopartnerpensioen bij overlijden op of na pensioendatum

1. Een netto-ouderdomspensioen en een nettopartnerpensioen bij overlijden op of na pensioendatum worden opgebouwd over ten hoogste het bedrag dat ingevolge artikel 18ga van de Wet op de loonbelasting 1964 niet tot het pensioengevend loon behoort. De premie bedraagt ten hoogste het percentage, genoemd in artikel 18a, eerste lid, van de Wet op de loonbelasting 1964, van dat bedrag, vermenigvuldigd met de nettofactor, bedoeld in artikel 5.16, vierde lid. Bij of krachtens algemene

maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld met betrekking tot kosten die zijn begrepen in de premie, bedoeld in de tweede zin.

2. Artikel 18a, vierde en vijfde lid, van de Wet op de loonbelasting 1964 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5.17b Nettopartnerpensioen bij overlijden voor pensioendatum

1. Een nettopartnerpensioen bij overlijden voor pensioendatum bedraagt niet meer dan 50% van het bedrag dat ingevolge artikel 18ga van de Wet op de loonbelasting 1964 niet tot het laatstgenoten pensioengevend loon, bedoeld in artikel 18b, eerste lid, van die wet, behoort, vermenigvuldigd met de nettofactor, bedoeld in artikel 5.16, vierde lid.

2. Artikel 18b, tweede en derde lid, van de Wet op de loonbelasting 1964 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5.17c Nettowezenpensioen

1. Een nettowezenpensioen bedraagt voor halve wezen niet meer dan 20% van het bedrag dat ingevolge artikel 18ga van de Wet op de loonbelasting 1964 niet tot het laatstgenoten pensioengevend loon, bedoeld in artikel 18c, eerste lid, van die wet, behoort, vermenigvuldigd met de nettofactor, bedoeld in artikel 5.16, vierde lid.

2. Een nettowezenpensioen bedraagt voor volle wezen niet meer dan 40% van het bedrag dat ingevolge artikel 18ga van de Wet op de loonbelasting 1964 niet tot het laatstgenoten pensioengevend loon, bedoeld in artikel 18c, tweede lid, van die wet, behoort, vermenigvuldigd met de nettofactor, bedoeld in artikel 5.16, vierde lid.

3. Artikel 18c, derde en vierde lid, van de Wet op de loonbelasting 1964 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5.17d Overschrijding maxima nettopensioen

Artikel 18d van de Wet op de loonbelasting 1964 is van overeenkomstige toepassing op een nettoouderdomspensioen, een nettopartnerpensioen bij overlijden op of na pensioendatum, een nettopartnerpensioen bij overlijden voor pensioendatum en een nettowezenpensioen met dien verstande dat het in artikel 18d, tweede lid, van die wet genoemde bedrag wordt vermenigvuldigd met de nettofactor bedoeld in artikel 5.16, vierde lid.

Artikel 5.17e. Onregelmatige handelingen met nettopensioen

1. Ingeval op enig tijdstip:

a. een aanspraak op een nettopensioen niet langer als zodanig is aan te merken;

b. een aanspraak ingevolge een nettopensioen geheel of gedeeltelijk wordt afgekocht of vervreemd dan wel formeel of feitelijk voorwerp van zekerheid wordt;

c. de verplichtingen met betrekking tot een aanspraak op een nettopensioen overgaan op een andere verzekeraar dan bedoeld in artikel 5.17, tweede lid, onderdeel c;

d. de belastingplichtige een bijdrage van een inhoudingsplichtige in de zin van de Wet op de loonbelasting 1964 heeft ontvangen ten behoeve van het nettopensioen, terwijl deze inhoudingsplichtige niet in dezelfde mate aan zijn overige werknemers die voor het overige in dezelfde omstandigheden verkeren een bijdrage heeft verstrekt;

vervalt op dat tijdstip voor de volledige aanspraak de toepassing van de vrijstelling, bedoeld in artikel 5.17, eerste lid.

2. Na toepassing van het eerste lid in het voorafgaande kalenderjaar wordt tot de bezittingen gerekend een bedrag dat gelijk is aan de helft van de waarde van de

aanspraak, bedoeld in het eerste lid, aan het begin van het voorafgaande kalenderjaar, vermenigvuldigd met tien.

3. Ingeval de belastingplichtige aannemelijk maakt dat het bedrag van de belasting die is verschuldigd over het in het tweede lid genoemde bedrag, hoger is dan het totale bedrag van de belasting en de belastingrente, bedoeld in hoofdstuk VA van de Algemene wet inzake rijksbelastingen, die zouden zijn verschuldigd indien de mogelijkheid zou bestaan de in de voorafgaande jaren ingevolge artikel 5.17 genoten vrijstelling door middel van navorderingsaanslagen ongedaan te maken, wordt in afwijking van het tweede lid een bedrag tot de bezittingen gerekend ter grootte van dit totale bedrag, vermenigvuldigd met 100/1,2. Voor de toepassing van dit lid wordt voor de berekening van de verschuldigde belasting geen rekening gehouden met het heffingvrije vermogen, bedoeld in artikel 5.5.

4. Na toepassing van het eerste lid worden aan het tijdstip, bedoeld in het eerste lid, voorafgaande dienstjaren niet meer in aanmerking genomen voor de toepassing van deze afdeling, behoudens voor de toepassing van het tweede en derde lid.

5. Voor de toepassing van deze afdeling en de daarop berustende bepalingen:

a. wordt niet onder afkoop verstaan het vrijvallen van een aanspraak op het tijdstip waarop de belastingplichtige ophoudt binnenlandse belastingplichtige te zijn;

b. is artikel 19b, **tweede tot en met achtste lid**, van de Wet op de loonbelasting 1964 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5.17f. Delegatiebevoegdheid

1. Bij ministeriële regeling kunnen, overeenkomstig het bepaalde in artikel 3.18 en in artikel 18g van de Wet op de loonbelasting 1964, regels worden gesteld met betrekking tot de perioden die voor de toepassing van deze afdeling en de daarop berustende bepalingen in aanmerking komen als dienstjaren alsmede met betrekking tot het pensioengevend loon.

2. Bij de toepassing van deze afdeling is artikel 19d van de Wet op de loonbelasting 1964 van overeenkomstige toepassing.

3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld ter bevordering van een goede uitvoering van deze afdeling.

Artikel 6.5. Afkoop alimentatie door betaling lijfrentepremie

1. Tot de onderhoudsverplichtingen, bedoeld in artikel 6.3, eerste lid, onderdeel b, behoren afkoopsommen die worden gedaan in de vorm van een betaling van een premie voor een lijfrente aan een verzekeraar als bedoeld in artikel 3.126, eerste lid, onderdeel a, onder 1°.

2. De termijnen van de lijfrente moeten:

a. toekomen aan de gewezen echtgenoot;

b. onmiddellijk na het betalen van de premie ingaan;

c. uiterlijk bij het overlijden van de gewezen echtgenoot eindigen.

3. De voor de lijfrente betaalde premie wordt aangemerkt als een premie voor een lijfrente als bedoeld in artikel 3.124, eerste lid, onderdeel a.

4. Indien de lijfrente niet meer voldoet aan de in dit artikel bedoelde voorwaarden, wordt geacht een omstandigheid als bedoeld in artikel 3.133, tweede lid, te hebben plaats gevonden.

Artikel 6.6. Verrekening van pensioenrechten door betaling lijfrentepremie

1. Tot de onderhoudsverplichtingen, bedoeld in artikel 6.3, eerste lid, onderdeel d, behoren bedragen die worden voldaan ter zake van de verrekening van pensioenrechten in de vorm van een betaling van een premie voor een lijfrente als bedoeld in

artikel 3.125, eerste lid, aan een verzekeraar als bedoeld in artikel 3.126, eerste lid, onderdeel a, onder 1°.

2. Voor de toepassing van artikel 3.125, eerste lid, wordt de echtgenoot of de gewezen echtgenoot aangemerkt als de belastingplichtige en als de verzekeringnemer van de in die bepaling genoemde lijfrenten.

3. De voor de lijfrente betaalde premie wordt aangemerkt als een premie voor een lijfrente als bedoeld in artikel 3.124, eerste lid, onderdeel a.

4. De lijfrente wordt aangemerkt als een lijfrente als bedoeld in artikel 3.125, eerste lid.

5. Indien de lijfrente niet meer voldoet aan de in dit artikel bedoelde voorwaarden, wordt geacht een omstandigheid als bedoeld in artikel 3.133, tweede lid, te hebben plaats gevonden.

Artikel 6.7. Uitbreiding familierechtelijke uitkeringen

1. Tot de onderhoudsverplichtingen, bedoeld in artikel 6.3, eerste lid, onderdeel a, behoren de periodieke uitkeringen en verstrekkingen voorzover die zijn overeengekomen in het kader van echtscheiding of scheiding van tafel en bed ter verrekening van:

a. pensioenrechten;

b. lijfrenten en andere inkomensvoorzieningen voorzover de daarvoor betaalde premies als uitgave voor inkomensvoorziening in aanmerking zijn genomen.

2. Tot de onderhoudsverplichtingen, bedoeld in artikel 6.3, eerste lid, onderdeel a, behoren de periodieke uitkeringen en verstrekkingen die dienen ter vervanging van dergelijke onderhoudsverplichtingen.

3. Het eerste en het tweede lid zijn uitsluitend van toepassing op periodieke uitkeringen en verstrekkingen die worden gedaan door degene die tot de verrekening respectievelijk de vervanging verplicht is.

Artikel 10.1. Inflatiecorrectie

1. Bij het begin van het kalenderjaar worden de in de artikelen 2.10, 2.10a, 3.15, eerste lid, 3.41, 3.42, 3.47, 3.77, 3.87, 3.125, 3.126a, **3.127 tweede en vierde lid**, 3.129, 3.133, 5.2, 5.3, 5.5, 5.10, 5.13, 6.17, derde lid, 6.20, 8.10, 8.11, tweede lid, eerste volzin, onderdeel a, 8.14a, 8.16a, 8.17, 8.18, 9.4, 9.4a en 10.7 vermelde bedragen, ~~het in artikel 3.127, derde lid, laatstvermelde bedrag~~, het in artikel 8.11, tweede lid, eerste volzin, onderdeel b, als tweede vermelde bedrag en het in artikel 8.11, tweede lid, eerste volzin, onderdeel c, als tweede vermelde bedrag bij ministeriële regeling vervangen door andere. Deze bedragen worden berekend door de te vervangen bedragen te vermenigvuldigen met de tabelcorrectiefactor en vervolgens de nodig geachte afronding aan te brengen. Indien in het voorafgaande jaar een dergelijke afronding is toegepast, kan bij vervanging worden uitgegaan van het niet-afronde bedrag.

2. In afwijking in zoverre van het eerste lid, tweede volzin, wordt het bedrag dat is vermeld in de eerste regel van de tweede kolom en in de tweede regel van de eerste kolom van de tabel in artikel 2.10, eerste lid, berekend door het te vervangen bedrag te vermenigvuldigen met de uitkomst van de formule: $1 + (75\% \times (\text{tabelcorrectiefactor} - 1))$.

Artikel 10.2b. Contractloonontwikkelingscorrectie, percentage jaarruimte en drempelbedrag

1. Het bedrag, genoemd in artikel 3.68, eerste lid, wordt bij het begin van het kalenderjaar bij ministeriële regeling vervangen door een ander bedrag. Dit bedrag wordt berekend door het na toepassing van het tweede lid in artikel 3.127, derde lid, **genoemde** bedrag, verminderd met het na toepassing van **het vijfde lid in artikel 3.127**,

vierde lid, genoemde bedrag, te vermenigvuldigen met het na toepassing van artikel 3.68, vierde lid, in artikel 3.68, eerste lid, genoemde percentage en vervolgens de nodig geachte afronding aan te brengen.

2. Bij het begin van het kalenderjaar wordt het in artikel 3.127, derde lid, **genoemde** bedrag bij ministeriële regeling vervangen door een ander bedrag. Dit bedrag wordt berekend door het te vervangen bedrag te vermenigvuldigen met de contractloonontwikkelingsfactor en vervolgens de nodig geachte afronding aan te brengen. Indien in het voorafgaande jaar een dergelijke afronding is toegepast, kan bij vervanging worden uitgegaan van het niet-afronde bedrag.

3. De contractloonontwikkelingsfactor is de verhouding van het bedrag, genoemd in artikel 8, eerste lid, onderdeel a, van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag, bij het begin van het kalenderjaar tot het bedrag, genoemd in artikel 8, eerste lid, onderdeel a, van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag, bij het begin van het voorafgaande kalenderjaar.

4. Bij het begin van het kalenderjaar wordt het in artikel 3.127, eerste lid, vermelde percentage bij ministeriële regeling vervangen door een ander percentage. Dit percentage wordt gesteld op het voor dat jaar in artikel 18a, eerste lid, van de Wet op de loonbelasting 1964 vermelde percentage.

5. Bij het begin van het kalenderjaar wordt het in artikel 3.127, derde lid, laatstvermelde bedrag bij ministeriële regeling vervangen door een ander bedrag. Dit bedrag wordt berekend door de voor dat jaar geldende uitkeringen voor gehuwde personen zonder toeslag als omschreven in artikel 9, eerste lid, onderdeel b, en vijfde lid, van de Algemene Ouderdomswet, vermeerderd met de vakantietoeslag, te vermenigvuldigen met de factor 100/75.

Afdeling 10.3

Experiment pensioenregeling zelfstandigen

Artikel 10.11 Experimenteerbepaling pensioenregeling zelfstandigen

1. Voor de toepassing van de artikelen 1.2, 1.7, 3.13, 3.18, 3.27, 3.68, 3.82, 3.83, 3.95, 3.100, 3.106, 3.107, 3.126, 3.127, 3.133, 3.135, 3.136, 3.146, 5.16a, 5.17, 7.2 en 10a.24, artikel 5 van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969, artikel 32 van de Successiewet 1956 en artikel 30i van de Algemene wet inzake rijksbelastingen, en de op die artikelen berustende bepalingen wordt onder een pensioenregeling als bedoeld in artikel 1.7, tweede lid, onderdeel b, mede verstaan een pensioenregeling als bedoeld in artikel 150a van de Pensioenwet, waarbij wordt verstaan onder dienstjaar: jaar waarin wordt deelgenomen in een pensioenregeling op grond van artikel 150a van de Pensioenwet.

2. In afwijking in zoverre van het eerste lid wordt voor de toepassing van artikel 3.18, vierde lid, onderdeel d, op een pensioenregeling als bedoeld in artikel 150a van de Pensioenwet het pensioengevend loon bepaald op basis van de inkomensbestanddelen, genoemd in artikel 3.18, vierde lid, onderdeel d, in het eerste kalenderjaar voorafgaande aan het dienstjaar, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 10a.24 Overgangsbepaling premie voor beroeps- of bedrijfstakregeling

Voor een pensioenregeling als bedoeld in artikel 3.18 zoals dat luidde op 31 december 2022 is artikel 38q van de Wet op de loonbelasting 1964 van overeenkomstige toepassing en blijven artikel 3.18 zoals dat luidde op 31 december 2022 en de bij of krachtens dat artikel gestelde normeringen en beperkingen van toepassing.

Artikel 10a.25 Overgangsbepaling vermindering jaarruimte in verband met de opbouw van pensioenaanspraken

1. Voor de toepassing van artikel 3.127, eerste lid, wordt in afwijking van het vierde lid, onderdeel a, van dat artikel, voor de belastingplichtige die met toepassing van

artikel 38q van de Wet op de loonbelasting 1964 pensioenaanspraken opbouwt volgens de normeringen en begrenzingen uit de artikelen 18 tot en met 18ga van die wet alsmede de daarop gebaseerde bepalingen zoals deze luiden op 31 december 2022, de vermindering in verband met de opbouw van pensioenaanspraken gesteld op het bedrag dat volgt uit artikel 3.127, vierde lid, onderdeel a, zoals dat luidde op 31 december 2023. Voor de toepassing van de eerste zin blijven artikel 3.127, zesde lid, alsmede de daarop gebaseerde bepalingen zoals deze luiden op 31 december 2023, van toepassing.

2. Voor de toepassing van artikel 3.127, eerste lid, wordt in afwijking van het vierde lid, onderdeel a, van dat artikel, voor de belastingplichtige die een ouderdomspensioen of partnerpensioen bij overlijden op of na pensioendatum opbouwt, waarbij de premie per dienstjaar is bepaald met inachtneming van artikel 38r, eerste lid, van de Wet op de loonbelasting 1964, de vermindering in verband met de opbouw van pensioenaanspraken gesteld op het bedrag dat volgt uit de formule:

$$A = (1 - (X - Y) / X) * B$$

waarbij wordt verstaan onder:

A: het bedrag aan vermindering in verband met de opbouw van pensioenaanspraken;

B: het bedrag van het in het voorafgaande kalenderjaar in artikel 18a, eerste lid, van de Wet op de loonbelasting 1964 vermelde percentage, vermenigvuldigd met de in het voorafgaande kalenderjaar voor de belastingplichtige geldende pensioengrondslag, bedoeld in artikel 18a, tweede lid, van die wet, vermeerderd met het gezamenlijke bedrag van de door de belastingplichtige in het voorafgaande kalenderjaar voor een nettopensioen betaalde of verrekenende premies, bedoeld in artikel 5.17, gedeeld door de nettofactor, bedoeld in artikel 5.16, vierde lid;

X: het bedrag van het voor de belastingplichtige in het voorafgaande kalenderjaar geldende maximale premiepercentage, bedoeld in de in artikel 38r, eerste lid, van de Wet op de loonbelasting 1964 opgenomen tabel, vermenigvuldigd met de in het voorafgaande kalenderjaar voor de belastingplichtige geldende pensioengrondslag, bedoeld in artikel 18a, tweede lid, van die wet;

Y: het bedrag van de door of voor de belastingplichtige in het voorafgaande kalenderjaar ingelegde premies voor een ouderdomspensioen en een partnerpensioen bij overlijden op of na pensioendatum als bedoeld in artikel 18a van de Wet op de loonbelasting 1964.

Artikel 10a.26 Overgangsbepaling experimenteerbepaling zelfstandigen

1. Voor de toepassing van de artikelen 1.2, 1.7 3.13, 3.82, 3.83, 3.100, 3.106, 3.107, 3.126, 3.127, 3.133, 3.135, 3.136, 3.146, 5.17 en 7.2, artikel 5 van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969, artikel 32 van de Successiewet 1956 en artikel 30i van de Algemene wet inzake rijksbelastingen en de op die artikelen berustende bepalingen wordt onder een pensioenregeling als bedoeld in artikel 1.7, tweede lid, onderdeel b, mede verstaan een pensioenregeling als bedoeld in artikel 10.11, zoals dat luidde op de dag voorafgaand aan het bij koninklijk besluit bepaalde tijdstip, bedoeld in artikel XV.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de afwikkeling van reeds opgebouwde pensioenen op grond van een pensioenregeling als bedoeld in het eerste lid.

Pensioenwet

Artikel 1. Definities

Voor de toepassing van deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

[...]

- partner:

a. echtgenoot;

b. geregistreerd partner; of

c. partner in de zin van de pensioenovereenkomst zijnde de meerderjarige persoon die met de werknemer of de gewezen werknemer een gezamenlijke huishouding voert, tenzij het betreft een bloedverwant in de eerste graad, een bloedverwant in de tweede graad in de rechte lijn, een meerderjarig stiefkind of meerderjarig voormalig pleegkind;

Artikel 220e. Overgangsrecht progressieve premie

1. In afwijking van artikel 17 mag de door of voor een deelnemer verschuldigde premie tot het moment van beëindiging van de deelneming een met de leeftijd oplopend percentage van het loon dat voor de pensioenberekening in aanmerking wordt genomen bedragen, mits:

a. op 31 december 2022 sprake was van een premieovereenkomst met een met de leeftijd oplopend premiepercentage of een uitkeringsovereenkomst als bedoeld in artikel 1, zoals dat artikel luidde op 31 december 2022, met een met de leeftijd oplopend premiepercentage ondergebracht bij een verzekeraar;

b. de deelneming van de deelnemer reeds was aangevangen op de dag voordat voor nieuwe deelnemers een pensioenovereenkomst geldt waarbij de premie conform artikel 17 voor alle deelnemers een gelijk percentage van het loon dat voor de pensioenberekening in aanmerking wordt genomen bedraagt, doch uiterlijk op 31 december 2026; en

c. de pensioenovereenkomst niet het karakter heeft van een solidaire premieovereenkomst.

2. In aanvulling op de artikelen 38, eerste lid, en 39, eerste lid, verstrekt de pensioenuitvoerder de deelnemer jaarlijks en bij beëindiging van de deelneming informatie over het hanteren van een met de leeftijd oplopend premiepercentage en de mogelijke effecten bij beëindiging van de deelneming en het aangaan van een nieuwe pensioenovereenkomst. De pensioenuitvoerder stelt deze informatie tevens op zijn website beschikbaar voor de deelnemer.

3. Indien op of na 1 januari 2027 de pensioenovereenkomst zodanig wordt gewijzigd dat de door of voor een deelnemer verschuldigde premie niet langer een met de leeftijd oplopend premiepercentage bedraagt maar een voor alle deelnemers gelijk premiepercentage maakt de werkgever de effecten van de wijziging van de pensioenovereenkomst en de wijze waarop wordt omgegaan met opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten voor deelnemers, gewezen deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden per leeftijdscohort inzichtelijk.

4. Indien de pensioenovereenkomst na de wijziging, bedoeld in het derde lid, het karakter heeft van een solidaire premieovereenkomst of een flexibele premieovereenkomst met risicodelingsreserve worden de effecten van de wijziging van de pensioenovereenkomst en de wijze waarop wordt omgegaan met opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten, berekend door het netto profijt van het ongewijzigd voortzetten van de pensioenovereenkomst af te zetten tegen het netto profijt van het wijzigen van de pensioenovereenkomst en de wijze waarop wordt omgegaan met opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten. Het netto profijt is het verschil tussen de marktwaarde van de te verwachten pensioenuitkeringen en de marktwaarde van de toekomstige premie-inleg.

5. Indien de pensioenovereenkomst na de wijziging, bedoeld in het derde lid, het karakter heeft van een flexibele premieovereenkomst zonder risicodelingsreserve of een premieuitkeringsovereenkomst worden de effecten van de wijziging van de pensioenovereenkomst en de wijze waarop wordt omgegaan met opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten, berekend door het bruto profijt van het ongewijzigd voortzetten van de pensioenovereenkomst af te zetten tegen het bruto profijt van het wijzigen van de pensioenovereenkomst en de wijze waarop wordt omgegaan met opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten. Het bruto profijt is de contante waarde van de toekomstige premie-inleg.

6. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld met betrekking tot het vierde en vijfde lid over in ieder geval het berekenen van de marktwaarde, de te verwachten pensioenuitkeringen en de toekomstige premie-inleg.